

HAYVANCILIĞA SAĞLANAN TEŞVİKLER AKDENİZ'E YARADI

» Ofis mobilyaları
ihracata güç katıyor

» Türkiye plastik
sektörünün hedefi:
Devler ligi

» Turizmin yükselen
değeri; kongreler

YAŞAMIN OLDUĞU HER YERDE İMZAMIZ VAR

TOSÇELİK®
PROFİL VE SAC ENDÜSTRİSİ A.Ş.

TOSYALI®
DEMİR ÇELİK SAN. A.Ş.

TOSYALI®
HOLDING
www.tosyaliholding.com.tr

TOSÇELİK®
GRANÜL SANAYİ A.Ş.

TOSYALI®
DIŞ TİCARET A.Ş.

Zor günleri atlatacağız

A. UĞUR ATEŞ

AKDENİZ KİMYEVİ
MADDELER VE MAMULLERİ
İHRACATÇILARI BİRLİĞİ
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Ülkemiz zorlu bir sürecin içinden geçiyor. Türkiye ekonomisinin itici gücü olan ihracat açısından, en yoğun iş yaptığımız pazarların neredeyse hepsinde problemlerli bir dönemin içindeyiz. Avrupa Birliği ülkelerinde mali krizin etkileri yeni yeni geçerken, halen geleceğe dönük güvenli bir bakış maalesef yok. Son dört yıla yayılan bu süreci hasarsız atlattırma çalışmaları başarılı işlere imza atıp, iyi bir açılım gerçekleştirmişti. Ancak son olarak Mısır'daki darbeye ayyuka çıkan ve son yıllarda tüm Arap dünyasını etkileyen şiddet ve siyasi kaos ortamı, ister istemez ihracatçılarımızı olumsuz yönde etkilemeye devam ediyor. En büyük temennimiz Ortadoğu'da akan kanın bir an önce durması, siyasi çalkantıların sona ermesi ve refaha giden adımların atılmasıdır.

Böylesi bir ortamda ihracatımız yine de artma başarısı gösteriyor. Bu yılın yedi aylık döneminin ardından ülke ihracatımız yüzde 3.3 artışla 88 milyar dolar seviyelerine ulaştı. Hep birlikte yılsonunda bu rakamı 160 milyar doların üstüne çıkarmanın hesabını yapıyoruz. Akdeniz İhracatçı Birlikleri olarak ise 2013 yılında performansımızda cüzi bir düşüş yaşıyoruz. Hiç kuşkusuz bunun temel nedeni yukarıda bahsettiğimiz gibi Ortadoğu pazarında karşılaşılan olumsuz tablodur. Yine de AKİB olarak Ocak-Temmuz döneminde 7 milyar doların üzerinde ihracata imza attık. Hedefimiz 2013 senesi sonunda ihracatımızı 15 milyar dolar seviyelerine taşımaktır.

Öte yandan ihracatçılarımızın temel şikâyetlerinin başında, girdi maliyetleri artarken, kârlılık oranlarının gerilemesi geliyor. Bu gelişmeler, özellikle son dönemlerde Türk Lirası'nın dolar ve Avro karşısında yaşadığı değer kaybından kaynaklanıyor. Ancak bu değişim, üretim ve ihracat verilerine yansımıyor. Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin (TİM) yaptırdığı eğilim anketine göre; ihracatçılarımız yılın üçüncü çeyreğinde girdi maliyetlerinde artış bekliyor. Aynı anketten çıkan sonuçlara göre ihracatçılarımızın yılsonu kur tahminleri Amerikan Doları'nda 1.95, Avroda ise 2.53 şeklindedir. Hassas dengeler içinde iş yapmak zorunda olan ihracatçılarımız, ihracatı artırmak için alınacak önlemler listesinde döviz kurlarındaki istikrarı ilk sıraya yerleştirmektedirler.

Bu süreçte ihracatımızı destekleyen olumlu gelişmeler de yaşanmakta. En önemli sorunu oluşturan finansman konusunda, çok önemli kararlar alınıp, uygulamaya geçildi. Merkez Bankası tarafından ihracat kredilerinin karşılık oranı 1'den sifıra düşürülürken, ihracat kredileri limiti de 12 milyar dolara çıkartıldı. Bunun üstüne vadesi de 240 güne yükseltildi. Bu önlemler ihracatçımıza da rahat bir nefes aldıracaktır. Eylül ayından itibaren piyasalarda yeniden bir canlanma da yaşanacaktır. Hep beraber daha güzel günler görmeyi ümit eder, saygılarımı sunarım.

4 MAKRO

10 BİRLİK'TEN

14 KAPAK

Hayvancılığa
teşvik dopingi

20 AĞAÇ-ORMAN

Ofis mobilyaları
ihracata güç veriyor

24 KİMYA

Türkiye plastik
sektörünün hedefi:
Devler ligi

28 KİMYA

Kozmetikçiler,
Ortadoğu'ya
Akdeniz'den açılıyor

32 YAŞ MEYVE-SEBZE

Yaş sebzenin yıldızı;
domates

36 YAŞ MEYVE-SEBZE

İhracatın bereketli
meyvesi; nar

40 TURİZM

Turizmin yükselen değeri;
kongreler

44 YAŞAM

Serinlemek isteyenlere
"Bici Bici"

46 GÖSTERGELER

14

20

28

32

36

44

40

SAHİB:
AKDENİZ İHRACATÇI BİRLİKLERİ ADINA
HAYRİ UĞUR

YAYIN KURULU
ADNAN ERSOY ULUBAŞ
ALİ CAN YAMANYILMAZ
ALİ KAVAK
ALİ UĞUR ATEŞ
M. BÜLENT AYMEN
HAYRİ UĞUR
MAHMUT ARSLAN
ZEKİ KIVANÇ

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
İSMAIL ÇETİN

YÖNETİM YERİ
AKİB LİMONLUK MAH.
36. CAD. NO:4
YENİŞEHİR 33120 MERSİN
TEL: 0324 325 37 37
FAKS: 0324 325 41 42
E-POSTA: akib@akib.org.tr
WEB: www.akib.org.tr

YAPIM

KÜÇÜK MUCİZELER YAYINCILIK VE
İLETİŞİM HİZMETLERİ LTD. ŞTİ.

YAYIN DİREKTÖRÜ
ERKAN ERSÖZ
erkanerso@kucukmucizeler.com

YAYIN YÖNETMENİ
ERKAN ALMAZ
erkanalmaz@kucukmucizeler.com

EDİTÖRLER
MERAL GÜLER, ŞERİFE TÜRK, KADİR CANSI

GRAFİK TASARIM
EYLEM AKSÜNGER

FOTOĞRAF
FATİH YALÇIN

KATKIDA BULUNANLAR
ECE ÖNGEÇ, SAMİ SÜYGÜN

BASKI CİLT
MATSİS MATBAA HİZMETLERİ LTD. ŞTİ.
TEVFİK BEY MAH. DOKTOR ALİ DEMİR CAD.
NO: 51 SEFAKÖY-İSTANBUL
TEL: (212) 624 21 11

DAĞITIM
KRY NET

AKİB AKTÜEL DERGİSİ AKİB ADINA
KÜÇÜK MUCİZELER YAYINCILIK VE
İLETİŞİM HİZMETLERİ LTD. ŞTİ. TARAFINDAN
YAYINA HAZIRLANMAKTADIR.

İLETİŞİM
KAPTANPAŞA MAHALLESİ DARULACEZE CADDESİ
BİLAŞ İŞ MERKEZİ A BLOK NO:31 KAT:6 D: 63
ŞİŞLİ / İSTANBUL
(0212) 211 68 53 - 73

AKİB AKTÜEL, AKDENİZ İHRACATÇI BİRLİKLERİ
GENEL SEKRETERLİĞİ TARAFINDAN AYDA BİR
YAYIMLANIR VE ÜCRETSİZ DAĞITILIR.

AKİB AKTÜEL'DE YER ALAN İMZALI YAZILAR,
YAZARLARIN KİŞİSEL GÖRÜŞLERİDİR.
AKDENİZ İHRACATÇI BİRLİKLERİNİ BAĞLAMAZ.

AKİB AKTÜEL'DE YER ALAN YAZILAR VE
FOTOĞRAFLARIN HER TÜRLÜ TELİF HAKKI AKDENİZ
İHRACATÇI BİRLİKLERİNE AİTTİR.
İZİN ALINMADAN, KAYNAK GÖSTERİLEREK DAHI
İKTİBAS EDİLEMEZ.

BM GIDA ÖRGÜTÜ: DÜNYA GIDA FİYATLARI DÜŞEBİLİR

BM Gıda ve Tarım Örgütü, (FAO) dünya gıda fiyatlarının gelecek aylarda düşebileceğini duyurdu. Birleşmiş Milletler'in gıda ajansı yaptığı açıklamada, gıda fiyatlarının temmuz ayında bir yıldan bu yana en düşük seviyesine gerilediğini ve bu durumun ilerleyen aylarda da fiyatlara yansiyebileceğini bildirdi. BM Gıda ve Tarım Örgütü'nün tahıllar, yağlı tohumlar, süt ürünleri, et ve şekeri kapsayan gıda fiyat endeksi temmuz ayında yaklaşık yüzde 2 düşerek, 205.9 puana geriledi. Haziran ayında ise bu rakam 210.1 oranındaydı. Temmuz ayında yaşanan düşüşte, artan buğday mısır ve soya stoklarının da etkili olduğu belirtildi. Dünya buğday ve mısır üretimi son yıllarda artış gösterdi. Son beş yıl içinde buğday üretimi yüzde 13.7 oranında artarken, mısır ise yüzde 8.2 oranında arttı. 2006-2007 yıllarında ise en düşük düzeydeydi. Örgüt ayrıca, çiftçilerin teşvik edilmesi, teknolojik olanaklara kavuşturulması ve ürünlerin pazara sorunsuz ulaşmasının sağlanması gerektiğine dikkat çekti.

TOSYALI HOLDİNG'TEN BÖLGESEL BÜYÜMEYE DESTEK

Tosyalı Holding'in İskenderun-Osmaniye Bölgesi 16 milyon tonu aşkın üretimi ile Türkiye çelik üretiminde bölgesel paylaşımda 1'inci sırada yer aldığını belirten Tosyalı Holding İcra Kurulu Üyesi Bülent Saygılı, "Şüphesiz Tosyalı Holding grup şirketlerinin bu performansta önemli bir payı var. Ayrıca devam eden yatırımlarımızla da bölgesel büyümedeki katkımızı fazlasıyla pekiştireceğimiz kanısındayız" dedi. Çelik sektöründe yaşanan gelişmeler ışığında grup şirketlerinin performansını değerlendiren Bülent Saygılı, şöyle devam etti: "Son bir yıllık süreçte yüksek ve değişken maliyetler yanında, talebinde dalgalı seyir izlemesi ve canlı olmaması, bölge ülkelerde yaşanan siyasi ve ekonomik çalkantılar ve çelik sektöründe yaşanan bariz sıkıntılara rağmen grup şirketlerimizden Tosçelik, 500 büyük sanayi kuruluşu listesindeki istikrarlı yükselişini sürdürmektedir ve 2012 yılında üç basamak daha yükselerek 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Listesinde 22'inci sırada yer aldı. İhrac pazarlarımız Avrupa ve Amerika gibi bölgelerde büyüme rakamlarının son derece düşük olması Ortadoğu ve Kuzey Afrika bölgelerindeki siyasi gelişmeler ve istikrarsızlık, buralara yapılan ihracatı son derece olumsuz etkiledi. Grup şirketlerimiz mevcut pazarlar yanında yeni pazarlara yönelmiş ve hem mevcut hem de yeni pazarlara katma değeri yüksek ürünler üreterek ihracatını artırmaya çalışıyor."

KIBRIS-YUNANİSTAN-İSRAİL ENERJİ ANLAŞMASI

Kıbrıs, Yunanistan ve İsrail hükümetleri enerji alanında iş birliği anlaşması imzaladı. Enerji bakanlarının imza attığı mutabakat anlaşması, üç ülkenin "enerji tedariki güvenliğini, sürdürülebilir kalkınmayı ve bölgesel iş birliğini" güçlendirmesini öngörüyor. Ayrıca, Doğu Akdeniz'de üretilen elektriğin Avrupa Birliği enerji pazarına sunulmasını amaçlayan EuroAsia Interconnector projesinin önemine vurgu yapılıyor. Yunan Enerji Bakanı Yannis Maniatis, "Hiç şüphe yok ki enerji sektöründeki, özellikle hidrokarbondan faydalanmada gelişmeler

ile Asya ve Avrupa'nın su altı kablosuyla bağlanması Doğu Akdeniz'de istikrar için önemli bir etkidir" dedi. Rum Bakan Yorgo Lakkotrypis de, elektrik ve doğal gaz projelerinin Avrupa Komisyonu tarafından ön onay aldığını hatırlattı. Kıbrıs adası açıklarında Rum yönetimi tarafından doğal gaz arama faaliyetleri yürütülmesine Türkiye, Kıbrıslı Türklerin hakkının göz ardı edildiği gerekçesiyle itiraz ediyor. Avrupa ülkeleri ise özellikle doğal gazda Rusya'ya olan bağımlılığını azaltmak için Kıbrıs doğal gazına umutla bakıyor.

ÖZÇAĞINDA

LOJİSTİK DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.

SINCE 1995

ÜRETİMİMİZ IŞIK
HIZINI GEÇTİ...
LOJİSTİK TAŞIMANIZ
AYNI HIZDA MI?

ÖZÇAĞINDA ULUSLARARASI NAKLİYAT
ÖZÇAĞINDA DIŞ TİCARET

ÇAĞTAŞ ULUSLARARASI NAKLİYAT
AKT LOJİSTİK AYBAY LOJİSTİK

www.ozcaginda.com.tr

MERSİN
CAMİİŞERİF MAH.
İSTİKLAL CADDESİ ÇINAR İŞ
MERKEZİ 5236 SK.
KAT:4 NO:14/15
TEL: 0 324 238 10 85 / 86
FAX: 0 324 238 10 87

İSKENDERUN
TAYFUN SÖKMEN BULVARI
İSKENDERUN PLAZA 19 /01
5.KAT NO:18 İSKENDERUN
TEL: 0 326 614 85 05 / 06
FAX: 0 326 614 85 07

GAZİANTEP
İNCİLİPİNAR MAH.
3 NOLU CAD. AKIN ALAN
İŞ MERKEZİ KAT:2 NO:6
ŞEHİTKAMİL / GAZİ ANTEP
TEL: 0342 220 67 07
FAX: 0342 220 67 08

ŞIRNAK
DÖRT YOL CIVARI ÇATUK OTELİ
YANI DİCLE PASAJI NO:61
CİZRE / ŞIRNAK
TEL: 0 486 616 25 22
FAX: 0 486 616 24 87

ZAHO
TÜCCARLAR ÇARŞISI NO:61
ZAHO/ İRAK MAHİR FETTAH
GSM:0532 165 75 73
TEL: 00964 750 480 08 38

ERBİL
AZADİ STREET NUMBER 16
ERBİL / İRAK
TEL: 00964 750 498 0027

ÇİN'DE ÜRETİM SON 11 AYIN EN DÜŞÜK SEVİYESİNE İNDİ

Küresel piyasalardaki talepte yaşanan genel yavaşlama nedeniyle Çin'de üretimin son 11 ayın en düşük seviyesine indiği açıklandı. HSBC bankasının hazırladığı rapora göre, üretim sektörünün durumunu gösteren PMI Endeksi Haziran ayındaki 48.2 seviyesinden 47.7'ye geriledi. PMI Endeksi'nde 50 puanın altındaki seviye 'daralma' olarak kabul ediliyor. HSBC'nin verileri Çin'in peş peşe üçüncü ayda bu seviyenin altına düştüğünü gösteriyor. Nisan-

Haziran aylarını kapsayan ikinci çeyrek verileri Çin'de ekonomik büyümenin art arda iki çeyrekte zayıflama belirtisi gösterdiğini ortaya koymuştu. Ekonomik büyüme ilk çeyrekte yüzde 7.7 seviyesindeyken Nisan-Haziran ayları arasında bu oran yüzde 7.5'e gerilemişti. Üretim ve ihracat Çin ekonomisini büyüten başlıca sektörler. Ancak küresel krizle birlikte, özellikle Avrupa Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri'nden Çin ürünlerine olan talepte de önemli bir düşüş oldu. Öte yandan Çin yetkilileri, ihracattaki düşüşü dengeleyecek şekilde iç piyasaları canlandırmakta da başarısız oldu. Bugün açıklanan veriler, üretim, istihdam ve ürün siparişlerinin Temmuz ayı itibarıyla daha hızlı bir yavaşlama eğilimine girdiğini gösteriyor. Çin'in dış piyasalara bağımlılığı, genel ekonomik tablounun şekillenmesinde başlıca etkenlerden birisi. Uzmanlar, hem iç hem de dış piyasalardaki talepte görülen düşüş değişmeden Çin'in genel ekonomik durumunda bir iyileşme görülmesinin beklenmesi gerektiğini vurguluyorlar. Çin'in küresel piyasalarda büyük bir ekonomik güç haline gelmesi nedeniyle, talepteki en ufak düşüş tüm piyasaları önemli şekilde etkiliyor. Japonya, Çin'e yaptığı ithalatın, Mayıs ayındaki yüzde 8.3'lük seviyeden Haziran ayında yüzde 4.8'e düştüğünü açıkladı.

YENİ TEŞVİK SİSTEMİ MEYVELERİNİ VERİYOR

Ekonomi Bakanı Çaglayan, "Yeni teşvik sistemi meyvelerini veriyor. 5'inci ve 6'ncı Bölge ilgi odağı oldu" dedi. Çaglayan, yazılı açıklamasında, 2013 haziran ayında düzenlenen yatırım teşvik belgelerine ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Yeni teşvik sisteminin her kesimden kabul gördüğünü, bunun yatırım teşvik belgelerinde görüldüğünü ifade eden Çaglayan, bir yıl içinde düzenlenen yatırım teşvik belgelerinde gerek adet gerek öngörülen sabit yatırım ve istihdam rakamlarında büyük artışlar yaşandığını belirtti. Türkiye ekonomisinin sanayi ile büyümek zorunda olduğuna, gerçek büyümenin sanayileşme ile gerçekleşebileceğine işaret eden Çaglayan, son açıklanan verilerde genel istihdam ve sanayi istihdamının rekor kırdığını, yeni teşvik sisteminin bunu daha ileriye taşıyacağını kaydetti. Çaglayan, bölgelerarası gelişmişlik farkını ortadan kaldırmayı ve Türkiye'de üretilmesi mümkün olan ancak çeşitli nedenlerle üretilmeyen ürünleri Türkiye'de üretmeyi teşvik etmek amacıyla oluşturdukları Yeni Teşvik Sistemi'nin olumlu sonuçlarını görmeye başladıklarını, haziran ayında düzenlenen yatırım teşvik belgelerinin de bunu

gösterdiğini vurguladı. Yatırım teşvik belgelerinde öngörülen toplam 79.1 milyar liralık sabit yatırım tutarının 36.1 milyar lirasının bölgesel, 3.3 milyar lirasının büyük ölçekli, 30.5 milyar lirasının genel, 9.2 milyar lirasının stratejik mahiyetteki yatırımlara ait olduğunu ifade eden Çaglayan, şunları kaydetti: "Yeni teşvik sistemi döneminde düzenlenen yatırım teşvik belgelerinde öngörülen 79.1 milyar liralık toplam sabit yatırım tutarının 37.1 milyar lirası İmalat, 18.4 milyar lirası enerji, 17.3 milyar lirası hizmetler ve 6.3 milyar lirası madencilik sektörlerindedir. Yüzde 47'lik pay ile ilk sırada yer alan imalat sektörü içerisindeki yatırımların 8.6 milyar lirası kimya, 6.4 milyar lirası dokuma ve giyim, 5 milyar lirası otomotiv, 3 milyar lirası gıda ve içecek, 1.6 milyar lirası cam sektöründe iken, hizmetler içerisindeki yatırımların 5.3 milyar lirası turizm, 3.4 milyar lirası ulaştırma ve 3 milyar lirası depolama sektöründedir."

ENFLASYON VERİLERİ AÇIKLANDI

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2003 baz yılı verilerine göre, temmuz ayı itibarıyla yıllık enflasyon ise TÜFE'de yüzde 8.88, ÜFE'de yüzde 6.61 oldu. Temmuz ayında TÜFE aylık yüzde 0.31, ÜFE yüzde 0.99 artış gösterdi. Bu arada, Haziran ayında TÜFE yüzde 0.76, ÜFE yüzde 1.46 oranında artmış, yıllık enflasyon ise söz konusu ayda TÜFE'de yüzde 8.30, ÜFE'de yüzde 5.23 olmuştu. Ana harcama grupları itibarıyla bir ay önceye göre en yüksek artış yüzde 2.28 ile ulaştırma grubunda gerçekleşti. Temmuzda endekste yer alan gruplardan haberleşme yüzde 0.94, eğitimde yüzde 0.81, lokanta ve otellerde yüzde 0.58, sağlıkta yüzde 0.45, konutta yüzde 0.44, eğlence ve kültürde yüzde 0.27, ev eşyasında yüzde 0.14 artış gerçekleşirken,

giyim ve ayakkabıda yüzde 4.68, çeşitli mal ve hizmetlerde yüzde 0.33, alkollü içkiler ve tütünde yüzde 0.08 düşüş görüldü.

Yıllık en yüksek TÜFE artışı 15.99 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda görülürken, bir önceki yılın aynı ayına göre gıda ve alkolsüz içkilerde yüzde 12.72, ulaşırmada yüzde 9.77, lokanta ve otellerde yüzde 8.97, konutta yüzde 7.87 TÜFE artışı gerçekleşti. Temmuzda endekste kapsanan 437 maddeden; 76 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 217 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 144 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti. Temmuz ayında ÜFE aylık bazda yüzde 0.99, yıllık bazda ÜFE artışı yüzde 6.61, 12 aylık ortalamalara göre de yüzde 3.23 artış gösterdi.

2023 HEDEFİ 300 TESİS - 30.000 İSTİHDAM - 1 MİLYAR DOLAR İHRACAT

EN BÜYÜK YİNE TÜPRAŞ

İstanbul Sanayi Odasının (İSO) "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" 2012 yılı araştırması sonuçlarında ilk sırayı geçmiş yıllarda olduğu gibi yine Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (TÜPRAŞ) aldı. TÜPRAŞ, 2012'de 40 milyar 118 milyon 28 bin 63 liralık net üretimden satışla birinci olurken, TÜPRAŞ'ı 8 milyar 164 milyon 892 bin 972 liralık net üretimden satışla Ford Otomotiv Sanayi A.Ş. izledi. Üçüncü sırayı ise 7 milyar 529 milyon 420 bin 343 lira ile Oyak-Renault aldı. İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu"

2012 yılı araştırmasının sonuçlarına göre, üretimden satışlarını 269.6 milyar liradan 296.4 milyar liraya artıran ilk 250'deki şirketler yüzde 10 büyürken, ikinci 250'lik dilimi oluşturan şirketler ise üretimden satışlarını 54.3 milyar liradan 57.2 milyar liraya çıkararak yüzde 5.3 büyümeye gösterdi. 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun toplam ihracatı, 2012 yılında binde 6'lık artışla Türkiye'nin genel ihracat artışı oranının altında kaldı. 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesindeki şirketler 2012 yılında istihdamını yüzde 3.7 artırdı.

AKKUYU EN GÜVENLİ SANTRALLERDEN BİRİ OLACAK

Akkuyu Nükleer Güç Santrali A.Ş. Genel Müdür Yardımcısı Rauf Kasumov, "Akkuyu NGS dünyanın en güvenli santrallerinden biri olacaktır" dedi. Kasumov, Toros Üniversitesi Rektörü Tayyar Şen'in daveti üzerine üniversitenin konferans salonunda gerçekleştirilen toplantıda, Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporunun Çevre Bakanlığına sunulduğunu hatırlatarak olumlu kararın alınması halinde diğer süreçlerin planlandığı gibi devam edeceğini bildirdi. Akkuyu NGS projesinin inşaat aşamasında maksimum 12 bin kişinin, işletme sürecinde ise toplam 3 bin 500 kişinin çalışacağını ifade eden Kasumov, projenin inşaat aşamasındaki yüzde 40'lık bölümünün Türk firmaları tarafından yapılabileceğini ayrıca ekipman ve materyallerin de yüzde 20'sinin Türkiye'den karşılanacağını belirtti. Kasumov, Akkuyu Nükleer Santrali'nde alınan güvenlik önlemlerine de değinerek "Santral 9 şiddetindeki depreme dayanıklı olarak yapılacak. Santral en şiddetli tsunami dalgaları, uçak çarpmaları, kasırga ile kar ve buz gibi dış etkenlere karşı dayanıklı bir tasarım sahiptir. Akkuyu NGS dünyanın en güvenli santrallerinden biri olacaktır" diye konuştu.

ADANA TİCARET BORSASI BAŞKANI, TOBB'UN YENİ YÖNETİMİNDE

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) 69'uncu Genel Kurulu tamamlandı. Yeni yönetiminde belirlendiği genel kurulda, TOBB Başkanlığına Rifat Hisarcıklıoğlu yeniden seçilirken, Adana Ticaret Borsası Başkanı Şahin Bilgiç'te yeni yönetim kurulunda yer aldı.

TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'ndeki 69'uncu Genel Kurul'da, Hisarcıklıoğlu, toplam bin 734 delegenin imzasıyla aday gösterildi. Tek aday olarak seçimlere giren Hisarcıklıoğlu, geçerli oyların tamamını alarak dört yıl süreyle TOBB Başkanı oldu. Böylece 16 Haziran 2001'de ilk kez başkan olan Hisarcıklıoğlu, dördüncü kez başkanlık görevini sürdürmüştür olacak. Yeni TOBB Yönetim Kurulu ise şu isimlerden oluştu: "İbrahim Çağlar (İstanbul Ticaret Odası Başkanı), Şahin Bilgiç (Adana Ticaret Borsası Meclis Başkanı), Harun Karacan (Eskişehir Ticaret Odası Başkanı), Necdet Özer (Denizli Ticaret Odası Başkanı), Ender Yorgancılar (Ege Bölgesi Sanayi Odası Başkanı), Memiş Kütükçü (Konya Sanayi Odası Başkanı), Çetin Osman Budak (Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı), İbrahim Burkay (Bursa Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı), Salih Zeki Murzioğlu (Samsun Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı), Cengiz Günay (Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı), Faik Yavuz (Ankara Ticaret Borsası Başkanı), Çamur Ali Kopuz (İstanbul Ticaret Borsası Başkanı), Ebubekir Bal (Diyarbakır Ticaret Borsası Başkanı), Halim Mete (İstanbul Deniz Ticaret Odası Başkanı)."

AKKUYU'YA ADANA İMZASI

Adana Sanayi Odası Başkanı (ADASO) Zeki Kıvanç, 20 milyar dolarlık Mersin Akkuyu Nükleer Santral projesinden Adana'nın da pay alabileceğine dikkati çekerek, "Nükleer santralin birçok parçasını Adanalı sanayici yapabilecek güçte. Bu fırsatı neden değerlendirmeyelim?" dedi. ADASO'nun yeni yönetimi ziyaret eden Adana Genç İşadamları Derneği (AGİAD) yönetimi, ADASO Başkanı Zeki Kıvanç'a yeni dönemde kent ekonomisini büyütme yönelik projelerde beraber çalışma teklifinde bulundu. AGİAD Başkanı Tamer Gülcan'ın "Yeni dönemde kent ekonomisini büyütme yönelik projelerde Sanayi Odamızla birlikte çalışmayı arzu ediyoruz" önerisine ADASO Başkanı Zeki Kıvanç, "Arzunuz değil, emriniz olacak. Adana'yı el birliğiyle büyüteceğiz" dedi. Gülcan, ADASO Başkanı Zeki Kıvanç ve Başkan Yardımcısı Erdoğan Şire'nin AGİAD üyesi olmasından gurur duyduklarını belirterek, Seyhan Baraj Gölü üzerinde yapılmasını planladıkları marina projesi ve dış pazar arayış çalışmalarını

na destek istedi. ADASO Başkanı Zeki Kıvanç da bir AGİAD'lı olarak derneğin faaliyetleriyle gurur duyduğunu belirterek, "ADASO'nun, Akdeniz İhracatçı Birlikleri'nin ve AGİAD'ın gücünü birleştirdiğimizde ihracatımızın hızla arttığını herkes görecek" dedi. AGİAD'ın Mersin Akkuyu'da gerçekleştirilecek nükleer santralle ilgili çalışmalarını yakından takip ettiklerini belirten Kıvanç, şöyle devam etti: "20 milyar dolarlık yatırımın ürün ve hizmet bedelinin yarısı yurt içinden temin edilecek. 10 milyar dolarlık pastadan Adana'nın fazladan alacağı bir tek doları bile çok önemsiyoruz. Kısa süre sonra nükleer santrali gerçekleştirecek Rus firma ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yetkilileriyle Adana'da bilgilendirme toplantısı yapabiliriz. Nükleer santralin birçok parçasını Adanalı sanayici yapabilecek güçte. Bu fırsatı neden değerlendirmeyelim? AGİAD hem Rusya'da hem Adana'da konuyla ilgili gerçekleştirdiği temaslarında önemli mesafe kat etti. Bu duyarlılığa ADASO olarak destek vereceğiz."

MISIR'DA HUKUK DURDU

Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, "Problemlerden dolayı maalesef bazı TIR'larımız bekletiliyor. Bunun hiçbir hukuki tarafı yoktur" dedi. Çağlayan, Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Başkanı Nail Olpak ve beraberindeki heyeti kabulü sırasında gazetecilerin gündeme ilişkin sorularını yanıtladı. Mısır'a yönelik Ro-Ro seferlerine ilişkin son dönemde yaşananlara ilişkin bir soruyu da yanıtlayan Çağlayan, Mısır'daki güvenlik problemi nedeniyle Ro-Ro gemilerinin dışarıda kalması yükünü boşaltan kamyon ve TIR'ların Ro-Ro gemisi gelmediği için geri dönemediği gibi bazı sorunların yaşandığını söyledi. Ro-Ro seferlerine talip olan ilk firmanın zaman zaman sorunlara neden olduğunu anlatan Çağlayan, bunların başında gemi arızası, malların zamanında gitmemesi, zamanında boşaltılmaması gibi problemler yaşandığını kaydetti.

BAŞSAĞLIĞI

Akdeniz Demir ve Demirdışı Metaller İhracatçıları Birliği Denetim Kurulu Üyemiz Hasan Şemsi'nin kızı, Berdan Civata Somun Mak. Yed. Par. San. Tic. LTD. ŞTİ.'nin Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Koordinatörü Esra Şemsi aramızdan ayrılarak ebediyete intikal etmiştir. Ailesine ve tüm iş arkadaşlarına sabır ve başsağlığı dileriz.

**Akdeniz Demir ve Demirdışı Metaller
İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu**

World Food Moscow 2013'e AKİB'den milli katılım

Rusya'nın Başkenti Moskova'da 16-19 Eylül 2013 tarihleri arasında düzenlenecek olan "World Food Moscow (WFM) 2013 Uluslararası Genel Gıda Fuarı"nın Türkiye'den milli katılım organizasyonu Akdeniz İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği tarafından ilk defa gerçekleştirilecek. 2012 yılında, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 69 farklı ülkeden bin 602 katılımcının yer aldığı söz konusu fuarı 26 bin 336 kişi ziyaret etmişti. 56 bin 324 metrekaarelik alanda, bakkaliyeden unlu mamullere, şekerlemeden içeceğe kadar ürünlerini sergileme fırsatı bulan katılımcı firmalar, World Food Moscow Fuarı'nı bölgenin en önemli gıda fuarlarından biri olarak görüyor.

NARENCİYE HASADINDA YABANCI İŞÇİ ÇALIŞTIRILMAYACAK

Akdeniz Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Ali Kavak ve yönetim kurulu üyeleri, Adana-Tarsus ve Mersin' den gelen işçi temsilcileri heyeti ile bir araya gelerek 2013-2014 narenciye sezonu için tavsiye niteliğinde kararlar aldı. 26 Temmuz 2013 tarihinde; narenciye hasadında yabancı işçi çalıştırılmamasına, belgesi olmayan servis araçlarının çalıştırılmamasına, İş-Kur kaydı olan elciler ile çalışılmasının teşvik edilmesine, 2013-2014 narenciye sezonunda işçilik yevmiyesi olarak 41.5 Türk Lirası ücret ödenmesine, önümüzdeki yıllarda devletin asgari ücrete yapacağı zam oranında ücret zammının aynısının uygulanmasına, servis ücretlerinin 210 Türk Lirası olarak ödenmesine oy birliği ile karar verildi.

"KKDF rekabet gücünü artıracak bir unsur"

Takas yoluyla yapılan ihracatta KKDF kesintisi uygulaması, yasal zemininde bulunan tebliğ yoksunluğu nedeniyle uygulanamıyordu. Ancak 28 Haziran 2013 tarihli yeni bir genelge ile bankacılık sisteminin gelişmediği ülkelerde bazı şartların yerine getirilmesi ile ihracatçı KKDF kesintisinden muaf olacak. Konuyla ilgili açıklama yapan Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Denetim Kurulu Üyesi ve Akdeniz Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Bülent Aymen: "Bu sistem, bankacılık sisteminin işlevsizliğinden dolayı parasını almakta zorlanan ihracatçıyı güvence altına almanın yanı sıra ihracatçımızın KKDF'yi rekabet gücünü artırıcı bir unsur olarak kullanmasına fırsat yaratacaktır" diye konuştu. Bülent Aymen, bu yeni sistemle özellikle hedef pazarlar olan bazı Afrika, Orta Doğu ülkeleri ile enerji ve petrol ürünleri ithalatı için kaçınılmaz olan İran'la ticaretle de büyük avantajlar yakalanabileceğini belirtti. Aymen, şöyle konuştu: "Gözler, Türkiye'nin ihracat hacminin en az yüzde 5 ila 10 oranında artıracığı düşünülen uygulamanın geçerli olacağı ülkeleri açıklaması beklenen Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'na çevrildi."

Sanayi sicil belgesi iptali ihracatçıyı zora sokacak

Sanayi sicil belgelerinin iptalinin ihracatçıya getireceği zorluklar konusunda açıklama yapan Akdeniz Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği ve NTG Yönetim Kurulu Başkanı Ali Kavak, “Belgelerin iptali ciddi iş kaybına neden olacak” dedi.

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın İl Müdürlükleri'ne gönderdiği 24 Ağustos 2012 tarih ve 21150 sayılı yazılı talimatla; Avrupa Topluluğu'nda ekonomik faaliyetlerin sınıflamasında narenciye sarartma ve paketlenme işlerini sanayi siciline kaydı uygun olmayan işler statüsünde değerlendirerek bu tesislerin sahip oldukları Sanayi Sicil Bölgeleri'nin iptal edilmesi uygun görülmüştü. İl Bilim, Sanayi ve Teknoloji Müdürlükleri'nden Paketleme Evleri'ne iletilen yazılarda ise bakanlığın NACE Rev.2-Avrupa Topluluğu'nda Ekonomik Faaliyetlerin Sınıflanmasında Kısım A- Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık, 01.63-Hasat sonrası bitkisel ürünleri ile ilgili faaliyet sınıfında sınıflandırılan sarartma işleminin, birincil piyasalar için bitkisel ürünlerin hazırlanması için yapılan tarımsal faaliyet olduğu ve dolayısıyla, narenciye sarartma ve paketlenme işlerinin sanayi siciline kaydı uygun olan faaliyetler arasında yer almadığı, bu nedenle de firmalar adına düzenlenmiş olan Sanayi Sicil belgelerinin iptal edileceği ifade edildi.

BELGE İPTAL ETME YOLUNA GİDİLMESİ ÇELİŞKİDİR

Konuyla ilgili açıklamalarda bulunan Akdeniz Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği ve Narenciye Tanıtım Grubu (NTG) Yönetim Kurulu Başkanı Ali Kavak; “Söz konusu belgenin iptali

halinde öncelikle narenciye paketlenme sektöründe en yüksek maliyet unsuru olan elektrik yüzde 30 seviyelerinde daha yüksek fiyattan alınacak. İhracat kayıtlı ürün satışının söz konusu olamayacak. Sanayi Sicil Belgesi'ne sahip olma koşullarından; en az bir işçi istihdam ediliyor olması, narenciye paketlenme sektöründe onlarca veya yüzlerce işçi istihdamının sağlanmasına rağmen, belge iptal etme yoluna gidilmesi çelişki yaratıyor. Mevcut paketlenme tesislerinin kapasiteleri dikkate alınmıyor. Bu hususları ilgili bakanlığa yazı ile bildirdik” dedi. Ayrıca yapılan işin mahiyetinin birebir üretim olmamakla beraber, narenciye ve diğer yaş sebze meyve ürünlerini kısmen veya tamamen değiştirmek veya bu maddeleri işlemek mahiyetinde olduğundan sanayi statüsünde değerlendirilmesi gerektiğini vurgulayan Kavak, “Sanayi Sicil Belgesi'nin iptaline istinaden işletmelerin aldıkları kapasite raporları da anlamını yitirecek veya iptal edilecek. Mevcut kapasite raporlarının iptali halinde ise bu tür işletmeler ciddi maddi/iş kaybına uğrayacaklar” şeklinde konuştu. Diğer taraftan Ali Kavak, Akdeniz Yaş Meyve Sebze İhracatçı Birlikleri Yönetim Kurulu olarak 2 Temmuz 2013 tarihinde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Genel Müdürü Süfyan Emiroğlu'nu makamında ziyaret ettiklerini ve bu ziyarette paketlenme ve sarartma tesislerinin sanayi sınıfından

Akdeniz Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği ve Narenciye Tanıtım Grubu (NTG) Yönetim Kurulu Başkanı Ali Kavak

çıkarılması üzerine ihracatçıların yaşadığı söz konusu sorunları dile getirdiklerini kaydetti. Bu girişimler sonucu ilgili bakanlık ve Mersin İl Müdürlüğü yetkililerinden oluşan bir heyetin, konuya ilişkin rapor hazırlamak üzere 22 Temmuz 2013 tarihinde Adana ve Mersin'deki narenciye sarartma, muhlama ve paketlenme tesislerinde incelemelerde bulunduğunu belirten Kavak, hazırlanan rapor doğrultusunda meydana gelecek gelişmeler hususunda üyelerin yeniden bilgilendirileceğini söyledi.

“Tüm tedbirleri alarak yola devam etmeliyiz”

Mısır ve Suriye’de yaşanan siyasi kriz nedeniyle Türkiye ekonomisini zor günlerin beklediğini belirten Bülent Aymen, “İhracatçılar olarak tedbirli, öngörülü olmak ve bize verilen misyonu yerine getirerek yola devam etmek zorundayız” dedi.

Akdeniz Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçılar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Bülent Aymen

Türkiye, temmuz ayını yüksek oranlı ihracat artışı ile kapattı ve bazı sektörlerin ihracat artışı yüzde 20'nin üzerine çıktı. Temmuz yüksek artış hızı ile kapatan sektörlerin başında ağaç ve orman ürünleri ihracatı; temmuz ayında, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 21.8 artış göstererek aylık bazda 391 milyon dolara yükseldi. Ancak sektör, bölge ülkelerindeki çatışmalardan ve kesintisiz süren gösterilerden olumsuz etkilendi. Toplamda yüzde 21.8 artan ağaç ve orman ürünleri ihracatı, Suriye ve Mısır'da düşüş gösterdi.

MİSYONUMUZU YERİNE GETİRELİM

Ağaç mamulleri ve orman ürünleri ihracatında yaşanan düşüş nedeniyle açıklama yapan Akdeniz Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçılar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Aymen, “Tüm kulislerde sıcak paranın çekileceğinin konuşulduğu, altının ciddi değer kayıpları yaşadığı, doların çeşitli müdahalelere maruz kaldığı ve Türkiye ekonomisini zor günlerin beklediğinin fısıldandığı bugünlerde, ihracatçılar olarak tedbirli ve öngörülü olmak ve bize verilen misyonu yerine getirerek yola devam etmek zorundayız. Tüm bu ihtimal ve söylenilerden daha önemlisi hedef pazarlarımızdaki sosyoekonomik durumların biz ihracatçılara

yaşatabileceği muhtemel olumsuzluklardır” diye konuştu. Hedef ülkelerin başında gelen ve sektörün en fazla ihracat gerçekleştirdiği ülke olan Irak'a ihracatın temmuz ayında yüzde 17.5 artış gösterdiğini kaydeden Aymen, Mısır ve Suriye pazarına göre olumlu sonuçlar aldıkları Irak pazarıyla ilgili “pazarı kaybetme” tehlikesine işaret etti. Irak pazarı konusunda Türk firmalarını uyararak Aymen, Irak'ın 1 Temmuz 2013'ten 1 Ekim 2013'e erlediği “Sevk Öncesi İnceleme” uygulamasına mobilya ürünlerinin de dâhil edeceğini vurguladı. Firmaların bu konuda dikkatli olmasını isteyen Aymen, Irak pazarında kısa süreli de olsa doğacak bir boşluğun rakip ülkelere şans yaratacağını ve uzun vadeli kayıplara sebep olabileceğini söyledi. Mısır'da yaşanan darbe sonucu yeni bir boyut kazanan Mısır-Türkiye ilişkilerine de değinen Bülent Aymen, “Darbenin etkisi rakamlara yansımaya başladı. Mısır'a sektörümüzden Türkiye genelinde gerçekleşen ihracat değer bazında yüzde 21.7 oranında azalırken, AKİB'den gerçekleşen ihracat değer bazında yüzde 58.8 oranında düştü. Mısır'a Ro-Ro seferlerinin durması ile Mısır'ın Türk vatandaşlarına getirdiği vize kolaylığı uygulamasını iptal etmesi ve daha da kötüsü Mısır Sanayiciler Federasyonu'nun Türkiye ile 27 iş birliği anlaşmasının dondurulması çağrısında bulunduğu gibi iddialar ihracatçımızı bu pa-

zarda da zor günlerin beklediğinin göstergesi olabilir” şeklinde konuştu. Suriye ile yaşanan siyasi krizin Türkiye'nin ihracat rakamlarına yansımalarının çoktan başladığını kaydeden Aymen, hem Türkiye geneli hem de AKİB ihracatında miktar bazında düşüşler yaşandığına dikkat çekti. Bülent Aymen, şöyle devam etti: “Bu düşüşlerin değer bazına yansımamış olması ürün gruplarının özelliğinden kaynaklandı. Kereste, mobilya gibi mal grupları ihracatımız tamamen durdu. Tüm bu olumsuzluklara rağmen Türkiye geneli ağaç ve orman ürünleri ihracatında temmuz ayı bazında yüzde 21.79'luk artışla 391 milyon dolarlık ihracat yakalandı. Akdeniz İhracatçı Birlikleri ağaç mamulleri ve orman ürünleri ihracatında ise yüzde 9.06'luk artış yaşandı ve yaklaşık 48 milyon dolarlık ihracat gerçekleşti.”

GÜRCİSTAN İLE OLAN BAĞLAR KOPMAMALIDIR

Sektör ihracatçılarının öngörüyle bakması gereken bir diğer ülkenin Gürcistan olduğunu söyleyen Bülent Aymen, “Temennimiz Gürcistan'ın Türkiye ile olan siyasal, ekonomik ve toplumsal bağlarını sürdürüleceği ve Türkiye-Gürcistan-Azerbaycan yönünde şekillenmiş bölgesel iş birliği bloğundan ayrılmaması yönünde. Gürcistan ağaç orman ürünleri sektörünün en fazla ihracat yaptığı 10 ülke içerisinde” dedi.

Mersin Limanı, Yenice Lojistik Merkezi ile Anadolu'ya bağlanıyor

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD), Mersin'in Yenice mevkiinde 462 dönüm arazi üzerine lojistik merkez kuruyor. Mersin Limanı ve yapımı süren Çukurova Havalimanı'nın Anadolu ve Orta Doğu'ya açılacak kapısı olacak merkez, 70 milyon Türk Lirası'na mal olacak. Türkiye'nin en önemli limanlarından biri olan Mersin Limanı, TCDD tarafından Yenice mevkiinde yaptırılan lojistik merkez ile ithalat ve ihracattaki payını artıracak. Lojistik merkez ile müşterilere daha yüksek kapasiteli operasyon imkânı sağlanacak. Yükleme ve boşaltma hizmetlerinin daha modern ve geniş alanda verileceği merkezin en önemli özelliği ise intermodal da denilen taşımacılığa imkân vermesi. Lojistik merkezde, intermodal taşımacılık kapsamında özel konteynırlar ile ekstra bir boşaltma işlemi yapılmadan yükler direkt olarak bir

araçtan diğerine hızlı bir şekilde aktarılacak. Akdeniz İhracatçılar Birliği (AKİB) Başkanı Hayri Uğur, Yenice Lojistik Merkezi'nin eşsiz bir stratejik önemi olduğunu vurguladı. Merkezin karayolu, demiryolu ve bittiğinde Türkiye'nin ikinci büyük havalimanı olacak Çukurova Havalimanı kavşağında yapılmasının altını çizen Uğur, "Burası yükleme ve boşaltmayla ilgili her türlü alternatifin olduğu bir yer olacak. Gemi ile gelen ürünlerin karayolu, demiryolu veya havayoluyla veya tam tersi ticareti için Yenice çok önemli. Orta Doğu'ya giden ürünlerin geçişi için burası çok önemli, bir aktarma üssü olacak. İhracatçılar için ürünlerini getirip orada biriktirme, toplama, depolama merkezi olacak. Özellikle yanı başında yapılan Çukurova Havalimanı'nı da düşündüğümüzde önemi bir kat daha artacak. Havalimanını özellikle yaş sebze ve meyvenin ihracında

düşündüğümüz için bu ürünlerin hızlı gidişinde önemli lojistik merkez önemli olacak. Çukurova Havalimanı bittiğinde Türkiye'de ikinci sıraya gelecek. Buradan gelecek veya gidecek her çeşit ürün için lojistik merkez çok önemli" diye konuştu.

Su ürünlerinin 2023 hedefi, 5 milyar dolar

Avrupa'da satılan her üç balıktan birini Türkiye ihraç ediyor. Türkiye, bu alandaki pazar payını artırmak istiyor. Akdeniz Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği Başkanı Ali Can Yamanyılmaz, yaptığı açıklamada su ürünleri ve mamulleri sektöründe yurtiçi ve yurtdışı talebin artırılması nedeniyle hem birliğin hem de hükümetin pazarlama stratejileri konusunda araştırma ve tanıtıma yönelik çalışmalara yoğunluk verdiğini söyledi. Temmuz ayı itibarıyla ülke genelinde su ürünleri ve hayvansal mamul ihracatında yüzde 39'luk artış yaşandığını vurgulayan Yamanyılmaz, 2023'de 5 milyar dolar ihracat hedeflendiğini bildirdi. Suriye ve Mısır'da yaşanan olayların normale dönmesiyle Orta Doğu'ya yapılan ihracatın daha da artacağını tahmin ettiklerini belirten Yamanyılmaz, sektöre yeni pazarlar kazandırma adına başlattıkları çalışmaların sürdüğünü ifade etti. Su ürünleri ve hayvansal mamul sektörünün her geçen yıl üretim ve ihracat potansiyelinin arttığına dikkati çeken Yamanyılmaz, kültür balığı üretiminde Avrupa'nın gözde ülkelerinden olan Türkiye'nin, aynı zaman-

da kanatlı grubu üretiminde de trendinin yükseldiğini anlattı. Türkiye'nin su ürünleri ihracatının sürekli yükseldiğine işaret eden Yamanyılmaz, şunları kaydetti: "Tesislerimiz, AB standartlarında üretim yapıyor. AB ülkelerine ihracatı yapılabilen tek hayvansal ürün olarak su ürünleri, ülkemiz ihracatında ayrı bir önem taşıyor. Gelişen teknolojiye ve su ürünlerine olan talebin artması, önemli bir potansiyel oluşturuyor. Su ürünleri ihracatı-

mızda levrek, çipura, alabalık ve orkinos öne çıkıyor. Su ürünleri ihracatının büyük bölümünü taze soğutulmuş balıklar oluşturuyor. Bunun dışında çeşitli balıklar, yumuşakçalar ve işlenmiş deniz ürünleri de ihraç ediliyor. AB balık pazarında Türk ihracatçısı başarılı bir grafik çiziyor. Avrupa'da satılan her üç kültür balığından birini ihraç etmiş olmamız, bunun en büyük göstergesi. Hem lezzet hem de kalite açısından rakipleriyle kıyaslanmayacak su ürünleri ihraç eden Türkiye, bu pazardaki büyümesini sürdürecektir." Su ürünleri ihracatının daha çok AB ülkelerine yapıldığını dile getiren Yamanyılmaz, bu ülkelerin başında İtalya, Yunanistan, Hollanda ve İspanya'nın geldiğini söyledi. Yamanyılmaz, "Orta Doğu'da ise İran, Irak, Lübnan, Mısır ve Suudi Arabistan'a olan ihracatımızın artması için çalışmalarımız sürüyor. İhracatımızdaki artışın ana nedenleri arasında yüksek üretim kapasitesi, kalite, lojistik, gıda güvenliği ve işleme teknolojilerinde rakip ülkelere göre sahip olduğumuz üstün konum, başarılı tanıtım ve pazarlama faaliyetleri öne çıkıyor" dedi.

HAYVANCILIĞA TEŞVİK DOPİNGİ

Anadolu'da birçok kent, tarım ve hayvancılıkta sağlanan teşviklerle ilerleme kaydediyor. Verilen destekler sayesinde gerek büyük ve küçükbaş gerekse kanatlı hayvan sayısını artıran Akdeniz ise bu artışı hayvansal mamul ihracatına yansıtmak için çalışıyor.

Hayvancılık, sağlanan destekler ve yürütülen etkin çalışmalar sonucunda Türkiye ekonomisine önemli katkılar sağlayan bir sektör konumunda. Teşvikler ve destekler sayesinde üretimini ve ihracatını artıran Türkiye, 2012 yılında 1 milyar 664 milyon 277 bin dolarlık hayvansal mamul ihracatı gerçekleştirdi. Türkiye, 2013 yılının Ocak-Haziran döneminde ise geçen yıla kıyasla yüzde 1.3 oranında artışla toplamda 943 milyon 425 bin dolarlık hayvansal mamul ihraç etti. Akdeniz İhracatçı Birlikleri (AKİB) ise hayvansal ürünler sektöründe, 2012 yılı sonunda 255 milyon 146 bin dolar, 2013 yılının Ocak-Haziran döneminde de 152 milyon 105 bin dolarlık ihracat gerçekleştirdi.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'ndan alınan bilgilere göre öncelikli sektör olarak ele alınmaya başlanan hayvancılıkta, sektörün geliştirilmesine yönelik verilen desteklerin gerek miktarı gerekse toplam destekler içindeki payı önemli oranda artırıldı. 2012 yılı ekim ayı sonu itibarıyla yaklaşık 2 milyar liralık hayvancılık desteği, yılsonu itibarıyla 2.2 milyar liraya ulaştı. 2012 yılı sonu dikkate alındığında hayvancılığa verilen destek miktarı 2011 yılına göre yüzde 28 oranında artırıldı. 2012 yılından itibaren organik hayvancılık, su ürünleri ve arıcılık faaliyetlerinde bulunan üreticilere ilave yüzde 50 destekleme ödemesi yapıldı. 2002-2012 döneminde 50 başın üzerinde büyükbaş hayvancılık işlet-

mesi sayısı yüzde 548 oranında arttı. 2009-2011 döneminde ise koyun sayısı yüzde 15, keçi sayısı yüzde 42, toplam küçükbaş sayısı yüzde 20 oldu. Kanatlı sektörü ise son yıllarda yakaladığı büyüme ivmesi ile Türkiye'nin en hızlı gelişen, AB standartlarının da üstünde üretim yapan ve yüksek ihracat kapasitesine sahip önemli bir sektör konumuna ulaştı. Bu bağlamda 2002-2011 yılları arasında tavuk eti üretimi yüzde 132, yumurta üretimi ise yüzde 12 oranında arttı. Su ürünleri yetiştiricilik üretiminde dünyada en hızlı büyüyen 3'üncü ülke konumunda olan Türkiye, 2002-2011 yılları arasında su ürünleri yetiştiricilik üretimini yüzde 209, su ürünleri ihracatını yüzde 311 oranında artırdı.

ANADOLU'DA HAYVANCILIK...

Anadolu'nun birçok yerinde insanlar, geçimini tarım ve hayvancılıktan elde ettikleri gelirle sağlıyor. Kayseri ve Kahramanmaraş ta bu kentlerden... Kayseri, 236 bin büyükbaş, 600 bin küçükbaş, 4 milyon yumurta tavuğu ve 1 milyon broiler ile sektöre destek veriyor. Kent, 2012 yılında ürettiği 6 bin ton beyaz etin 2 milyon 965 bin 813 kilogramını, 1 milyar adet yumurtanın ise 300 milyon adedi Irak başta olmak üzere Orta Doğu ve Afrika ülkelerine ihraç etti. Kayseri su ürünleri yetiştiriciliğinde de önemli bir konumda. 2012 yılında su ürünleri tesislerinde 8 milyon 500 bin kilogram alabalık üretiminin 4 milyon 400 bin kilogramı işlenerek Avrupa ülkelerine ihraç edildi. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre Kayseri su ürünleri ve hayvansal mamuller sektöründe, 2012 yılı sonunda 44 milyon 831 bin dolar, 2013 yılı Ocak-Haziran döneminde ise 24 milyon 823 bin dolarlık ihraçat gerçekleştirdi. Kahramanmaraş'ta ise faal nüfusun yüzde 80'i tarım, ormancılık, hayvancılık ve avcılıkla uğraşiyor. Kahramanmaraş Hayvan Kayıt Sistemi'ne (TÜRKVET) göre ilde 57 bin 143 adet büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık işletmesi bulunuyor. 2012 yılında Kahramanmaraş'ta toplamda 126 bin 924 adet büyükbaş ve 493 bin 150 adet küçükbaş hayvan yetiştirildiği belirtiliyor. Hayvancılık sektörü 2012 yılı verilerine göre ilin sığır varlığı 91 bin 650 adet, buzağı-dana varlığı 35 bin 262 adet, manda varlığı 52 adet, koyun varlığı 314 bin 300 adet ve keçi varlığı 178 bin 850 adet olarak kayıtlara geçiyor. Daha çok iç tüketime yönelik üretim ve yetiştiricilik yapan Kahramanmaraş, hayvancılık sektörü ihracatında geri planda kalsa da sektöre ilişkin desteklenmeler ile ilin ihracattan alacağı payın artacağı öngörülüyor.

KAYSERİ'DEN HAYVANCILIK SEKTÖRÜ İHRACATINA KATKI

Hayvancılık sektörüne Kayseri'nin sağladığı katkı hakkında açıklamalarda bulunan Kayseri Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Özkan Kayacan, Kayseri'nin 236 bin büyükbaş, 600 bin küçükbaş, 4 milyon yumurta tavuğu ve 1 milyon broiler (etçi ırk) tavuk mevcuduyla dikkat çektiğini belirtti. Kayseri'de 27 adet kırmızı et kesimhanesi ve 1 adet broiler kesimhanesinin mevcut olduğunu kaydeden Kayacan, "Bu mezbahalarda 2012 yılında 100 bin büyükbaş,

50 bin küçükbaş hayvan kesimi yapıldı ve bu kesim neticesinde 30 bin ton kırmızı et elde edildi. Beyaz et kesimhanesinde ise 4 milyon 661 bin 675 adet kanatlı hayvan kesimi yapıldı ve 6 bin ton beyaz et elde edildi. Bu elde edilen beyaz etin 2 milyon 965 bin 813 kilogramının ihracatı gerçekleşti. Kayseri'deki 4 milyon adet kanatlı hayvandan 1 milyar adet yumurta elde edildi ve bunun 300 milyon adedi Irak başta olmak üzere Orta Doğu ve Afrika ülkelerine ihraç edildi" diye konuştu. Kayseri'nin su ürünleri yetiştiriciliğinde de önemli bir konumda bulunduğunu söyleyen Kayacan, 2012 yılında Kayseri'de bulunan su ürünleri tesislerinde 8 milyon 500 bin kilogram alabalık üretiminin yapıldığını ve bunun 4 milyon 400 bin kilogramının işlenerek Avrupa ülkelerine ihraç edildiğini belirtti. Kayacan, Kayseri'nin gerçekleştirdiği 2012 yılı hayvancılık sektörüne ilişkin ihracat rakamları ile ilgili şunları söyledi: "2012 yılında toplamda 301 milyon 131 bin 440 adet yumurta, 2 milyon 965 bin 813 kilogram tavuk eti, 4 milyon 473 bin 150 kilogram alabalık, 40 bin 750 kilogram sucuk, salam, sosis ve pastırma, 63 bin 755 kilogram süt ve süt ürünleri, 72 bin 360 kilogram tavuk sakatları ile 108 bin 720 kilogram tavuk kıyma ihraç edildi."

İŞLETME SAYILARINDA ARTIŞ

Kayseri'de son yıllarda işletme sayılarının artış gösterdiğini ve yeni açılan işletmelerin orta ve büyük işletme kapasitesinde olduğunu ifade eden Özkan Kayacan, işletme ve hayvan sayı-

Kayseri Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Özkan Kayacan

sındaki artışın hem süt endüstrisinde hem de et endüstrisinde sağlanan istihdama olumlu katkı sağladığını dile getirdi. İşletmelerdeki büyüme ile daha kaliteli üretimin yapıldığını belirten Kayacan, "Kayseri'de hayvancılık sektörü her yıl geliyor. İşletme sayıları ve işletmedeki hayvan sayıları hızla artıyor. Örneğin 2011 yılında 196 bin olan büyükbaş hayvan sayısı 2012 yılında 236 bine ulaştı. Buna paralel olarak damızlık süt işletmelerinin üretim miktarları son yıllarda yükselen bir ivme ile devam ediyor. 2009 yılında 50 milyon 909 bin 738 litre, 2010 yılında 72 milyon 691 bin 383 litre, 2011 yılında 82 milyon 126 bin 428 litre ve 2012 yılında 105 milyon 636 bin 88 litre süt üretildi. Bu üretim miktarlarına bakıldığında her geçen yıl bir önceki üretim miktarlarının üzerinde

HAYVANSAL ÜRETİMDE GELİŞMELER

HAYVANSAL ÜRETİM	2002	2011	2002-2011 Değişim (%)
Hayvansal Hâsıla (Milyar \$)	5.9	18.5	213,5
Sığır sayısı (Baş)	9.803.498	12.386.337	26,3
Sığırdaki kültür ırkı oranı (%)	19	39	105,3
Küçükbaş sayısı (Baş)	31.953.800	32.309.518	1,1
Süt üretimi (Ton)	8.408.568	15.056.211	79,1
Kırmızı et üretimi (Ton)	420.595	776.915	84,7
Sığırdaki ortalama süt verimi (lt/yıl)	1.705	2.899	70,0
Sığırdaki ortalama et verimi (kg)	184	251	36,4
Tavuk eti üretimi (Ton)	696.187	1.613.309	131,7
Tavuk yumurtası üretimi (Bin adet)	11.554.910	12.954.686	12,1
Bal üretimi (Ton)	74.554	94.245	26,4
Su ürünleri yetiştiriciliği (Ton)	61.165	188.790	208,7

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre yıllar itibarıyla hayvansal üretimde artış kaydedildi. 2002 yılında hayvansal hâsıla 5.9 milyar dolar iken 2011 yılında bu rakam 18.5 milyar dolara yükseldi. Büyükbaş hayvan sayısı ise 2002 yılında 9 milyon 803 bin 498 iken 2011 yılında 12 milyon 386 bin 337'ye çıktı.

olduğu ve hızla yükseldiği görülüyor. 2009 yılına göre 2012 yılında süt üretimi yüzde 100 arttı. Besilik olarak ilimizde bulunan mezbaha ve kombinalarda kesilen büyükbaş hayvan sayısı 2011 yılında 42 bin 210 iken 2012 yılında bu rakam 100 binlere kadar geldi" açıklamasını yaptı. Kayseri'de 111 adet 50 baş ve üzeri süt sığırcılığı işletmesi, 270 adet besi sığırcılığı işletmesi ve 350 adet karma sığırcılık işletmesinin bulunduğunu belirten Kayacan, her geçen gün yeni işletme kurmak amacıyla Kayseri Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'ne müracaatta bulunan müteşebbis sayısının arttığını ifade etti.

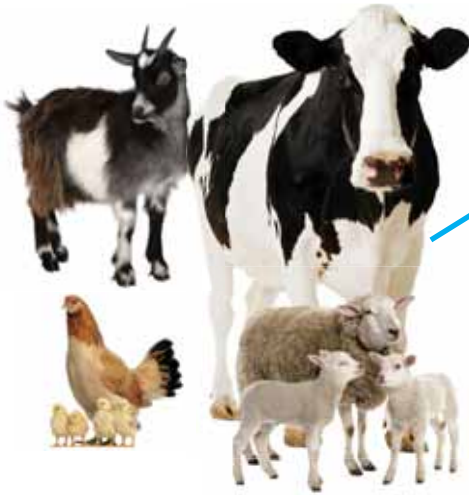
SOĞUTULMUŞ SÜT ÜRETİMİNE DESTEK

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın soğutulmuş süte verdiği önemin her geçen yıl arttığını belirten Özkan Kayacan, yetiştiricilerin sütlerini soğutmak amacıyla toplama merkezi kurmaya çalıştığını söyledi. Büyük firmaların Kayseri'deki süt işleme tesisinden önemli bir miktarda süt alımı yaptığını bildiren Kayacan, şöyle konuştu: "İnsan beslenmesinde büyük öneme sahip olan süt aynı zamanda mikroorganizmaların üremesi içinde iyi bir besin maddesidir. Sağlık, toplama, depolama gibi aşamalarda

bulaşan mikroorganizmalar çok kısa sürede sütün bozulmasına neden olur. Böyle bir olayı önleyip uygun nitelikte süt elde edebilmek için hijyenik kurallara bağlı bir sağım işleminin gerçekleştirilmesi ve sağımdan sonra işleneceği ana kadar da sütün soğukta muhafaza edilmesi gerekir. Sağımın hemen arkasından iki saat içinde sütü artı 4 derecede tutmak en ideal yoldur. Bu soğutma işlemi, süte herhangi bir yolla bulaşmış olan mikroorganizmaların aktivitesinin süt fabrikaya ulaşıncaya kadar durmasını sağlar. İşte bu soğuk zincirinin kurulmaması süt kalitesini olumsuz yönde etkiler ve fabrikaya gelen çiğ süt kısa sürede bozularak, ürüne işlenemez duruma gelir. Bu durum önemli ekonomik kayıplara neden oluyor. Bu sebeplerden dolayı Kayseri'de sütlerin soğutulması konularına çok önem veriliyor ve çeşitli projelerle yetiştiricilere destek olunuyor."

YOĞUN ÇALIŞMALAR YAPILIYOR

Kayseri Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'nün hayvancılık sektörünü daha ileriye taşımak hedefi ve gayreti ile yoğun bir çalışma gerçekleştirdiğini kaydeden Özkan Kayacan, bu çalışmaların başında "Halk Elinde Bulunan Manda ve Koyun Islah Çalışmaları"nın geldiğini söyledi. Kayseri'de yürütülen Manda Islah Projesi'nin beş ilçede yürütüldüğünü ve 133 yetiştiriciye ait bin 46 anaç mandaya 679 bin 900 Türk Lirası destekleme ödemesi yapıldığını açıklayan Kayacan, ayrıca koyun ıslahı amacıyla 68 yetiştiriciye ait 12 bin 62 baş koyuna 415 bin 730 Türk Lirası ve 6 bin 721 baş yavruya 134 bin 420 Türk Lirası destekleme ödemesi yapıldığını belirtti. Büyükbaş sığırların verimlerini arttırmak, ırkların ıslahını sağlamak amacıyla suni tohumlama faaliyetlerine büyük önem verildiğini açıklayan Kayacan, "2009 yılında 26 bin 806 adet, 2010 yılında 39 bin 510 adet, 2011 yılında 52 bin 700 adet ve 2012 yılında 58 bin 850 adet suni tohumlama yapıldı. Son yıllarda tohumlama faaliyetlerinde de önemli bir artış gözle görülüyor ve çalışmalar süratle devam ediyor" dedi. 2012 yılında Kayseri genelinde hayvancılığa verilen destek miktarının 44 milyon Türk Lirası olduğunu açıklayan Kayacan, 2012 yılında Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi kapsamında birçok yatırımcıya ve üreticiye destek

2012 yılı verilerine göre; Kayseri'nin sığır varlığı 91 bin 650 adet, buzağı-dana varlığı 35 bin 262 adet, manda varlığı 52 adet, koyun varlığı 314 bin 300 adet ve keçi varlığı 178 bin 850 adet olarak kayıtlara geçiyor. Kahramanmaraş'ta ise toplamda 126 bin 924 adet büyükbaş ve 493 bin 150 adet küçükbaş hayvan yetiştiriliyor

Kayseri, 6 bin ton beyaz etin 2 milyon 965 bin 813 kilogramını, 1 milyar adet yumurtanın ise 300 milyon adedi Irak başta olmak üzere Orta Doğu ve Afrika ülkelerine ihraç ediyor.

Kayseri'de 2012 yılında su ürünleri tesislerinde 8 milyon 500 bin kilogram alabalık üretiminin 4 milyon 400 bin kilogramı işlenerek Avrupa ülkelerine ihraç edildi.

Beyaz et kesimhanesinde ise 4 milyon 661 bin 675 adet kanatlı hayvan kesimi yapıldı ve 6 bin ton beyaz et elde edildi. Bu elde edilen beyaz etin 2 milyon 965 bin 813 kilogramının ihracatı gerçekleşti.

Kayseri'de 27 adet kırmızı et kesimhanesi ve 1 adet broiler kesimhanesinde 2012 yılında 100 bin büyükbaş, 50 bin küçükbaş hayvan kesimi yapıldı ve bu kesim neticesinde 30 bin ton kırmızı et elde edildi.

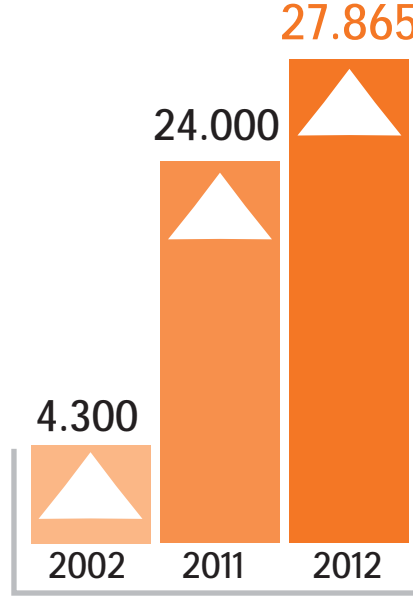
Kahramanmaraş Gıda Tarım ve Hayvancılık
II. Müdürü İhsan Emiralioglu

verildiğini söyledi. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından 2013 yılında Kayseri'ye uygulanacak destekler hakkında bilgi veren Kayacan, bu desteklerin anaç sığır ve manda yetiştiriciliği desteklemesi, buzağı desteklemesi, anaç koyun ve keçi desteklemesi, çiğ süt üretiminin desteklemesi, arılı kovan desteklemesi, besilik erkek sığır desteklemesi ve koyun ve manda ıslah desteklemesi olduğunu belirtti.

MARAŞ DONDURMASI SÜT TALEBİNİ ARTIRIYOR

Kahramanmaraş Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü İhsan Emiralioglu, gerek hayvancılık sektörüne kendi imkânlarıyla girmek isteyen gerekse destekleme ve hibe programlarından yararlanarak işini geliştirmek isteyen yatırımcılar için hayvancılık sektörünün son zamanlarda ilgi odağı olduğunu söyledi. Kahramanmaraş'ta ihracata dönük et üretiminden ziyade iç tüketime yönelik üretim yapıldığını açıklayan Emiralioglu, Kahramanmaraş'ta daha çok süt ağırlıklı işletmelerin sayısında bir artış olduğunu söyledi. Yatırımlar sonucu Kahramanmaraş'ta son zamanlarda damızlık ve büyük besi işletmelerinin sayısının hızla arttığını ifade eden Emiralioglu, "Henüz yatırım aşamasında olan, bu işi büyük ölçekli düşünen birçok işletmeyle sektör, Kahramanmaraş'ın parlayan yıldızı olma yolunda ilerliyor. Maraş dondurmasının marka olarak tes-cillenmesi ve dondurma sektörünün önem kazanması ile süt talebindeki artış hayvancılık sektörünün ağırlık merkezini oluşturmaya başladı. Bu nedenle ilimizde süt işletmeleri özellikle kent merkezine yakın

50 Başın Üzerinde Büyükbaş İşletme Sayısı

2003-2012
Döneminde

%548
ARTIŞ

Yürütülen çalışmalar ve sağlanan destekler sonucunda, büyükbaş hayvancılık işletmelerinde ölçek büyüklükleri önemli oranda arttı ve işletmelerin profesyonelleşmesine katkı sağlandı. 2002-2012 döneminde 50 başın üzerinde büyükbaş hayvancılık işletmesi sayısı yüzde 548 arttı. Aynı dönemde Soykütüğü ve Önsoykütüğüne kayıtlı işletme sayısı yüzde 320, kayıtlı hayvan sayısı ise yüzde 589 oranında artış gösterdi.

yerlerde lokalize olan ve sayıları hızla artan küçük işletmeler ile başlayarak şu an daha büyük işletmelere doğru giden bir seyir aldı. Süt üretiminin artmasıyla şehrimiz büyük süt toplama firmalarının üssü haline geldi. Artan süt talebinin karşılanması için yapılan 'Saanen Keçisi Projesi', 'Halk Elinde Kıl Keçisi Islahı Projesi' gibi birçok projeye hayvancılığı desteklenmeye çalışılarak, sektör gözle görülür bir şekilde canlandırıldı" diye konuştu. Son zamanlarda Kahramanmaraş'ta kırsal kalkınma yatırım projelerinin etkin olmasıyla birlikte sermaye sahibi kişilerin hayvancılık sektörüne yatırım yapmak istediğini açıklayan Emi-

ralioglu, yürütülen çalışmalarla firmaların bu sektöre olan ilgisinin artırılmaya çalışıldığını söyledi. Kredi faizlerinde düşük faiz oranlarını yansıtarak aradaki farkı devlet karşılamak suretiyle tarım ve hayvancılık sektörüne önemli desteklerin verildiğini kaydeden Emiralioglu, "Büyükbaş hayvan besiciliği konusunda 2011 yılında et sektöründeki dalgalanmalar nedeniyle sıfır faizli kredilerin verilmesiyle küçük çaplı işletme sayılarında artış oldu. Et ve süt ürünlerine, anaç hayvan ve buzağı desteklemeleri, sertifikalı anaç, suni tohumlama desteği gibi devletimiz tarafından birçok destekler veriliyor" dedi.

**AKDENİZ İHRACATÇI BİRLİKLERİ 2013 YILI
OCAK-HAZİRAN DÖNEMİNDE TOPLAM 152
MİLYON 105 BİN DOLARLIK HAYVANSAL ÜRÜN
İHRACATI GERÇEKLEŞTİRDİ**

Hayvancılık Destekleri

%4.4

Hayvancılık
Desteklerinin toplam
destekler içindeki payı2002
83
Milyon TL2012
2.2
Milyar TL

%28

Hayvancılık
Desteklerinin toplam
destekler içindeki payı

Hayvancılığın geliştirilmesine yönelik verilen desteklerin gerek miktar, gerekse toplam destekler içindeki payı da önemli oranda artırıldı. 2012 yılı ekim ayı sonu itibarıyla 1 milyar 952 milyon lira hayvancılık desteği verildi. Yılı sonu itibarıyla bu rakam yaklaşık 2.2 milyar liraya ulaştı. 2012 yılı sonu dikkate alındığında hayvancılığa verilen destek miktarı 2011 yılına göre yüzde 28 oranında, 2002 yılına göre ise yüzde 2 bin 551 oranında artırıldı.

Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) verilerine göre Kayseri su ürünleri ve hayvansal mamuller sektöründe, 2012 yılı sonunda 44 milyon 831 bin dolar, 2013 yılı Ocak-Haziran döneminde ise 24 milyon 823 bin dolarlık ihracat gerçekleşti.

HAYVANCILIK SEKTÖRÜNE YATIRIMLAR ARTTI

Nüfus artışına paralel olarak gıda maddelerinin tüketiminin de artış gösterdiğini kaydeden İhsan Emiralioğlu, sermaye sahibi kişilerin, gıda ürünlerine talebin artması üzerine tarım ve hayvancılık sektörüne yatırım yapmaya başladığını söyledi. Özellikle destekleme kapsamına alınan hayvancılık sektörünün girişimcilerin ilgi odağı haline geldiğini vurgulayan Emiralioğlu, "Kahramanmaraş halkı ağırlıklı olarak kırsal kesimde ortalama 2-3 civarında büyükbaş aile işletmeciliği şeklindeki hayvancılık yapmaktayken, ticari işletmeler gerek milli emlak gerek çeşitli kurumlardan uzun vadede kiralanan araziler üzerinde büyük işletmeler halinde hayvan-

cılık yapıyor. Küçükbaş hayvan yetiştiren aileler, genel itibarıyla mera ve yayladan yararlanırken son zamanlarda mısır silajı gibi yem fabrikalarındaki artış ve besleme tekniklerinin gelişmesi ile entansif hayvancılığa yönelerek daha teknik hayvancılık yapıyor. Yani entansif hayvancılık yapan işletmelerin maliyet ve karlılık durumları daha net bir gelir sağladığından bu du-

rum fark ediliyor, yatırım kararı bu yöne kayıyor" diye konuştu. Kahramanmaraş Hayvan Kayıt Sistemi'nde (TÜRKVET) sisteminde 57 bin 143 adet büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık işletmesi bulunduğunu söyleyen Emiralioğlu, 2012 yılında Kahramanmaraş'ta toplamda 126 bin 924 adet büyükbaş ve 493 bin 150 adet küçükbaş hayvanın mevcut olduğunu belirtti. Kahramanmaraş'ta faal nüfusun yüzde 80'inin tarım, ormancılık, hayvancılık ve avcılıkla uğraştığını söyleyen Emiralioğlu, gayrisafi milli hâsılanın yarısının tarımdan elde edildiğini ifade etti. Emiralioğlu, şöyle konuştu: "Hayvancılık sektörü, tarımda istihdam fazlası nüfusun düşük maliyetle istihdam edilebileceği ve katma değeri yüksek olan önemli bir faaliyet alanı. Ülkemizde bugüne kadar yürütülen tarım politikalarında bitkisel üretime ağırlık verildi. Oysa yapılması gereken öncelikli iş; tarımsal üretimde hayvancılığın halen yüzde 25 ila 30'lar düzeyinde olan payını, AB'de olduğu gibi yüzde 50'nin üzerine çıkarmak ve bitkisel üretim ağırlıklı olan desteklemeleri hayvansal üretime yönlendirmek olmalıdır."

SEKTÖRDE İLERLEME KAYDEDİLİYOR

2005 yılında toplam 10 bin adet olan et tavuğunun, 2012 yılında 24 bin 350 adede çıkarak yüzde 200'lük artış yakaladığını belirten İhsan Emiralioğlu, "Arıcılık faaliyetleri konusunda ise 2012 yılında yeni kovan sayımız 65 bin 457 adet, eski kovan varlığımız 870 adet oldu. Toplam kovan miktarımız 2012 yılında 67 bin 327 adet olarak gerçekleşti. 2012 yılı verilerine göre köy tavuğumuz 290 bin 400, hindi varlığımız 15 bin 480 adet, yumurta sayısı miktarı 52 bin 430 adet, yumurta tavuğu 305 bin 450 adet oldu. 2012 yılı verilerine göre yumurtacı ticari işletmelerde bulunan yumurtacı tavuk sayısı 49 bin adet, ticari işletmede bulunan broiler sayısı da 100 bin adet oldu" dedi.

KAHRAMANMARAŞ'TA FAAL NÜFUSUN YÜZDE 80'İ TARIM, ORMANCILIK, HAYVANCILIK VE AVCILIKLA UĞRAŞIYOR

NURSAN
GROUP OF COMPANIES

Kalite.. Üretim her aşamasında

www.nursan.com

Sanayi Bölgesi Sanayi sokak No:3 31900 Payas Hatay / Türkiye
Tel:+90 326 755 13 95 / Fax:+90 326 755 70 95
nursancelik@nursan.com

OFİS MOBİLYALARI İHRACATA GÜÇ VERİYOR

Yarattığı yüksek katma değer ile Türkiye mobilya ihracatının yüzde 30'unu gerçekleştiren ofis mobilyaları endüstrisi, sektörün ihracat potansiyeline büyük katkı sağlıyor. 2012 yılında 1.8 milyar dolarlık ihracat gerçekleştiren mobilya sektörü, ofis mobilyaları endüstrisi ile gücüne güç katıyor.

İnsanların, günlük yaşama yönelik sosyal ve kültürel temel gereksinimlerini güvenli ve konforlu bir şekilde karşılamak amacıyla ağaç malzemeden işlevsel, estetik görünümlü kullanım eşyaları üreten mobilya sanayi, Türkiye ekonomisinden aldığı payı giderek artırıyor. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca hazırlanan 2013 Yılı Mobilya Sektörü Raporu'nda, Türkiye mobilya sektörünün toplamda 9 milyar dolarlık pazar büyüklüğüne sahip olduğu belirtiliyor. Raporda,

2011 yılında dünya mobilya ihracatından en büyük payı alan ülkeler; Çin Almanya, İtalya, Polonya ve ABD olarak sıralanıyor. Türkiye ise dünya mobilya ihracatı sıralamasında 21'inci sırada yer alıyor. 2011 yılında 1.6 milyar dolarlık ihracat gerçekleştiren Türkiye mobilya sektörünün, yaklaşık yüzde 30'unu oluşturan ofis mobilyaları endüstrisi ise sektörün genel ihracatından aldığı payı artırmaya devam ediyor. 2011 yılında toplamda 381 milyon dolarlık ofis mobilyaları

ihracatı gerçekleştiren Türkiye, en fazla Libya, Irak, Almanya, Türkmenistan, Fransa, Suudi Arabistan, Azerbaycan, Hollanda, İngiltere ve Rusya'ya ihracat yapıyor. Ofis mobilyalarında kullanılan kumaş, ahşap, metal ve cam parçalar Türkiye'de üretilirken, sektör ayrıca yüksek katma değeri ve yüzde 280 olan ihracatın ithalatı karşılama oranıyla 2023 hedeflerine doğru fark yaratıyor. 2012 yılında 1.8 milyar dolarlık ihracat gerçekleştiren mobilya sektörü, 2023 yılında ihracatını 6 milyar dolara

çıkarmayı hedefliyor. Türkiye'nin en eski ve en gelişen sektörlerinden biri olan mobilya sektörü, dünya standartlarında üretim yapıyor. Her yıl ürünlerini geliştiren ve çeşitliliğini artıran sektör, "katma değer" açısından da Türkiye'nin önde gelen sektörlerinden biri. Yaratdığı katma değer ile Türkiye'de stratejik bir önem taşıyan mobilya sektörü bilgi ve sermaye yoğun bir moda sektörü olma yolunda ilerliyor. Mobilya sektörünün geleceğini tasarım, Ar-Ge ve inovasyonla oluşturmayı planlayan sektör temsilcileri ise düzenlenen tasarım yarışmalarıyla sektöre daha fazla katma değer kazandırmayı hedefliyor. Tasarım yarışmasının mobilya sektörünün tamamını kapsayan nitelikte ev, ofis, mutfak banyo ve akıllı mobilyalar dallarında yapıyor olması şüphesiz ki ihracata daha fazla güç kazandırıyor.

OFİS MOBİLYALARI İHRACATI DAHA DA ARTACAK

Ofis mobilyaları endüstrisinin, mobilya sektörünün önemli bir aktörü olduğunu ifade eden Akdeniz Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Bülent Aymen, sektörün geneline paralel olarak son yıllarda büyük ivme kazandığını söyledi. Mobilya sektörünün genel olarak; birçok alt birimi içinde barındıran ve ihracatta ön sıralarda yer aldığını belirten Aymen, "Türkiye'nin mobilya ihracatı son 10 yılda yukarı yönde çok büyük bir ivme yakaladı. Mobilya sektöründen 2001 yılında 139 ülkeye toplam 188 milyon dolar ihracat yapılırken, 2012 yılında ihracat yaptığımız ülke sayısı 190'ın üzerine çıkarak, yaklaşık 2 milyar dolara ulaştı" diye konuştu. Ofis mobilyaları ihracatının önümüzdeki yıllarda artacağını ifade eden Aymen, mobilya sektörünün, Türkiye ekonomisine sağladığı katkısı artırmanın yanı sıra istihdama katkı sunduğunun altını çizdi. Aymen, şu açıklamalarda bulundu: "Sektörün çoğunluğunun KOBİ'lerden oluşması sebebiyle, Ar-Ge har-

camalarına maalesef fazla bütçe ayrılmıyor. Türkiye'de mobilya sektöründe sadece ilk 10 firma gerçek anlamda Ar-Ge çalışması yapabiliyor. Türkiye mobilya sektöründe Ar-Ge harcamasının GSYİH içindeki payı, yüzde 1'lerin altında kalıyor ve dünya ortalaması olan yüzde 5'lerin çok uzağında seyrediyor. Dünya pazarlarında öne çıkmanın, yeni pazarlar kazanmanın yolunun, Ar-Ge yatırımlarını artırmakla mümkün olacağını hepimiz biliyoruz. Ancak bu sayede 2023 yılı hedeflerimize çok daha emin adımlarla ilerleyebiliriz."

MAPP'TA FARKLI FİKİRLER SANAYİCİYLE BULUŞTU

İhracatçı birlikleri olarak mobilya sektörü ve alt sektörü büro mobilyası sektörünün önemini göz önünde bulundurduklarının altını çizen Bülent Aymen, bu nedenle sektörü daha da ileriye taşımak adına; mobilya üretici-ihracatçı firmalarımızın, yurtdışı pazarlarda etkinliğinin ve ihracat paylarının artırılması amacıyla çeşitli çalışmalara ve projelere imza atıklarını söyledi. Aymen, şöyle devam etti: "Bu hedefle, Akdeniz Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği koordinatörlüğünde, 11 Mayıs 2013 tarihinde Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan'ın da katkıları ve katılımları ile Mobilya Ar-Ge Proje Pazarı (MAPP) etkinliğini düzenledik. Sektör için çok farklı fikirlerin sanayici ile bulunduğu çok güzel bir çalışma oldu. Bizim inancımız ve gayemiz, büro mobilyaları sektörünün yarattığı inovasyon değerleri ile önümüzdeki orta ve uzun vadede dünya pazarı içinde kendine kalıcı bir yer bulacağıdır. Bütün çalışmalarımızı ve gayretlerimizi de bu yönde yoğunlaştırıyoruz."

MOBİLYA SEKTÖRÜNDE YÜZDE 30'LUK PAY

Ofis Mobilyaları Sanayi ve İşadamları Derneği (OMSIAD) Yönetim Kurulu Başkanı Ercan Ata, mobilya sektörünün yarattığı istihdam

Akdeniz Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Bülent Aymen

bakımından Türkiye'nin önemli sektörlerinden olduğunu savunarak, "Mobilya imalat sektörü 160 bin civarında kişiyi istihdam ediyor. İmalat sektöründe çalışanlarla beraber toplam 260 bin kişi ekmeğini bu alandan kazanıyor. Ayrıca bu alanda faaliyet gösteren işletme sayısına da baktığımızda bunun 62 binin üzerinde olduğunu görüyoruz. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) kapasite raporları verilerine göre 250 ve üzeri eleman çalıştıran firma sayısına 40-100 ve üzeri eleman istihdam eden işletme sayısı ise 155 olarak karşımıza çıkıyor" dedi. Türkiye ofis mobilyaları endüstrisinin 9 milyar dolarlık genel mobilya sektörünün yaklaşık yüzde 30'unu oluşturduğuna dikkati çeken Ata, "Sektörün üretim rakamlarına göre ihracatının düşük kaldığını görüyoruz. İstatistiklere göre sektörde mevcut üretimin sadece yüzde 15'i ihraç ediliyor. 2011 yılında 1.6 milyar dolar ihracat gerçekleştiren Türkiye mobilya sektörünün, ofis mobilyaları ihracatı ise 381 milyon dolar oldu. En çok ihraç edilen ofis mobilyası ürünlerine bakacak olursak, 88 milyon dolarla ahşap iskeletli içi doldurulmuş oturmaya mahsus diğer mobilyalar ilk sırada yer alıyor" diye konuştu. Ata, ofis mobilyaları dâhil mobilya sektörünün ihracatında bir artış gözlemlendiğini dile getirerek, "2012 yılı ilk altı aylık ihracat, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 17.6'lık bir artışla 885 milyon 487 bin dolar oldu. Aynı dönemde ofis mobilyası sektörünün ihracatı ise yaklaşık 265 milyon dolar olarak gerçekleşti. Bu da genel mobilya ihracatının yaklaşık yüzde 30'una karşılık geliyor. Mobilya sektörünün hacmini 2023'te iç pazarda 15 milyar dolara ulaştırmayı planlıyoruz. Bu

TÜRKİYE EN FAZLA LİBYA, İRAK, ALMANYA, TÜRKMENİSTAN, FRANSA, SUUDİ ARABİSTAN, AZERBAJCAN, HOLLANDA, İNGİLTERE VE RUSYA'YA İHRACAT YAPIYOR

Türkiye'de stratejik bir önem taşıyan, her yıl ürünlerini geliştiren ve çeşitliliğini artıran mobilya sektörü, yarattığı yüksek katma değer ile bilgi ve sermaye yoğun bir moda sektörü olma yolunda ilerliyor.

hedeflere ulaşmanın yolu ise markalaşma ve yeni ihracat pazarlarının bulunmasından geçiyor" şeklinde konuştu.

ÇİN'İN GÜCÜ SEKTÖRÜ RAHATSIZ EDEBİLİR

Çin'in yüzde 25'lik üretim payıyla dünyadaki mobilya üretiminde lider olduğunu ifade eden Ercan Ata, şunları söyledi: "Çin'in ardından ABD yüzde 15, İtalya yüzde 8, Almanya yüzde 7 payla öne çıkan ülkeler olarak sıralanıyor. Oranlara baktığımızda bu dört ülkenin dünya mobilya üretiminin yarısından fazlasını gerçekleştirdiğini görüyoruz. Yüzde 3'lük oranlarıyla diğer büyük üreticiler; Japonya, Fransa, Kanada, Birleşik Krallık ve Polonya olarak öne çıkıyor. Türkiye yaklaşık yüzde 1'lik oranla Brezilya ve Vietnam'dan sonra geliyor. Diğer geliş-

miş ülkeler yüzde 16, diğer gelişmekte olan ülkeler de yüzde 10'luk pay ediniyorlar." Çin, Polonya ve Vietnam'ın ihracat ağırlıklı üretim ve tasarımlarla hızlı gelişim gösteren ülkeler olarak gözüktüklerini belirten Ata, "Sektör, üretici firma adedi, mevcut istihdam gücü ve kaynaklarıyla Türkiye, Avrupa'nın güçlü mobilya üreticileri olarak görülen Almanya, İtalya, Polonya gibi ülkelerle rekabet edebilir nitelikte görünmüyor. Son yıllarda büyük atılım içinde olan Çin, sektörü gelecekte rahatsız edecek güç olarak dikkat çekiyor. Özellikle, Çin'den ve diğer Uzak Doğu ülkelerinden getirilen daha önce yaygın kullanımı olmayan bahçe ve dış mekân mobilyaları ithalatın artmasına neden oluyor" açıklamasını yaptı. Ata, ofis mobilyaları sektöründe Türkiye'nin ağırlıklı olarak Avrupa ülkelerine ihracat yaptığını

MOBİLYA SANAYİNDE YAKLAŞIK YÜZDE 30'LUK PAYA SAHİP OFİS MOBİLYALARI ENDÜSTRİSİ SEKTÖRÜN GENEL İHRACATTAN ALDIĞI PAYI ARTIRIYOR

Ofis Mobilyaları Sanayi ve İşadamları Derneği (OMSIAD) Yönetim Kurulu Başkanı Ercan Ata

kaydederek, "Almanya, İtalya, Fransa, Danimarka, Belçika, İsveç, Yunanistan ve İsrail gibi ülkelere ihracat yapıyoruz. Artık Kuzey Afrika, Orta Afrika ve Orta Doğu ülkeleri de öncelikli ihracat noktalarımız arasında yer almaya başlıyor. Avrupa'nın yaşamakta olduğu krizi de hesaba katarsak, Orta Doğu ve Afrika pazarlarının önümüzdeki dönemde de öncelikli ihracat pazarlarımız arasında yer alması bekleniyor. Türkiye mobilya sanayisi, ihracatın önemini kavlıyor. Küresel krizden kaynaklanan dalgalanmalara rağmen ihracat miktarını artırmaya devam ediyor.

OFİS MOBİLYALARI, TASARIM VE İNOVASYONDA ÖNCÜ

Mobilya sektöründe tasarım ve kişileştirmeye uygun yapılarla fark yaratılabileceğini vurgulayan Ercan Ata, "Şirketler geleceğin ofis ortamlarının ihtiyacını göz önünde bulundurarak, tasarım ve inovasyon odaklı bir yaklaşım doğrultusunda tasarımlar yaratıyor. Bunlar da Red Dot, iF ve Good Design gibi uluslararası saygın platformlarda ödüle layık görülmeye devam ediyor. Bunun neticesi olarak; ofis mobilyaları sektörü Türkiye mobilya sektörüne tasarım ve inovasyon alanlarında öncülük ediyor. OMSİAD, üniversitelerle iş birliği yaparak, gelişimin sürekli kılınması amacıyla endüstri, tasarım ve akademik paydaşların ortaklaşa görev aldığı projeler yürütüyor. Bunun sonucunda Türkiye'nin en saygın eğitim kurumlarından ODTÜ Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü iş birliğinde ve OMSİAD üyesi firmaların destekleriyle 'Bekleme Koltuğu Tasarımı' projesini başlattık" değerlendirmesinde bulundu.

1980 yılında bu yana orman ürünleri konusunda hizmet vermekte olan Sunpa Orman Ürünleri artan müşteri talebine daha iyi hizmet sunabilmek amacıyla 2000 yılında Organize Sanayi Bölgesindeki yerine taşınmıştır. Uzman ve nitelikli personelleri ile koşulsuz müşteri memnuniyeti ilkesi ve ödün vermediği kalitesiyle tüm ilişkilerinde dürüstlüğü ilke edinerek çalışmalarına devam eden firmamız zaman içerisinde Türkiye'nin kendi sektöründe en önemli firmalarından biri haline gelmiştir.

- Laminat Mutfak Tezgahları
- Boy Kapaklar
- Mutfak ve Mobilya Aksesuarları
- Kulplar ve Düğmeler
  - Düğmeler ve Junior Serisi
  - Portmanto ve Askılıklar
  - Mdf ve Sunta
  - Raylı Sistemler
  - Plastik Metal Bağlantı Elemanları
  - Kilit Sistemleri
  - Kapı Kolları
  - Kapı Aksesuarları
    - Pvc Kenar Bandı
    - Aspiratör
    - Ev Gereçleri

- Kapı Modelleri
- Kapak Profilleri
- Kapak ve Cam Profilleri
- Kapak ve Beşik Profilleri
- Taç Profilleri
- Ayak Profilleri
- Yüzey Profilleri
- Özel Profiller
- Süpürgelik ve Geçiş Profilleri
- Duvar Panelleri
- Kulplar

GRUP ŞİRKETLERİ

+90 352 322 25 00

info@sunpa.com.tr

TÜRKİYE PLASTİK SEKTÖRÜNÜN HEDEFİ DEVLER LİĞİ

Türkiye plastik sektörü 2013 yılının Ocak-Mayıs döneminde 2 milyar 203 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirirken, sektörün lider oyuncusu Akdeniz Kimyevi Maddeler İhracatçı Birliği'nin 2023 yılı hedefi de 23.3 milyar dolarlık ihracat ile lider olmak.

Son yıllarda inkâr edilemez bir başarıya imza atan Türkiye plastik sektörü, küresel pazarda; Çin, ABD, Japonya, Almanya ve İtalya gibi devlerle yarışıyor. Ambalaj, otomotiv, beyaz eşya, inşaat gibi tüm alt sektörlerin üretim ve satışlarından direkt olarak etkilenen Türkiye plastik sektörü, Asya'dan Güney Amerika ve Orta Doğu'ya kadar uzanan geniş bir coğrafyada, karşılaşılan zorluklara rağmen ihracatını istikrarlı bir şekilde artırıyor. 2012 yılında ihracatını bir önceki yıla göre yüzde 9.16 artırarak, 5 milyar dolara yükselten plastik ve mamullerinin 2013 yılının aylara göre ihracatına baktığımızda Ocak ayında 381, Şubat'ta 401, Mart'ta 451, Nisan'da 462 ve Mayıs'ta 507 milyon dolar olarak beliriyor. İthalat ise Ocak ayında 1

milyar 173 milyon, Şubat'ta 1 milyar 90 milyon, Mart'ta 1 milyar 155 milyon, Nisan'da 1 milyar 135 milyon ve Mayıs'ta 1 milyar 299 milyon dolar olarak dikkati çekiyor. Küresel ekonomik krizden etkilenen İtalya'da ciddi sıkıntılar olduğunu göz önünde bulundurursak, Türkiye kısa bir zamanda plastik sektöründe İtalya'nın önüne geçerek Almanya'nın ardından ikinci sırada yer alacak. İhracatta ilk 10 ülke sırasıyla; Irak, Rusya, Almanya, İran, Azerbaycan, İngiltere, Romanya, Fransa, Bulgaristan ve İtalya olarak beliriyor. Avrupa'da devam eden krizden dolayı ihracat rotasını alternatif pazarlara çeviren plastik sektörü, ihracat stratejilerini zenginleştirdi. 2023 yılında plastik sektörünün 50 milyar dolarlık hedefinin lider oyuncusu Akdeniz Kimyevi

Maddeler İhracatçı Birliği'nin (AKMİB) plastik ve mamulleri 2023 yılı ihracat hedefi de 23.3 milyar dolar olarak belirlendi.

AKMİB'İN 2023 HEDEFİ 23.3 MİLYAR DOLARLIK İHRACAT

Akdeniz Kimyevi Maddeler İhracatçı Birliği (AKMİB) Başkanı Ali Uğur Ateş, plastik sektörü için Akdeniz Bölgesi'nin çok önemli olduğunu işaret ederek, "2023 yılında 50 milyar plastik sektörü hedefinin bir numaralı oyuncusu olarak birliğimizin, plastik ve mamulleri ihracat hedefi 23.3 milyar dolar olarak belirlendi. Ancak mevcut durumda, Türkiye'de plastik sektörünün ihtiyacı olan plastik hammaddelerinin büyük kısmını ithal ediyoruz. Dolayısıyla belirlenen ihracat

stratejileri doğrultusunda, Kimya sanayinin hammadde yatırımlarına ağırlık vermesi gerekiyor” dedi. Akdeniz Kimyevi Maddeler İhracatçı Birliği'nin, ihracat rakamında 6.5 milyar dolara ulaşmasının beklendiğine dikkati çeken Ateş, “2011 ve 2012 yıllarında alternatif pazarlar yaratarak başarısını üst seviyelere taşıyan sektör, 2012 yılında Afrika'ya en çok ihracat yapan sektör oldu. Akdeniz Kimyevi Maddeler İhracatçı Birliği 2012 yılı pazarlarında da en yüksek payı Mısır alırken, bu ülkeyi Malta ve Togo takip etti. 2013 yılında da, küresel krizden etkilenen Avrupa'ya alternatif yaratılan Afrika ülkelerindeki pazarlarını genişletmeyi planlıyoruz” diye konuştu. Ateş, Akdeniz Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği'nin 2012 yılı ihracatının bir önceki yıla kıyasla artış kaydettiğini ifade ederek, “AKİB'in toplam ihracatındaki payı yüzde 45 olarak belirdi. Bir başka deyişle 2012 yılı AKİB sektörel ihracat rakamları incelendiğinde, kimyevi maddeler sektörü ilk sırada yer alıyor. 2023 yılında 50 milyar dolar hedef belirleyen kimya sektörünün bu sene 20 milyar doları yakalaması bekleniyor. Hedefe ulaşmak için birliğimiz üyelerinin ihracatını arttırmaya yönelik fuar, seminer ve benzeri etkinlikler düzenlemeye, üniversite-sanayi iş birliği sağlayacak projelerde yer almaya devam ediyor” açıklamasında bulundu.

SEKTÖR, AVRUPA'DA ÜÇÜNCÜLÜĞE YÜKSELDİ

TÜİK verilerine göre geçtiğimiz yılda toplam 5 milyar dolarlık ihracat gerçekleştiren plastik ve mamulleri sektörü, ithalatta da 12 milyar 505 milyon dolarlık seviyeleri buldu. Plastik ve mamullerinin ithalatı, ihracatına paralel olarak yükselirken dış ticaret hacmi, 2008'de 13, 2009'da 10, 2010'da 13.5, 2011'de 17.2 ve 2012'de 17.5 milyar dolar olarak beliriyor. Dış ticaret dengesi ise 2008'de 5.8, 2009'da 3.8, 2010'da 6, 2011'de 8 ve 2012'de ise 7.5 milyar dolar ile ekside kapanıyor. Plastik ve mamulleri sektörünün, 2012 yılında ihracat yaptığı ülkelere baktığımızda Irak 579.5 milyon dolarla ilk sırada bulunuyor. Irak'ı sırasıyla; 301 milyon dolarla Rusya ve 306 milyon dolarla Almanya takip ediyor. Sektörün ithalatta ise Suudi Arabistan'ın liderliği dikkat çekiyor. İthalatta 1 milyar 642 milyon dolarla Suudi Arabistan, 1 milyar 461 milyon dolarla Almanya ve 793 milyon dolarla Belçika ilk sıralarda yer alıyor. Plastik ve mamullerinin dış ticaretin seyrini incelediğimizde ise 2002 yılında 3 milyar dolar olan dış ticaret hacmi-

nin, 2012 yılında 17.5 milyar dolara çıktığını görüyoruz. Plastik ve mamulleri sektörünün ihracatı 2002 yılında 680 milyon dolar iken, 2005'te 1 milyar 722 milyon dolar, 2008 yılında ise 3 milyar 563 milyon dolar olarak gerçekleştiği görülüyor. Yapılan ithalat ise 2002 yılında 2 milyar 382 milyon dolar iken, 2005'te 5 milyar 795 milyon dolar ve 2008 yılında ise 9 milyar 385 milyon dolar oldu. 2013 yılının Ocak-Mayıs döneminde toplam 2 milyar 203 milyon dolarlık ihracat gerçekleştiren plastik ve mamulleri sektörü, ithalatta da 5 milyar 854 milyon dolarlık seviyeleri buldu. Plastik ve mamullerinin aylara göre ihracatına baktığımızda ocak ayında 381, şubatta 401, martta 451, nisan'da 462 ve mayısta 507 milyon dolar olarak beliriyor. İthalat ise ocak ayında 1 milyar 173 milyon, şubatta 1 milyar 90 milyon, martta 1 milyar 155 milyon, nisanda 1 milyar 135 milyon ve mayısta 1 milyar 299 milyon dolar olarak dikkati çekiyor. Türkiye plastik sektörü, 2011'de 6 milyon 700 bin tonluk üretimle Avrupa'da Fransa ve İspanya'yı geçerek üçüncülüğe yükseldi. Küresel ekonomik krizden etkilenen İtalya'da ciddi sıkıntılar olduğunu göz önünde bulundurursak, Türkiye kısa bir zamanda plastik sektöründe İtalya'nın önüne geçerek Almanya'nın ardından ikinci sırada yer alacak. İhracatta ilk 10 ülke sırasıyla; Irak, Rusya, Almanya, İran, Azerbaycan, İngiltere, Romanya, Fransa, Bulgaristan ve İtalya olarak beliriyor. Avrupa'da devam eden krizden dolayı ihracat rotasını alternatif pazarlara çeviren plastik sektörü, ihracat stratejilerini zenginleştirdi.

2012 YILI ÜRETİMİ 8 MİLYON TON

Türk Plastik Sanayicileri Araştırma, Geliştirme ve Eğitim Vakfı (PAGEV) Başkanı Mehmet Uysal da plastik sektörünün Türkiye'nin en hızlı ve istikrarlı büyüyen sektörleri arasında yer aldığına dikkati çekerek, “Otomotivden sağlığa, inşaattan ambalaja kadar birçok sektörde plastik kullanımı her geçen gün artıyor” dedi. Uysal, Türkiye'de plastik sektöründe 6 binden fazla firmanın faaliyet gösterdiğini kaydederek, “2012 yılını bir önceki yıla kıyasla üretimde yüzde 5.6 ve ihracatta yüzde

Akdeniz Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Başkanı Ali Uğur Ateş

9.5 artışla kapatan sektörün 2012 yılı üretimi 8 milyon tonu aştı” diye konuştu. İhracatta da üretimde olduğu gibi her yıl istikrarlı bir şekilde artış yaşandığını dile getiren Uysal, hammadde dâhil plastik ve mamulleri ihracatının, 2012 yılında 5 milyar 16 milyon dolara yükseldiğini belirtti. Uysal, plastik sektörünün ihracatıyla ilgili olarak, “Plastik sektörünün direkt ve otomotiv, beyaz eşya, inşaat sektörleri aracılığıyla yaptığı toplam ihracat yaklaşık 11 milyar dolar oldu” şeklinde konuştu. Plastik sektörünün 2012 yılındaki performansını değerlendiren Uysal, “Plastik sektörü yükseliş trendini önümüzdeki yılda da devam ettirecek. 2013 yılı ilk çeyrek rakamları da bunu kanıtlar nitelikte. Türkiye'de birçok sektör 2013 yılını olumsuzluklarla karşılarken plastik sektörünün inkâr edilemez bir başarıya görünüyor” dedi.

SEKTÖR, AVRUPA'DA İKİNCİ SIRADA

Mehmet Uysal, plastik sektörünün 2013 yılı ilk çeyreğini 2 milyon 162 bin ton üretim ve 1 milyar 235 milyon dolar ihracat ile kapattığını vurgulayarak, “Plastik sektörü olarak 2016 yılında Avrupa liderliğini hedefliyoruz. Bu senenin ilk çeyrek değerlendirmelerine göre Türkiye şu an Almanya'nın ardından Avrupa'nın en büyük ikinci üreticisi konumunda. Dolayısıyla bizim sektörle ilgili en

büyük rakibimiz de Almanya'dır" ifadelerini kullandı. Sektörde, yüzde 95'i KOBİ niteliğinde 6 binin üzerinde firmanın faaliyet gösterdiğini ifade eden Uysal, "Bu firmaların yüzde 27'si ambalaj, yüzde 14'ü inşaat, yüzde 11'i tekstil, yüzde 10'u ev eşyası, yüzde 9'u otomotiv ve yine yüzde 9'u ise teknik parça sektörlerine mamul üretiyor. Yüzde 20'si ise diğer sektörlerle yönelik üretim yapıyor" diye konuştu. Uysal, sektörün iş birliği içinde olduğu ambalaj, otomotiv, beyaz eşya, inşaat gibi tüm alt sektörlerin üretim ve satışlarından direkt olarak etkilendiğini kaydederek, bu nedenle tüm sektörleri bir bütün olarak ele alarak değerlendirdiklerini anlattı.

KOBİ'LER, AR-GE'DE SIKINTI YAŞIYOR

PAGEV'in Türkiye'nin en büyük sanayi fuarını yaptığını savunan Mehmet Uysal, şunları söyledi: "Dünyanın birçok farklı bölgesine düzenlediğimiz fuar organizasyonlarıyla sektör temsilcilerimize yeni anlaşmalar yapabilmeleri için destek oluyoruz. Ayrıca firmalarımıza yeni gelişmeleri takip edebilme, firmalarını ve ürünlerini tanıtmaya fırsatı sunuyoruz" şeklinde konuştu. Plastik sektörünün Ar-Ge çalışmalarıyla ilgili olarak konuşan Uysal, şunları söyledi: "KOBİ'lerimiz kaynak ayırmak ve kendi bünyelerinde Ar-Ge uzmanları çalıştırma konusunda sıkıntı yaşıyorlar. Fakat rekabette en önemli unsurun farklılık yaratmak olduğunun bilincindeyiz. Bu yüzden imkânlar dâhilinde özellikle tasarım konusunda eskiye oranla ilerlemeler kaydediyoruz. Sektör olarak Ar-Ge'ye ve tasarıma daha fazla yatırım yaparak katma değeri yüksek ürünlerle uluslararası piyasalardaki rekabet gücümüzü artırmayı hedefliyoruz."

200 ÜLKEYE İHRACAT

Plastik Sanayicileri Derneği (PAGDER) Başkanı Hüseyin Semerci, Türkiye'nin ihracat hamlesinde önemli bir payı olan, yeni ya-

tırımlar ve teknolojik gelişmelerle birlikte ihracatını düzenli olarak artıran Türkiye plastik sektörünün, özellikle rekabet açısından zorlu olan pazarlarda mücadele ettiğini belirtti. Semerci, plastik sektörünün bilgi ve deneyim birikimi, teknolojisi ve kalite çizgisiyle dünyanın her yerine ihracat yapacak güce sahip olduğuna dikkati çekerek, "Yaklaşık 200 ülkeye ihracat yapıyoruz; sektörün üretim kapasitesindeki hızlı gelişim, rakiplerimizin önüne geçmemizi sağlıyor" dedi. Sektörün başta ambalaj, inşaat, tarım, beyaz eşya, otomotiv, elektronik, tekstil ve medikal sektörleri olmak üzere birçok sektöre ara malı ürettiğini kaydeden Semerci, "Türkiye plastik sektörü, dış ticaret fazlası veren ve hatta ihracatta otomotiv sektörünü geçen kimya sektörünün içindeki en önemli oyuncu, olarak yer alıyor" diye konuştu. Bütün olumsuz koşullara rağmen plastik sektörünün büyüdüğünü işaret eden Semerci, şöyle devam etti: "2023 yılı nedeniyle plastik sektörü için konulan 17 milyar dolar hedefe ulaşmak için uygun bir patikada olduğumuz söylemek zor. Almanya ürettiği her bir kilogram plastik mamulden, 4.05 dolar, Fransa 3.45 dolar, İtalya ise 2.55 dolar ihracat yapıyor. Türkiye ise 0.64 dolarlık ihracat yapıyor. Türkiye 7 milyon 200 bin ton üretim ile 5 milyar dolarlık ihracatı başarırken, bize yakın üretim seviyesindeki İtalya 8 milyon 300 bin ton üretimle 21 milyar dolar, bizden daha az üretim yapan Belçika, Fransa ve Hollanda ise 22 ile 34 milyar dolarlık ihracat yapabiliyor. Bu yüzden, Türkiye olarak bu üretim kapasitesiyle çok daha fazla ihracat yapabiliriz."

DIŞ TİCARET FAZLASI

Hüseyin Semerci, sektörün mamul bazında 2012 yılında dış ticaret fazlası vermeyi sürdürdüğünü belirterek, "Ancak 2012 yılının sonuna doğru ithal hammaddeye getirilen gümrük vergisi artışının etkisiyle rekabet

Türk Plastik Sanayicileri Araştırma, Geliştirme ve Eğitim Vakfı Başkanı Mehmet Uysal

Plastik Sanayicileri Derneği Başkanı Hüseyin Semerci

gücündeki gerileme belirgin hale geldi" ifadelerini kullandı. Sektörün 2012 yılını 30 milyar dolar üretim değeri ve 12 milyar dolar katma değerle tamamladığı bilgisini veren Semerci, "2012 yılı sonunda doğrudan mamul ihracatı 2011'e göre yüzde 6 artarak 4 milyar 38 milyon dolar, ithalatı ise bir önceki yıla göre yüzde 3 gerileyerek 2 milyar 576 milyon dolar oldu. 2012'de plastik mamullerde dış ticaret fazlası vermeye devam etmenin gururunu yaşadık ancak hammadde yeterli üretim olmaması nedeniyle büyük boyutlu ithalat ve hammadde dahil sektör verilerinde yüksek dış ticaret açığı 2012'de de sürdü" şeklinde konuştu.

2013 YILI BÜYÜME ÖNGÖRÜSÜ YÜZDE 10

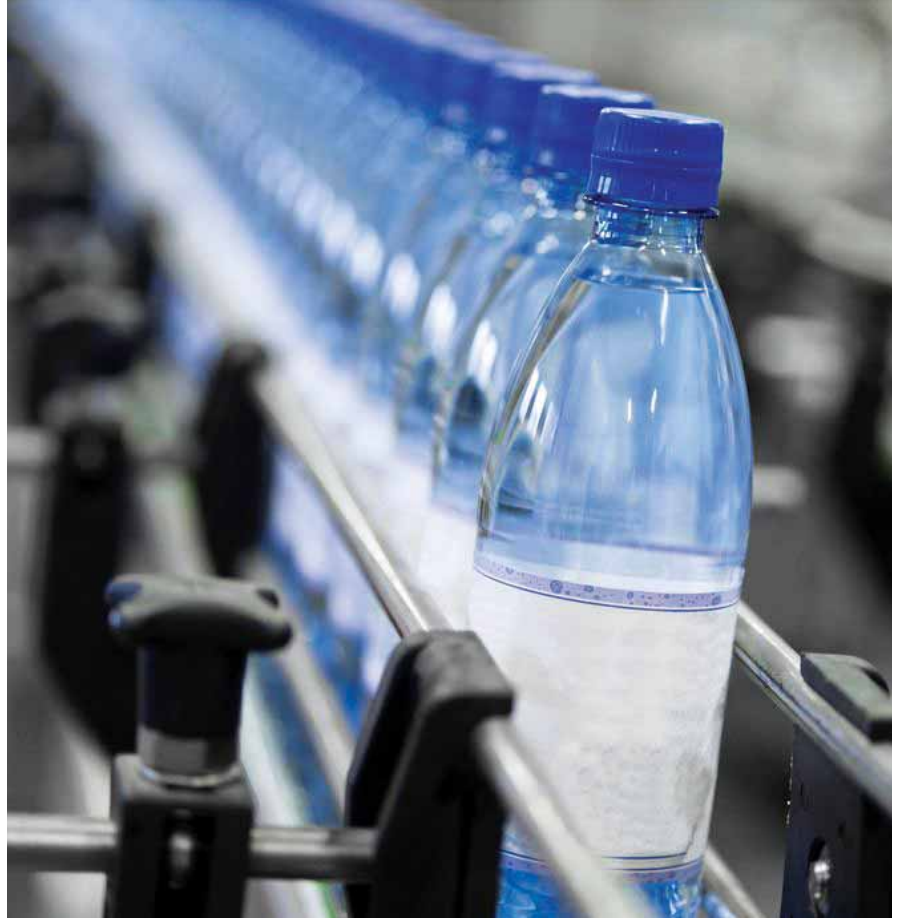
Hüseyin Semerci, plastik sektörünün 2012'de ithal hammadde bağımlılığının yüzde 87 olarak gerçekleştiğini söyleyerek, "Bü-

PLASTİK SEKTÖRÜ 2023 YILINDA 50 MİLYAR DOLARLIK İHRACAT GERÇEKLEŞTİRMİYİ HEDEFLİYOR. SEKTÖRÜN LİDER BİRLİĞİ; AKMİB'İN 2023 YILI HEDEFİ İSE 23.3 MİLYAR DOLAR

tün üretim kapasitesi sektörün ihtiyacının yaklaşık yüzde 30'u seviyesinde olan yerli hammadde üretimi, bir önceki yıla göre miktar bazında yüzde 1.2 oranında azalarak 842.3 bin ton oldu" değerlendirmesinde bulundu. Sektör, değer bazında geçen yıl 9 milyar 928 milyon dolarlık hammadde ithalatı yaptıklarını hatırlatan Semerci, şunları söyledi: "Plastik ürünlerde hammadde hariç dış ticaret fazlası miktar bazında yüzde 30, değer bazında yüzde 74 gibi büyük oranlarda artarak, ihracatın ithalatı karşılama oranı miktar bazında yüzde 278, değer bazında yüzde 157 olarak gerçekleşti. Sektörümüz plastik mamul üretiminin bir önceki yıla göre yüzde 6.4 oranında artarak 7.2 milyon tona ulaştı. Türkiye plastik sektörünün kurulu kapasitesinin 9.3 milyon tona ulaştığı tahmin edilirken 2012 yılında 2.85 milyon ton plastik ambalaj, 1.57 milyon ton da plastik inşaat malzemeleri üretimi yapıldı. En fazla üretim yapılan iller sırasıyla İstanbul, İzmir, Bursa, Ankara, Kocaeli, Gaziantep, Konya, Adana, Kayseri olarak yer alıyor." Semerci, plastik sektörünün hem miktar hem de değer olarak 2013'te Türkiye GSYH büyümesinin üzerinde büyümesini beklediklerini kaydederek, "İyi bir girişimci topluluğuna sahibiz. Sektör doğrudan-dolaylı işlerde toplamda 250 bin kişiye istihdam sağlıyor. Hesaplamalarımıza göre, 2013'te üretim ve değer olarak yüzde 10 dolayında bir büyüme tahmin ediyoruz ki biliyorsunuz genel büyüme hedefi yüzde 4 seviyesinde" ifadelerini kullandı.

İTHALATTA AZALMA EĞİLİMİ DEVAM EDECEK

Avrupa ülkelerinin 2012 yılında, teker teker IMF'den yardım talep etmesiyle bu durumun yarattığı karamsarlığın, sektöre olumsuz yansımalarını ifade eden Hüseyin Semerci, tüketicilerin ve devletlerin her konuda tasarrufa yönelmeleri, kemer sıkma politikaları nedeniyle, 2012'yi Türkiye plastik işleme makineleri sektörü için yata bir yıl olarak değerlendirebileceklerini belirtti. Semerci, 2013 yılında yüzde 10 seviyesinde büyüme gerçekleştiği takdirde, 2013 sonunda 32.1 milyar dolar üretim büyüklüğüne ulaşacaklarını işaret ederek, "2013 yılında doğrudan ihracatımız 5 milyar 500 milyon dolara ulaşacak. Plastik sanayinin toplam katma değerinin 2013 yılı sonunda 12 milyar 800 milyon dolar olacağını hesaplıyoruz. İhracat artışımızın

2012 yılında toplam 5 milyar dolarlık ihracat gerçekleştiren Plastik ve mamulleri sektörü, ithalatta da 12 milyar 505 milyon dolarlık seviyeleri buldu.

yüksek bir hızla devam edeceğini, 2013'te yüzde 15'ler düzeyinde bir artışın görüldüğünü hesapladık. Kısa vadede, 2012'de yaşadığımız, ithalatta azalma, ihracatta artış eğilimi 2013 yılı boyunca devam edecek" dedi. Türkiye üreticilerinin uluslararası arenada rekabet gücünü zorlayan, hatta azaltan konulardan birinin Ar-Ge ve inovasyon olduğunu ifade eden Hüseyin Semerci, "Ar-Ge'ye yatırım yapmayan, yenilik yapmayan hiçbir sektörün ayakta kalması mümkün değil. Devir, yüksek katma değerli ürünler üretme ve hizmet sunma devridir" diye konuştu. Semerci, Türkiye'de de, Ar-Ge ve inovasyon kültürünün oluşturulması gerektiğini vurgulayarak, "Kamu, üniversiteler ve sanayicilerin iş birliği ile çok değerli olan zamanı efektif kullanarak inovasyon, teknoloji ve iş gücü verimliliğinden yararlanılarak bu sorunun çözülmesi gerekiyor. Yüksek katma değerli ürünlere geçiş için Ar-Ge teşvikinden yararlanması olanağının da sektörümüze sunulması lazım" değerlendirmesinde bulundu.

HAMMADDE GİRDİLERİNDE MALİYET ARTIŞI VAR

Sektörün toplam plastik hammaddesinin yaklaşık yüzde 80'ini ithalat ettiğine dikkati çeken Hüseyin Semerci, şunları söyledi: "Son alınan kararlar, özellikle gelişmekte olan ülkelerden gelen alçak yoğunluklu polietilen için yüzde 3 olan gümrük vergisi iki katından fazla bir orana yüzde 6.5'a yükseltildi. Uygulamada ise yüksek yoğunluklu polietilen ve polipropilen için de yüzde 3 olan gümrük vergisi, bu yıl sonuna kadar yüzde 4.8 olarak uygulanacak ve 2013 yılında ise bu oran yüzde 6.5'e yükseltilecek." Semerci, yerli üreticinin üretiminin tamamını iç pazara yönlendirdiği takdirde bile pazardaki talebin yaklaşık yüzde 20'sini karşılayabildiğini belirterek, "Yerli üretici 2011 yılındaki miktarlarda ihracat yaparsa, toplam arzın ancak yüzde 15'ini karşılar. Bu ilave vergilerle bize ilave dış ticaret açığı olarak dönecek. Hammadde girdilerindeki maliyet artışları, teşvik yasasında yok sayılmamız gibi önemli etkenler, dış pazarlarda Türkiye plastik ihracatçısını ciddi anlamda zorlayacak nitelik taşıyor" şeklinde konuştu.

KİMYA

KOZMETİKÇİLER ORTADOĞU'YA AKDENİZ'DEN AÇILYOR

Her yıl ortalama yüzde 10 büyüyen Türk kozmetik sektörü, Avrupa pazarında liderliği hedefliyor. Kimyanın önemli alt kollarından olan sektörün, Orta Doğu'ya açılan kapısı ise Akdeniz...

Her dönem geçerliliğini koruyan "güzellik", insanlığın var oluşundan bu yana değer kaybetmeyen en önemli nosyonların başında geliyor. Estetik kaygıların gözetildiği birçok alanda güzellik vazgeçilmez bir unsur. "Dış güzellik önemli değil, önemli olan iç güzelliktir" söylemi ise çoğu zaman dış güzellik karşısında geçerliliğini kaybeder. Tarih boyunca güzelliğin peşinde koşan insan, çevresindekilere karşı "Nasil daha iyi, daha güzel görünürüm?" diye çabalamıştır. Bitkisel yağlar, esanslar ve çeşitli malzemelerin birleşimi ile başlayan el yordamı güzellik serüveni, günümüzde kozmetik gibi artık dev bir sektörün oluşumuna ön ayak oldu. Sektörde birçok kozmetik markası, ürünleriyle insana kendini daha iyi hissetme ve daha fazla özgüven imkânı sunuyor. Her geçen gün üretim ve ihracat kapasitesini büyüten kozmetik sektörü ise Türkiye'nin en önemli ihracat kalemlerinden... Her yıl ortalama yüzde 10 oranında büyüyen Türk kozmetik sektörünün pazar büyüklüğü 3 milyar dolar olarak ifade ediliyor. 2012 yılında

1 milyar 87 milyon dolarlık kozmetik ihracatı gerçekleştiren Türkiye, Avrupa'da kozmetik üretiminde lider olmayı hedefliyor. Türkiye'de kozmetik ürünleri kategorisinde 46 bini yerli 170 bin civarında ürünün iç pazarda dağıtımını yapıyor. Türkiye'de kozmetik üretimi yapan kayıtlı firma sayısının yaklaşık 3 bin olduğu ifade ediliyor. Ekonomi Bakanlığı verilerine göre; 2011 yılında bu firmalardan 2 bin 735'i ihracat yaptığı belirtiliyor. Türkiye'nin kozmetik ihracatında en büyük pazarları 80 milyon dolarla Irak, 56 milyon dolarla İran, 36 milyon dolarla Rusya oluşturuyor. Bu ülkelerin ardından Türkiye'nin kozmetik ihracatında önde gelen ülkeler Azerbaycan, Almanya ve Romanya sıralanıyor. İhraç ürünleri arasında en fazla payı sabun ve deodorantlar alıyor.

SEKTÖR, HER YIL YÜZDE 10 BÜYÜYOR

Kozmetik sektörünün kimya sanayi içinde hızla gelişimiyle dikkat çektiğini belirten sektör liderleri, ciro olarak her yıl ortalama yüzde 10 büyüdüğünü ifade ediyor. Şu anki pazar büyük-

DÜNYA KOZMETİK İHRACATI

Dünya ticaretinin yüzde 30'unu cilt bakım, diğer makyaj, güneşten koruyucu ve bronzlaştırıcı ürünler oluşturuyor. Diğer ürünlerin dünya kozmetik ve kişisel bakım ürünleri ticaretindeki payları sırasıyla; yüzde 23 ile parfümler, yüzde 9 ile saç müstahzarları, yüzde 6 ile şampuanlar, yüzde 4 ile deodorantlar, yüzde 4 ile diş macunları, yüzde 4 ile göz makyaj ürünleri, yüzde 4 ile parfüm ve kozmetik emdirilmiş müstahzarlar, yüzde 3 ile rujlar ve diğer dudak bakım ürünleri, yüzde 3 ile oda spreyleri, yüzde 2 ile parfümlü banyo tuzları ve diğer banyo müstahzarları, yüzde 2 ile pudralar, yüzde 2 ile tıraş müstahzarları, yüzde 2 ile manikür ve pedikür müstahzarları, yüzde 2'lik bölümünü ise saç spreyleri, yakılarak kullanılan kokulu müstahzarlar, perma müstahzarları ve diş ipleri oluşturuyor. Dünyanın en büyük kozmetik ve kişisel bakım ürünleri ihracatçı ve ithalatçı ülkeleri AB ülkeleridir. AB ülkeleri dünya kozmetik ve kişisel bakım ürünleri ticaretinde yüzde 50'nin üzerinde bir paya sahip. Dünya kozmetik ve kişisel bakım ürünleri 2010 yılı ihracatında başlıca ülkeler; 14.4 milyar dolar ile Fransa, 9.7 milyar dolar ile Almanya, 9 milyar dolar ile ABD, 7 milyar dolar ile İrlanda, 4.9 milyar dolar ile İngiltere, 3.2 milyar dolar ile İspanya, 3 milyar dolar ile İtalya şeklinde sıralanıyor.

► TÜRKİYE KOZMETİK SEKTÖRÜ VERİLERİ

3
MİLYAR DOLAR
SEKTÖRÜN
PAZAR
BÜYÜKLÜĞÜ

1
MİLYAR DOLAR
SEKTÖRÜN
2012 YILI
İHRACATI

%10
SEKTÖRÜN
YILLIK BÜYÜME
ORANI

► ÜRÜN BAZINDA İHRACAT 2012

SABUN
459
MİLYON DOLAR

TIRAŞ ÜRÜNLERİ

252
MİLYON DOLAR

KOZMETİKTE “İYİ ÜRETİM UYGULAMALARI” ZORUNLU HALE GELİYOR

Kozmetikte üretim yerlerinin koşullarını düzenleyen “İyi Üretim Uygulamaları-GMP” zorunlu hale geliyor. 2013 yılında başlayacak uygulamaya çerçevesinde hem Türkiye’ye satışa sunulacak ürünler hem de ihracat için GMP Belgesi aranacak. GMP Belgelendirmesi için hazır olan TSE, kozmetik firmalarının başvurularını bekliyor. İyi Üretim Uygulamaları-GMP, gıda, ilaç, kozmetik, medikal cihaz gibi insan sağlığını doğrudan etkileyen ürünlerin güvenilir koşullarda ve sistemlerde üretilmesi için hazırlanmış, ürünün hazırlanmasından dağıtımına her aşamasında kirlenme olasılığını önlemek veya azaltmak amacıyla hazırlanmış koruyucu önlemler dizisidir. Kozmetikte İyi Üretim Uygulamaları-GMP, Uluslararası Standardizasyon Kuruluşu (ISO) tarafından yayımlanan ISO 22716 kılavuz standardında yer alıyor. Avrupa Birliği’nin 2010 yılında kabul ettiği Kozmetik Tüzüğü uyarınca, 2013 yılının Temmuz ayından itibaren tüm üye ve aday ülkelerde kozmetik üretim yerleri için Kozmetikte İyi Üretim Uygulamaları’na uyum zorunluluğu getirilecek. Avrupa ülkelerine ihracatta ön koşul haline gelecek olan GMP belgeleri sürekli büyüyen helal kozmetik sektöründe de yerli firmalara büyük avantaj sağlayacak. Kozmetikte GMP uygulamaları, İslam İşbirliği Teşkilatı, Standardizasyon ve Metroloji Enstitüsü SMIIC tarafından hazırlanmakta olan “Helal Kozmetik” Standardı belgelendirmesinde ön koşul olarak değerlendirilecek. Dünya helal kozmetik sektörünün 1/3’üne denk gelen Helal Kozmetik pazarı, özellikle Müslüman ülkelerin olduğu coğrafyalarda her geçen yıl katlanarak büyüyor. Yapılan tespitler sadece Ortadoğu’da helal kozmetik pazarının yılda yüzde 12 arttığını gösteriyor.

lüğünün yaklaşık 3 milyar dolar olduğunu ifade eden sektör temsilcileri, Türk kozmetik ihracatının dünyadaki pazar payının ise yaklaşık yüzde 1 oranında olduğunu kaydediyor. Sektörün önde gelenleri, 2012 yılında 1 milyar 87 milyon dolarlık kozmetik ihracatı gerçekleştirildiğini söylüyor. Kozmetik sektörünün geçtiğimiz yıl en fazla ihracatı Irak, Rusya, İran, Ukrayna, Almanya, Azerbaycan- Nahcivan, Libya, Birleşik Arap Emirlikleri, Polonya ve Romanya’ya yaptığını belirten sektör temsilcileri, Türkiye’nin 2013 yılının ilk altı ayında kozmetik ihracatının 558 milyon dolar olduğunu ve Ocak-Haziran döneminde en fazla ihracat yapılan ülkelerin; Irak, Rusya, İran, Almanya, Azerbaycan, Ukrayna, Libya, İngiltere, Polonya, Romanya, Cezayir ve Birleşik Arap Emirlikleri olduğunu ifade ediyorlar. Kozmetik ihracatının 2013 yılı sonunda, 1 milyar 230 milyon dolara yükselmesi hedefleniyor. Türkiye’nin en çok kozmetik ihracatı gerçekleştirdiği ülkelere bakıldığında Rusya, Orta Doğu’da İran, Irak ve Birleşik

Arap Emirlikleri güçlü pazarlar olarak dikkat çekiyor.

TÜRKİYE ÜRETİM MERKEZİ OLMA YOLUNDA...

Türkiye’nin kozmetik ihracatında öne çıkan ürünlere dair bilgiler veren sektör temsilcileri, özellikle sabun, deodorant ve şampuanla Türkiye’nin dünya çapında bir üretim merkezi olma yolunda ilerlediğinin altını çiziyorlar. Renkli kozmetikte de önemli gelişmelerin yaşandığını belirten sektör liderleri, Türkiye’nin oje ile saç spreyi üretiminde iyi bir konumda olduğunu, ıslak mendilde de dünya liderleri arasında yer alındığını söylediler. Bitki ve çiçek özlerinden elde edilen hammaddenin ihracatını da yapan Türkiye, önceden hammaddeyi büyük oranda Fransa’dan alırken, artık üretime başlamış durumda. Bu gelişmenin sektörün geleceği açısından umut verici olduğu öngörülüyor.

KOZMETİKTE MARKALAŞMA ÇALIŞMALARI

Türkiye’nin, kozmetikte Avrupa’nın üretim merkezi ola-

► ÜRÜN BAZINDA İHRACAT 2012

MAKYAJ

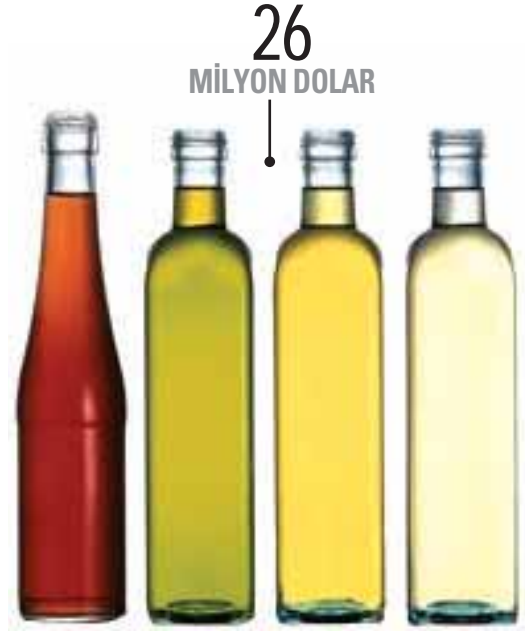
132
MİLYON DOLAR

PARFÜM

45
MİLYON DOLAR

bilmesi için çeşitli çalışmalar yürütülüyor. Yerli kozmetik firmaları kalite yaklaşımını ürün gamlarındaki çeşitlilik ve sunumlarıyla destekleyerek özellikle son beş yılda uluslararası rekabette güçlerini artırma yolunda ilerliyor. Sektör liderleri, firmaların inovatif ürünler geliştirmekte eskiye oranla çok daha başarılı olduğunu gördüklerini söylüyorlar. Kozmetikte dünya devleri arasında yer alma hedefiyle sektör firmalarının markalaşma yolunda yoğun çaba harcadıklarını kaydeden sektör liderleri, kozmetik sektörünün, marka yatırımları yaparak rekabet gücünü daha da üst sıralara taşıması gerektiğini belirtiyorlar. Türkiye, Avrupa, Orta Doğu ve Asya'daki en büyük kozmetik fuarlarına, milli katılım organize ediyor. İtalya Cosmoprof Fuarı, Hong Kong Cosmoprof Asia ile Dubai Beautyworld Fuarı'na katılan Türkiye, bu yılın Temmuz ayında da ABD Las Vegas Cosmoprof North America Fuarı'na katılım sağlayarak kozmetik ihracatçılarına yeni ülkelerle ihracat pazarlarını çeşitlendirme olanağını sağlıyor.

Ekonomi Bakanlığı'nın, Uluslararası Rekabetçiliğin Desteklenmesi Tebliği kapsamındaki destekleri ile kurulan Türk Kozmetik Sektörü Yurtdışı Pazarlama Takımı ile küme firmalarının rekabetçiliğini artırmak adına çeşitli çalışmalar ve yurtdışı pazarlama faaliyetleri gerçekleştiriliyor.

AB'DEN YENİ KOZMETİK TÜZÜĞÜ

Avrupa Birliği'nde 11 Ocak 2010'da yürürlüğe giren AB Kozmetik Tüzüğü kapsamında, piyasadaki her kozmetik ürün için Avrupa Birliği'nde bir "Sorumlu Kişi" atanması hususuna da değinen sektör liderleri, Yeni AB Kozmetik Tüzüğü'nün, üretici sorumluluğunu artıran yükümlülükler içerdiğini vurguluyorlar. Sektör liderleri, firmaların çoğunun 'Sorumlu Kişi Atama ve Bildirim' konusunda henüz yeterli bir mesafe alamadığını söylüyorlar. Türk kozmetik ve kişisel bakım ürünleri endüstrisi kalite bakımından da dünya standartlarında üretim yapıyor. Birçok firma ISO 9000 Kalite Sistem Sertifikalarına ve ISO 14001 sertifikasına

sahip. Türk kozmetik ve kişisel bakım ürünleri üreticileri çevre konusunda, son ulusal ve uluslararası gelişmeleri yakından takip ediyor. 30 Mart 2005 de Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan Kozmetik Mevzuatı, AB Kozmetik Direktifi'ne (76/768/EEC) uyumlaştırılmış ve uygulama söz konusu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başladı. 30/11/2010 tarihinde kabul edilen ve 11/07/2013 tarihinde yürürlüğe girecek olan AB'nin 1223/2009 sayılı kozmetik tüzüğü ile kozmetik üretim yerleri için ISO 22716 standardı zorunlu olarak uygulanıyor. Avrupa Birliği ülkelerine kozmetik ürün ihraç edecek firmaların ise bu tüzük uyarınca Avrupa Birliği Komisyonu Bildirim Portalı (CPNP) sisteme ürün bilgilerinin kaydının yapılması zorunluluk gerektiriyor. Bununla birlikte nanomateryal içeren ürünlerin bildirim ve ciddi istenmeyen etki bildirim de yeni tüzük gereği üreticinin yerine getirmesi gereken yükümlülüklerden. Her bir kozmetik ürün için yapılması gereken güvenlik değerlendir-

mesi konusu da bu yeni tüzükte açıkça ele alındığı ve Sağlık Bakanlığı bu konuda bir kılavuz yayınlandı. Türkiye piyasasına arz edilen ve Avrupa Birliği'ne ihraç edilen tüm ürünlerin teknik dosyalarında bu raporun yer alması gerekiyor. 30/11/2010 tarihinde kabul edilen ve 11/07/2013 tarihinde yürürlüğe girecek olan AB'nin 1223/2009 sayılı kozmetik tüzüğü REACH mevzuatından etkilenen mevzuatlar arasında yer alıyor. Buna göre, birçok kozmetik ürün kimyasal karışım olarak kabul ediliyor ve REACH Regülasyonuna göre karışımındaki kimyasallar yılda 1 tonu geçerse AKA'ya kayıt ettirilmeleri gerekiyor. Kimyasalların sınıflandırılması, etiketlenmesi ve paketlenmesine yönelik CLP mevzuatına göre kozmetik ürünleri oluşturan işlenmemiş ürünlerin CLP'ye göre işlem görmesi gerekiyor, bitmiş kozmetik ürün CLP'den muaf kalıyor. 1223/2009 sayılı Kozmetik mevzuatında REACH ve CLP mevzuatları kapsamında da kısıtlama, etiketleme ve sınıflandırmaya yönelik değişiklikler yer alıyor.

YAŞ MEYVE SEBZE

YAŞ SEBZENİN

YILDIZI; DOMATES

Türkiye'nin yıllık 11 milyon 350 bin ton olan domates üretiminin, 3 milyon 527 bin tonluk miktarını tek başına karşılayan Akdeniz Bölgesi, sektörün ihracatında lokomotif görevi görüyor. 2012 yılında 348 bin ton ihracat gerçekleştiren Akdenizli domates yetiştiricileri bu ihracattan 240 milyon dolarlık gelir elde etti.

Anavatanı Güney ve Orta Amerika olan ve Kristof Kolomb'un Amerika'yı keşfinden sonra Avrupa'ya ayak basan domates, bugün dünyanın en fazla yetiştirilen yaş meyve sebze ürünü olarak öne çıkıyor. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verilerine göre; dünyada 4 milyon 734 bin 356 hektar alanda 159 milyon 23 bin 383 ton domates yetiştiriliyor. Domates üreticiliğinde 48.6 milyon ton ile birinciliği Çin sahiplenirken, Türkiye 11 milyon ton ile dördüncü sırada yer alıyor. Domates üreticiliğinde dördüncü olan Türkiye'nin ihracatta da yüzü gülüyor. Yaş meyve sebze ihracatının yıldızı olan domates, tek başına bu grupta ihracatının yüzde 52'sini karşılıyor. Domates ihracatında dünya beşincisi olan Türkiye, 2012 yılında 562 bin 665 ton domates ihracatıyla ülke ekonomisine 405 milyon 168 bin 826 dolarlık döviz girdisi sağlamış durumda. 2013 yılı sonunda ise 600 bin tonun üzerinde domates ihracatı gerçekleştirileceği öngörülüyor. Yaş meyve ve sebze ihracatında en fazla paya sahip olan domatesin, en yoğun yetiştirildiği bölge ise Akdeniz Bölgesi... 2012 yılında Akdeniz Bölgesi'nden Adana, Mersin, Antalya, Isparta, Burdur, Hatay,

Kahramanmaraş, Osmaniye illerinden toplamda 347 bin 727 ton domates ihraç edilerek 240 milyon 656 bin 419 dolarlık döviz girdisi sağlandı. 2013 yılının ilk yarısında ise Akdeniz Bölgesi'nden 98 bin 260 ton domates ihraç edilerek 75 milyon 66 bin 59 dolarlık döviz girdisi gerçekleştirildi.

SEBZE İHRACATININ YÜZDE 52'Sİ DOMATES

Türkiye'nin toplam domates üretiminin yıllara göre değişmekle birlikte 10-11 milyon ton dolaylarında gerçekleştiğini ifade eden Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, 2012 yılında 11 milyon 350 bin ton olan domates üretim miktarının 2013 yılı ilk tahminlere göre yüzde 4.1 artışla 11 milyon 813 bin tona ulaşması beklenildiğini belirtti. Şemsi Bayraktar, iklim koşulları ile hastalık ve zararlılar nedeniyle ciddi bir kayıp yaşanmaması halinde bu seviyelerde bir üretim beklenildiğini söyledi. Türkiye'de yaş sebze ve meyve ürün grubunun, üretim ve ihracatta oldukça önem taşıyan bir sektör olduğunu belirten Bayraktar, domatesin bu ürün grubunda öne çıkan sebze olduğu söyledi. Bayraktar, "Domates, yaş sebze grubundaki en önemli ürünlerdendir. Türkiye'de domates üretimi Akdeniz Bölgesi'nde yoğun olarak yapılır. Akdeniz Bölgesi'nden Adana, Mersin, Antalya, Isparta, Burdur, Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye illerinden toplamda 347 bin 727 ton domates ihraç edilerek 240 milyon 656 bin 419 dolarlık döviz girdisi sağlandı. 2013 yılının ilk yarısında ise Akdeniz Bölgesi'nden 98 bin 260 ton domates ihraç edilerek 75 milyon 66 bin 59 dolarlık döviz girdisi gerçekleştirildi."

2012 yılında bölgede en çok domates ihracatı yapan il, 138 milyon 403 bin 152 dolar ile Antalya olurken, onu sırasıyla Hatay, Mersin ve Adana takip ediyor.

durumundadır. 2012 yılında gerçekleştirilen toplam sebze ihracatımızın yüzde 52'sini tek başına domates oluşturuyor. Ancak sebze ihracatımızın yarısını domates oluştursa da ne yazık ki toplam sofralık domates üretimimizin yaklaşık yüzde 8'i, ihracata konu olabiliyor. Üretim potansiyelimiz dikkate alındığında, ihracatın üretime oranı oldukça düşük kalıyor. Mevcut üretim potansiyelimiz de dikkate alındığında iç ve dış talebin artırılması büyük önem arz ediyor. Domatese olan talebin artırılarak piyasanın canlandırılması bakımından yeni pazarlar bulunmalı, çeşitli tanıtım faaliyetleriyle ihracatın yanı sıra iç tüketim de artırılmalıdır” şeklinde konuştu.

11 MİLYON TON ÜRETİM

Şemsi Bayraktar, ihracat iadelerinin, sektör üzerindeki olumlu etkileri dikkate alındığında, domateste 1 Aralık'ta başlayıp 30 Mayıs'ta sona eren ihracat teşvik priminin, 1 Kasım'da başlayıp 30 Haziran'da bitecek şekilde yeniden düzenlenmesinin faydalı olacağını düşündüğünü belirtti. Bayraktar, Türkiye'nin domateste, sahip olduğu iklim koşulları, mevcut pazarlara olan

yakınlığı, jeotermal enerji potansiyeli gibi önemli imkânlarını eğitim, yayım ve denetim faaliyetleriyle birleştirilmesi takdirinde katkısının daha fazla olacağını ifade etti. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verilerine göre dünyada 4 milyon 734 bin 356 hektar alanda 159 milyon 23 bin 383 ton domates üretildiğinin bilgisini veren Bayraktar, bu üretimin, 48.6 milyon tonu Çin, 16.8 milyon tonu Hindistan, 12.6 milyon tonu ABD, 11 milyon tonu Türkiye, 8.1 milyon tonu Mısır, 6.8 milyon tonu İran, 6 milyon tonu İtalya, 4.4 milyon tonu Brezilya, 3.8 milyon tonu İspanya, 2.6 milyon tonu ise Özbekistan tarafından gerçekleştirildiğini dile getirdi. Bayraktar, şöyle devam etti: “Üretim alanı bakımından Çin, 985 bin 903 hektarla birinci sırayı alırken, Hindistan 865 bin hektar alanla ikinci sırada görülüyor. Türkiye ise 269 bin 584 hektar alanla üçüncü sırada yer alıyor. Türkiye'nin ardından Nijerya 264 bin 430 hektar alanla dördüncü, Mısır 212 bin 446 hektar alanla beşinci, İran 183 bin 931 hektar alanla altıncı, Kamerun 150 bin hektarla yedinci, ABD'de 148 bin 730 hektarla sekizinci, Rus-

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar

ya 117 bin hektarla dokuzuncu, İtalya 103 bin 858 hektarla onuncu sırada yer alıyor.”

DOMATESTE ORTALAMANIN ÜSTÜNDE VERİM

Verim bakımından dünyada ortalama domates veriminin hektar başına 33.6 ton, Türkiye'de ise bu oranın 40.8 tonu bulduğunu vurgulayan Şemsi Bayraktar, domates tarımında

DÜNYADA DOMATES ÜRETİMİNDE İLK 10 ÜLKE (MİLYON TON)

ÇİN	48.6
HİNDİSTAN	16.8
ABD	12.6
TÜRKİYE	11
MISIR	8.1
İRAN	6.8
İTALYA	6
BREZİLYA	4.4
İSPANYA	3.8
ÖZBEKİSTAN	2.6

dünya ortalamasının üzerinde bir verim alınmasına rağmen, Türkiye'nin verim sıralamasında ülkeler arasında yine de 48'inci sırada yer aldığını söyledi. Hektar başına verimde dünyada ilk sırada 478.8 ton ile Hollanda'nın yer aldığını belirten Bayraktar, 460.8 ton ile Belçika, 423.8 ton ile Norveç, 415.7 ton ile İngiltere, 413.2 ton ile İrlanda, 401.3 ton ile İzlanda, 355 ile Danimarka, 352.3 ton ile Finlandiya, 282.1 ton ile İsveç ve 272.4 ton ile Avusturya'nın takip ettiğini söyledi. Üretimde dünya üçüncüsü olan ABD'nin verimde 84.9 tona yaklaştığını ifade eden Bayrak-

tar, "En büyük üretici Çin'de hektar başına verim 49.3 ton, ikinci sıradaki Hindistan'da 19.5 tondur. Hektar başına verim, önemli üreticilerden Mısır'da 38.2, İran'da 37.1, İtalya'da 57.3, Brezilya'da 61.8, İspanya'da 76.6, Özbekistan'da 44.6 ton dolaylarındadır. En az verim ise Somali'de olup, hektar başına 1.6 tondur. Dikkat çekici olan, verimdeki farklılıktır. ABD, Türkiye'nin domates üretim alanının yüzde 55'i kadar bir alanda domates tarımı yaparak, Türkiye'den fazla domates üretiyor. Domates üretim alanında Çin ve Hindistan'ın ardından gelen Türkiye, ABD'deki verim seviyesine ulaşırsa üretimini ikiye katlayabilir. Bu da verimliliğin ne kadar önemli bir konu olduğunu ortaya koyuyor" değerlendirmesinde bulundu.

DOMATES İHRACATI HIZ KESMEDEN DEVAM EDİYOR

Türkiye'nin gerek domates üretiminde gerekse domates ihracatında küresel düzeyde önemli bir yere sahip olduğunu ifade eden Türkiye Yaş Meyve ve Sebze İhracatçı Birlikleri Sektör Kurulu Başkanı Kemal Kaçmaz, ülke olarak domates ihracatında dünya beşincisi olduğunu söyledi. Türkiye'nin en çok ihracatını yaptığı ürünün domates olduğunu belirten Kaçmaz, 2012 yılında 562 bin 665 ton domates ihraç edilerek, ülke ekonomisine 405 milyon 168 bin 826 dolarlık döviz girdisi sağlandığını kaydetti. Kaçmaz, 2013 yılının ilk yarısında ise 366 bin 455 ton domates ihraç edilerek 305 milyon 805 bin 712 dolarlık döviz girdisi sağlandığını söyledi. 2013 yılının ikinci yarısında da domates ihracatına hız kesmeden devam edileceğini belirten Kaçmaz, 2013 yılı sonunda 600 bin ton üzerinde bir domates ihracatı gerçekleştirileceğini öngördüğünü söyledi.

EN FAZLA DOMATES YETİŞTİRİLEN BÖLGE; AKDENİZ

Kemal Kaçmaz, sebze ihracatında ve hatta tüm yaş meyve ve sebze ihracatında en fazla

Türkiye Yaş Meyve ve Sebze İhracatçı Birlikleri Sektör Kurulu Başkanı Kemal Kaçmaz

paya sahip olan domatesin en yoğun yetiştirildiği bölgenin, Akdeniz Bölgesi olduğunu ifade etti. 2012 yılında Adana, Mersin, Antalya, Isparta, Burdur, Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illeri olmak üzere Akdeniz Bölgesi'nden 347 bin 727 ton domates ihraç edildiği bilgisini veren Kaçmaz, bu ihracattan 240 milyon 656 bin 419 dolarlık döviz girdisi sağlandığını söyledi. 2013 yılının ilk yarısında ise Akdeniz Bölgesi'nden 98 bin 260 ton domates ihraç edilerek 75 milyon 66 bin 59 dolarlık döviz girdisi sağlandığını belirten Kaçmaz, "2012 yılında bölgede en çok domates ihracatı yapan il, 138 milyon 403 bin 152 dolar ile Antalya olurken onu sırasıyla Hatay, Mersin ve Adana takip ediyor. En çok domates ihraç ettiğimiz ülke sıralamasında Rusya ilk sırada yer alırken onu sırasıyla; Ukrayna, Irak, Bulgaristan ve Romanya'ı takip ettiği görülüyor" diye konuştu. Akdeniz Bölgesi'nin 2012 yılı domates üretim miktarının 3 milyon 527 bin 494 ton olduğunu ifade eden Kaçmaz, "Akdeniz Bölgesi domates üretiminin neredeyse üçte ikisini karşılayan Antalya, 2 milyon 255 bin 044 ton ile en çok domates üretilen ilimizdir. Bunu sırasıyla Mersin ve Adana illeri takip ediyor" dedi.

2012 YILINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN TOPLAM SEBZE İHRACATININ YÜZDE 52'SİNİ TEK BAŞINA DOMATES KARŞILADI

İHRACATIN BEREKETLİ MEYVESİ; NAR

Türkiye'nin nar üretimin yüzde 56'sını tek başına karşılayan Akdeniz Bölgesi, 2012 yılında 176 bin 680 ton üretim gerçekleştirdi. Yetiştirdiği narın yaklaşık üçte birini ihraç eden bölge, bu ihracattan 51.2 milyon dolarlık gelir elde etti.

Birçok medeniyette doğurganlık, sağlık, bereket ve zenginliğin sembolü olan nar, Latince adıyla Punicagranatum, kınagiller familyasından, küçük çekirdekler ve meyve gövdesini oluşturan yüzlerce tanecikten oluşuyor. Tarihte tarımı yapılan en eski meyve türlerinden birisi olan nar, daha çok tropik ve subtropik iklim meyvesi olarak biliniyor. Meyveleri küre şeklinde ve portakal büyüklüğünde olan nar, Türkiye'de çoğunlukla Ege ve Akdeniz bölgelerinde yetiştiriliyor. Mersin'in Silifke ilçesinde narenciyeye alternatif olarak dikimine başlanan Hicaz Nar'ı, içinde bol miktarda C vitamini, demir ve potasyum bulunduruyor. Bazen hafif ekşi ve bazen de tatlı olan bu meyvenin, dünyada olduğu kadar Türkiye'de de üretim ve tüketim miktarı her geçen gün artıyor.

Türkiye'de, eko-

lojik koşullarının uygunluğu, uygun arazi miktarının çokluğu ve iç-dış talepler nar üretimini hızlandırıyor. Dünyada en fazla nar üreten ülkeler arasında yer alan Türkiye'de şu ana kadar tescilli yapılmış 50'ye yakın nar çeşidi bulunuyor. Bu nar çeşitleri tatlıdan ekşiye, kırmızıdan sarıya, küçük meyveliden, büyük meyveliye ve sert çekirdekliден yumuşak çekirdekliye kadar pek çok farklı özelliği içeriyor. Tedavi edici yönü nedeniyle Avrupa, Rusya, Uzak Doğu ve ABD'de yüksek miktarlarda tüketilmeye başlanan "Hicaz narı" sık tercih ediliyor.

İLK ALTI AYDA 25.3 MİLYON TONLUK İHRACAT

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre Türkiye'de, 2011 yılında toplamda 217 bin 572 ton, 2012 yılında 315 bin 150 ton nar yetiştirildi. Akdeniz İhracatçı Birlikleri (AKİB) Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği Değerlendirme Raporu'na göre ise 2012-2013 Ocak-Haziran dönemi Türkiye geneli yaş meyve sebze ve narenciyede ihracat yapılan ilk 20 ürün içinde nar, 10'uncu sırada yer aldı. 2013 yılının ilk altı ayında nar miktarı, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 81 oranında artış sağlayarak 31 milyon 496 bin 247 kilogram olarak gerçekleşti. Değer bazında ise 2013 yılının ilk altı ayın-

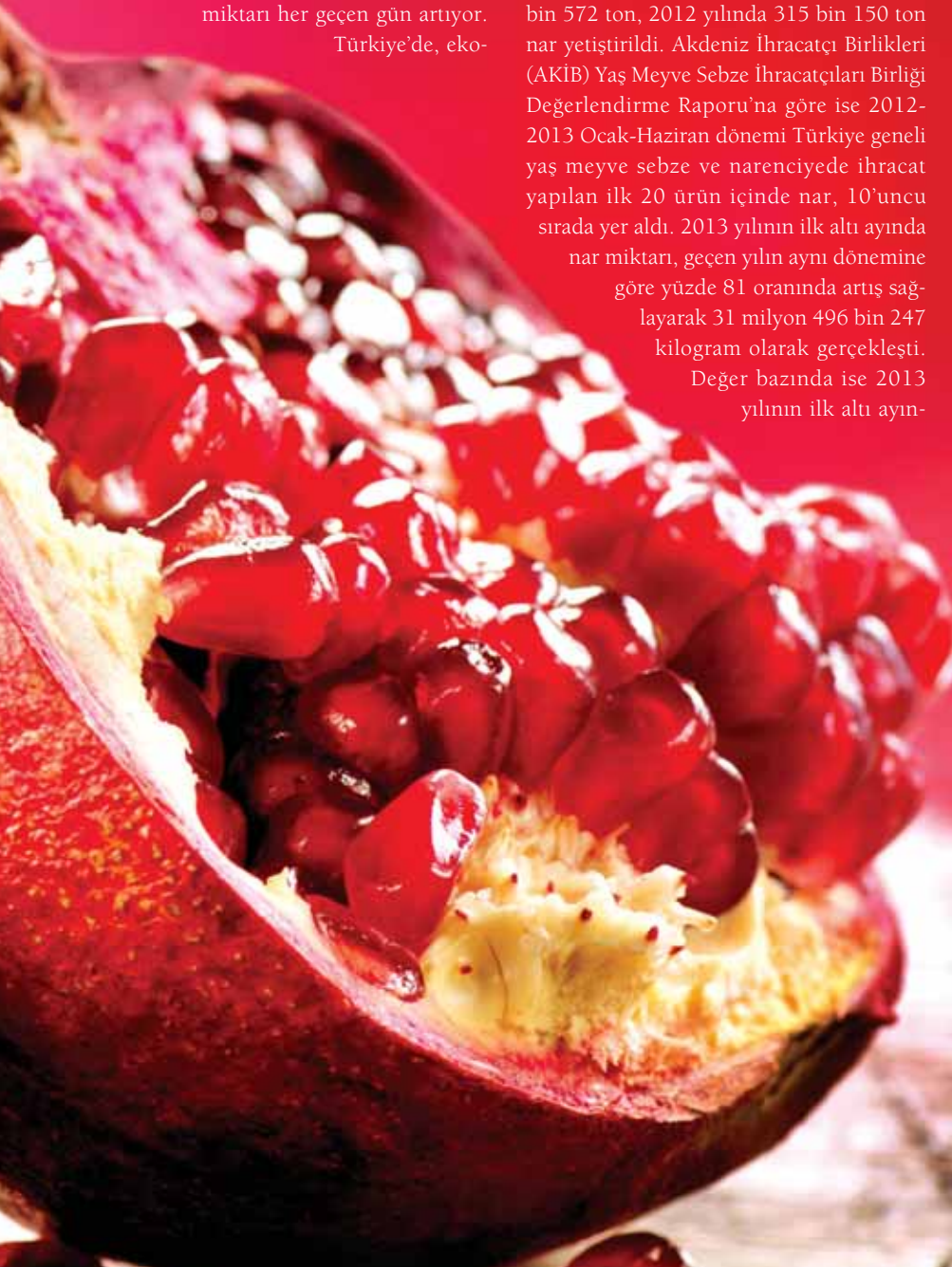
da yüzde 117 oranında artan nar meyvesinin, 25 milyon 316 bin 79 dolarlık ihracatı yapıldı. 2013 yılı Ocak-Haziran döneminde yaş meyvede Türkiye geneli en fazla ihracatı yapılan üçüncü ürün, değerinde 25 milyon 316 bin 79 dolarla ve miktarda 31 milyon 496 bin 247 kilogramla nar oldu.

ÜRETİMİN YÜZDE 30'U İHRAC EDİLİYOR

Türkiye nar üretimi ve ihracatı hakkında bilgi veren Akdeniz Yaş Sebze ve Meyve İhracatçıları Birliği Başkanı Ali Kavak, anavatanı olan Orta Doğu ve Kafkasya'da binlerce yıldır üretimi ve tüketimi yapılan narın kültür tarihi en eski olan meyve türlerinden birisi olduğunu belirtti. Tropik ve subtropik iklim meyvesi olarak bilinen narın sıcak ve ılıman iklim bölgelerinde de sınırlı miktarda yetiştirilebildiğini ifade eden Akdeniz Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Ali Kavak, narın dünyada ve Türkiye'deki üretiminin, tüketiminin ve ihracat miktarının her geçen gün arttığını söyledi. Üretilen narların neredeyse yüzde 30'unun ihraç edildiğini belirten Kavak, "2012 yılında Türkiye'de 315 bin 150 ton nar üretimi gerçekleşti ve bunun 86 bin 216 tonu ihraç edildi. Türkiye ekonomisine 74 milyon 989 bin 581 dolar döviz girdisi sağlandı. Akdeniz Bölgesi'nde bulunan Adana, Mersin, Antalya, Isparta, Burdur, Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illeri Türkiye'nin toplam nar üretiminin yüzde 56'sını karşılıyor. 2012 yılında Akdeniz Bölgesi'nden 176 bin 680 ton nar üretimi gerçekleşti ve bunun 59 bin 554 tonu ihraç edilerek Türkiye ekonomisine 51 milyon 295 bin 298 dolar döviz girdisi sağlandı" açıklamasında bulundu.

NAR İHRACATINDA AKDENİZ'İN PAYI

Türkiye'de ticari boyutta yetiştirilen nar türlerini; Fellahyemez, Katırbasılı, Ek-

Akdeniz Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği
Yönetim Kurulu Başkanı Ali Kavak

Akdeniz Yaş Meyve Sebze İşletmecileri Derneği
(AYMED) Başkanı Ersan Doğan

Meyve Suyu Endüstrisi Derneği (MEYED) Genel
Sekreteri Ebru Akdağ

AKDENİZ BÖLGESİ, 2012 YILINDA 315 BİN 150 TONLUK TOPLAM NAR ÜRETİMİNE, 176 BİN 680 TONLUK KATKI SAĞLADI

sılık, Hicaznar, İzmir-1264, İzmir-1499, İzmir-1513, Erdemli Asınar, İzmir-23, İzmir-26, Ernar, Lefan, Silifke Asısı, Eksi Goknar ve Mayhos IV olarak sıralayan Ali Kavak, şöyle devam etti: "Ayrıca Akdeniz Bölgesi'nde Kebe, Katırbaşı ve bazı çekirdeksiz narlar; Ege Bölgesi'nde ise İzmir serisi olarak tescil ettirilen 12 adet yumuşak çekirdekli, altı adet tatlı-sert çekirdekli ve üç adet mayhoş nar çeşitleri kullanılıyor. Akdeniz Bölgesi'nin genel olarak bütün illerinde nar yetiştiriciliği yapılmakla birlikte yoğun olarak Adana, Mersin, Antalya, Isparta ve Burdur illerinde yapılıyor." 2012 yılında Adana ve Mersin illerinin toplam nar üretim miktarının 52 bin 427 ton, Antalya, Isparta ve Burdur illerinin toplam nar üretiminin ise 106 bin 117 ton olarak gerçekleştiğini kaydeden Kavak, Antalya, Burdur ve Isparta'da üretilen narların neredeyse yüzde 30'unun ihraç edildiğini belirtti. Kavak, 2012 yılında bu illerden 31 bin 159 ton nar ihraçatı yapıldığını ve değerinde 28 milyon 159 bin 124 dolar döviz girdisi sağlandığını söyledi. Ali Kavak, 2012 yılında Adana ve Mersin illerinden gerçekleştirilen yaklaşık 17 bin ton civarında nar ihraçatından ise 14 milyon 772 bin 404 dolarlık girdi sağlandığını dile getirdi.

"ÜRETİMDE YÜZDE 6.4 ORANINDA ARTIŞ OLACAK"

Meyve ürünlerinin üretim miktarının 2013 yılında bir önceki yıla göre yüzde 0.9 oranında artarak yaklaşık 18.2 milyon ton olacağını öngören Ali Kavak, nar üretiminin ise yüzde 6.4 oranında artış olacağını belirtti. 2013 yılının ilk altı ayında 31 milyon 496 bin 247 kilogramlık nar ihraçatı yapıldığını açıklayan Kavak, bundan 25 milyon 316 bin 78 dolar gelir elde edildiğini söyledi. Kavak, "Çiftçi eğitimleri, verilecek desteklerin artması ve talepler doğru değerlendirilerek üretime yansımaya neticesinde nar ihracatının ülkemiz meyve ihracatında önemli kalemlerden biri olacağına inanıyorum" diye konuştu. Uluslararası alanda rekabet edebilmenin en önemli koşulunun bilgiye yatırım yapmak olduğunu belirten Kavak, "Bilgiye yatırım denilince ilk akla gelen kavram Ar-Ge'dir. Ar-Ge harcamaları günümüz ekonomi dünyasının itici gücü ve ulusal rekabet ortamında önemli desteklerinden biri. Ar-Ge, yatırımları verimliliği artırıyor ve maliyetleri düşürüyor. Bu nedenle Türkiye olarak, Ar-Ge çalışmalarına daha fazla önem vermeliyiz. Katma değeri yüksek ürünlerle ihracatımızı artırmalıyız" açıklamasında bulundu.

DÜNYADA NAR ÜRETİMİ VE İHRACATI ARTIYOR

Akdeniz Yaş Meyve Sebze İşletmecileri Derneği (AYMED) Başkanı Ersan Doğan ise narın güneşi çok seven bir tropikal iklim meyvesi olduğunu ve yetiştirileceği bölgede yazların uzun ve sıcak, kışların ılık ve yağışlı olması gerektiğini belirtti. Sıfır metreden bin metre yüksekliğe kadarki alanda narın yetişebileceğine değinen Ersan Doğan, bu meyvenin çeşitli iklim tiplerine toleranslı olduğunu söyledi. Türkiye'de Akdeniz, Ege ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde nar meyvesinin ağırlıklı olarak yetiştirildiğini belirten Doğan, "Narın sadece ülkemizde değil, dünyada da üretim, tüketim ve ihracat miktarı her geçen gün artıyor. 2012 yılında Türkiye'de, yaklaşık 177 bin tonu Akdeniz Bölgesi'nde olmak üzere toplam 315 bin ton nar yetiştirildi. Üretimin yüzde 30'u ise ihraç edildi" diye konuştu.

ADANA VE MERSİN'İN NAR ÜRETİMİ 53 BİN TON

Akdeniz Bölgesi iklim olarak müsait olduğundan Mersin, Adana, Antalya, Burdur, Isparta gibi illerinde nar üretildiğini ifade eden Ersan Doğan, bölgede Hicaz, Katırbaşı, Devedisi ve Kebe gibi nar türlerinin yetiştirildiğini belirtti. İklim olarak müsait olduğundan Akdeniz Bölgesi'nin hemen hemen bütün illerinde nar üretildiğini kaydeden Doğan, "2012 yılında Antalya, Isparta ve Burdur illerinin toplam nar üretimi yaklaşık 106 bin ton iken, Adana ve Mersin illerinin toplam üretimi ise yaklaşık olarak 53 bin ton oldu" dedi. 2013 yılının ilk altı

Meyveleri küre şeklinde ve portakal büyüklüğünde olan nar, Türkiye'de çoğunlukla Ege ve Akdeniz Bölgelerinde yetiştiriliyor.

ayında yaklaşık 31 bin ton narın soğuk hava depolarından ihraç edildiğini ve 25 milyon dolar gelir elde edildiğini belirten Doğan, nar meyvesinde yüzde 6 oranında artış olacağı öngördüklerini söyledi. Doğan, “Şüphesiz ki nar üretim ve ihracatı giderek daha da artacaktır” dedi. Türkiye’de mevcut nar üretim ve ihracat potansiyelinin daha da yukarıya çekilebilmesi için yapılan Ar-Ge ve inovasyonla ilgili ziraat odalarının uzun soluklu çalışmalar yürüttüğünü kaydeden Doğan, “Ar-Ge harcamaları bir ülkenin veya firmanın teknoloji yeteneğini tanımlamakla yaygın olarak kullanılan değişkenlerden biri. Türkiye’nin Ar-Ge için yaptığı yatırım miktarları milli gelirin yüzdesine göre Amerika ve gelişmiş Avrupa ülkelerinin, ardından gelirirken Bulgaristan, Yunanistan, Polonya ve Romanya gibi ülkelerin ön sıralarında yer alıyor” açıklamasını yaptı.

TÜRKİYE, DÜNYANIN BAŞLICA NAR ÜRETİCİSİ

Türkiye’nin dünyadaki başlıca nar üreticileri arasında yer aldığını ifade eden Meyve Suyu Endüstrisi Derneği (MEYED) Genel Sekreteri Ebru Akdağ ise Türkiye’de genel

olarak Hicaz narı üretiminin yapıldığını söyledi. Akdağ, narların kendi içinde erkenci ve geçici çeşitlerinin bulunduğunu belirtti. Yeni çeşitlerde aranan özelliğin erkencilik ve çatlamaya dayanıklılık olduğunu söyleyen Akdağ, çeşitlerin artırılmasının nedeninin bu ihtiyaçları karşılamak, meyve verimini ve ağaç verimini artırmak olduğunu dile getirdi. Narın, içermiş olduğu antioksidantlar, polifenolik maddeler ve C vitamini açısından zengin bir besin kaynağı olduğunu belirten Akdağ, “Son zamanlarda, oldukça popüler olan nar suyu, söz konusu antioksidan özellikleri sayesinde, bağışıklık ve savunma sisteminin güçlendirilmesinde önemli rol oynuyor. Her geçen gün nar ve nar suyu tüketiminin bazı kanser türleri ile ilişkisinin incelendiği yeni bilimsel araştırmalar yayınlanıyor. Bu sonuçlara göre narın ve suyunun tüketiminin hücre yenilenmesinin oldukça önemli olduğu meme, prostat ve kolon kanseri hastalıklarında, hem iltihabı önleyen özelliği hem de antioksidan etkisiyle, hastalığın ilerlemesini yavaşlatabildiği iddia ediliyor. Bu değerli ürün; gıda, meyve suyu ve tıbbi bitki olarak ilaç endüstrisinde kullanılıyor” diye konuştu.

ADANA, MERSİN, ANTALYA, ISPARTA, BURDUR, HATAY, KAHRAMANMARAŞ VE OSMANİYE İLLERİ 2012 YILINDA 59 BİN 554 TONLUK NAR İHRAÇ ETTİ

TÜRKİYE’DE YETİŞTİRİLEN NAR ÇEŞİTLERİ

Hicaz Narı: 300-400 gramlık ağırlığı bulunan bu nar, yüzde 90-100 oranında kırmızıdır. Daneler orta iri ya da küçük koyu kırmızı renktedir. Tadı ekşiye yakın mayhoştur. Çekirdekler orta derecede serttir. Meyve suyu üretimine ve uzun süre depolamaya uygundur. Adi koşullarda 4-5 ay depolanabilir. Halen Avrupa ülkelerine ihraç edilen bu nar çeşidi, Akdeniz Bölgesi’nin sahil ve geçit bölgelerinde iyi yetişir.

Kadı Narı: Açık sarı üzerine açık kırmızı renkte veince kabukludur. Dane rengi açık kırmızıdır. Ufakçekirdekli. Çekirdekler orta derecede serttir. Tatlı ve suludur. Çok dayanıklıdır. Eylül ve ekim aylarında olgunlaşır.

Sulu Nar: Kabuk rengi açık sarı üzerine açık kırmızıdır. Dane rengi açık şeker pembesidir. Çekirdekleri yumuşaktır.

Deve Dişi III: Kabuk rengi açık sarı üzerine koyukırmızıdır. Dane rengi koyu narçiçeği kırmızıdır. 3 ila 5.1 milimetre kabuk kalınlığına sahiptir. Çekirdekler orta derecede serttir.

Tatlı Nar: Meyve iri, içi tatlı, sulu ve lezzetlidir. Aranılan bir çeşit olup, hasat zamanı eylül ve ekim aylarıdır.

Ekşi Nar: Meyvesi gösterişli olup, şurup yapmaya çok elverişlidir. Eylül-ekim ayları arasında olgunlaşır.

Çekirdeksiz: Genellikle Mersin yöresinde yetiştirilir. Lezzeti çok iyi olup aranılan bir çeşittir. Meyve hasadı eylül-ekim aylarıdır.

Silifke Aşısı: 635 gram ağırlığında olan bu meyvenin kabuğu parlak sarı zemin üzeri yüzde 15 pembe renklidir. Daneler kırmızı renkli, tatlı narlara yakın bir mayhoş tadı vardır. Çekirdekler orta derecede serttir. Akdeniz Bölgesi’nin geçit yörelerinde çok iyi sonuç verir.

Kuytucak: Adana yöresine has yerel çeşitlendendir. İçi kırmızı, iri taneli ve tatlıdır. Meyveleri eylül-ekim ayları arasında olgunlaşır. Daha çok geçitbölgesinde yetiştiriciliği yapılır.

TURİZMİN YÜKSELEN

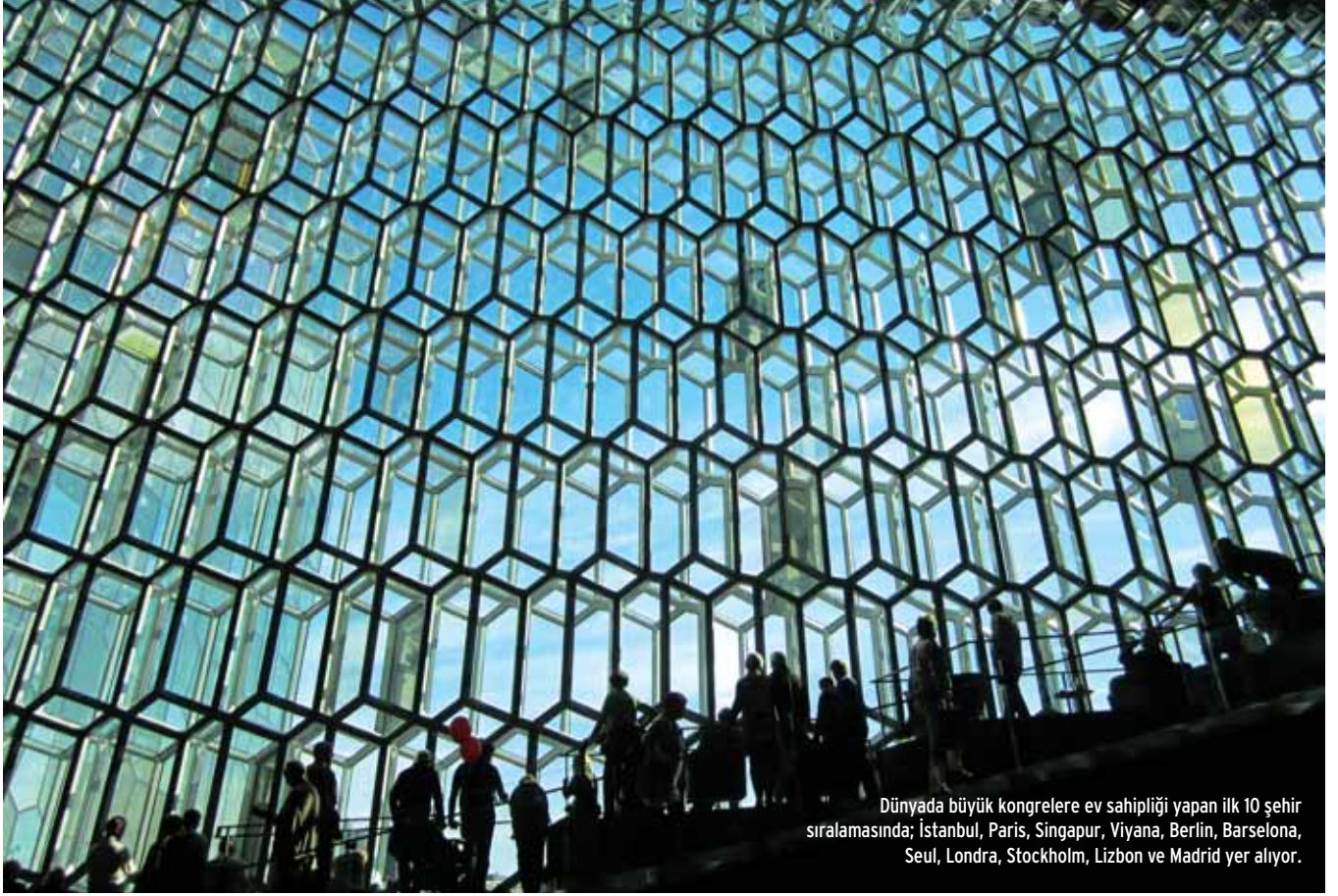

Dünyada katılımcı sayısı 500'e ulaşan kongreler baz alındığında; yakaladığı bu ivmeye, Akdeniz Bölgesi illeri de yüksek düzeyde katılımcı merkezlerine sahip bu iller ayrıca sahip oldukları üniversiteler vasıtasıyla

DEĞERİ; KONGRELER

ilk 10'da yer alma başarısına ulaşan Türkiye'nin son dönemde katkı sunuyor. Gerek yaz gerekse kış turizmi açısından gözde taşıyla önemli kongrelere ev sahipliği yapıyor.

Dünyada büyük kongrelere ev sahipliği yapan ilk 10 şehir sıralamasında; İstanbul, Paris, Singapur, Viyana, Berlin, Barselona, Seul, Londra, Stockholm, Lizbon ve Madrid yer alıyor.

Küresel ekonomik faaliyetlerdeki iş yoğunluğuna bağlı olarak giderek daha fazla önem kazanan kongre ve konferans faaliyetlerinin ortaya çıkardığı business otelcilik ve kongre turizmi, son yıllarda ülke ekonomisinin temel taşlarından biri olmaya aday. Bugün gelinen noktada; tüm dünyada kongre turizmi, toplam turizm gelirlerinin yüzde 30'unu karşılar vaziyette. Kongre turizmi, dünyada çoğunlukla sanayileşmiş ülkelerde yapılmaktayken son yıllarda turizm zenginliği fazla olan ülkelere doğru bir yönelme gösterdi. Kongre katılımcıları, kongreye katılımın yanı sıra tatil imkânı, turistik kent ziyaret etme ve eğlenme şansını da elde etmek istiyorlar. Bu yüzden kongrenin konusu kadar yapıldığı mekân ve mekânın yer aldığı kent de önem teşkil ediyor. Kongre sektörünün önemli ülkeleri arasında İspanya, Almanya, Fransa, İngiltere, Türkiye, İtalya ve Çin yer alıyor. Türkiye hem tarih ve kültür hazinesi bakımından zengin bir ülke hem de Avrupa ve Asya'nın birleştiği noktada olması sebebiyle toplantı ve kongrelere ev sahipliği yapıyor. Uluslararası Kongre ve Konvansiyonlar Derneği'nin (ICCA) 2011 yılı istatistiklerine göre; büyük kongre-

ler sıralamasında İstanbul, kongre şehirleri arasında dünyada ilk sırada yer alıyor. Dünya kongre turizminin referans dergisi İngiliz AMI Magazine dergisinin yaptığı son ankete göre, en az 300 ve 500 katılımcılı kongreler için yapılan yeni değerlendirmeye göre de İstanbul 500'den çok delegeli kongrelerde dünya birincisi oldu. 300'den çok katılımcılı kongrelerde ise Barselona ile ikinciliği paylaşan İstanbul, ICCA istatistiklerine göre ise 2011 yılında 500'den fazla kişinin katıldığı kongrelere ev sahipliği yapan şehirler arasında dünya birincisi oldu. Aynı araştırmada Türkiye ülkeler kategorisinde 500'den fazla katılımcılı kongreler sıralamasında ilk 10'a girerek 9'uncu oldu. Dünyada büyük kongrelere ev sahipliği yapan ilk 10 şehir sıralaması sırasıyla; İstanbul, Paris, Singapur, Viyana, Berlin, Barselona, Seul, Londra, Stockholm, Lizbon, Madrid yer alıyor. Kongre turizminde Türkiye'nin son dönemde yakaladığı bu ivmeye Akdeniz Bölgesi illeri de önemli düzeyde katkı sunuyor. Özellikle gerek yaz gerekse kış turizmi açısından gözde merkezlere sahip bu iller ayrıca sahip oldukları üniversiteler vasıtasıyla da önemli kongrelere ev sahipliği yapıyorlar. Bununla beraber yine aynı şekilde

belediyeler de önemli organizasyonlara öncülük ederek yüksek düzeyde kaynak yaratıyorlar.

GELME POTANSİYELİ OLAN 7 BİN KONGRE

İstanbul 2011 yılında 500'den fazla kişinin katıldığı kongrelere ev sahipliği yapan şehirler arasında dünya birincisi oldu. Türkiye Otelciler Federasyonu'ndan (TÜROFED) alınan bilgilere göre; İstanbul'da geçen yıl 500 ve üstü katılımcı sayısı olan 53 uluslararası kongre gerçekleştirildi. 2011 yılı sıralamasına göre; Türkiye 23'üncü olmasına karşın, şehir sıralamasında ise İstanbul 9'uncu oldu. Türkiye'de 2011 yılında 300 kişi ve üzeri 159 kongre düzenlendi. 2012 yılı için net rakamlar henüz elde edilmemiş olsa da 2011 yılının daha üstünde bir rakam söz konusu... Dünya kongre turizminin referans dergisi İngiliz AMI Magazine'in, 2011 yılı kongre turizmi analizinde yer alan Uluslararası Kongre ve Konvansiyonlar Derneği (ICCA) istatistiklerine göre ise İstanbul, 500'den çok delegeli kongrelerde dünya birincisi, 300'den çok katılımcılı kongrelerde ise Barselona ile ikinciliği paylaştı. İstanbul, bugün yedi kongre merkezi, üç fuar merkezi ve 75 bine yakın

TÜROFED Yönetim Kurulu Başkanı
OSMAN AYIK

Büyüyen ekonomi, uluslararası ticaret ve küreselleşmenin, kongre ve toplantı sektörünün de büyümesini ve gelişmesini tetiklediğini belirten Türkiye Otelciler Federasyonu (TÜROFED) Yönetim Kurulu Başkanı Osman Ayık, dünyada 100 milyona yakın kişinin toplantı, iş ve kongre amaçlı turizm hareketinde bulunduğunu ve bunun 300 milyar dolarlık bir ciro ile ifade edileceğini söyledi. Bu rakamın, 900 milyar dolar olan dünya genel turizm gelirlerinin üçte birine tekabül ettiğini kaydeden Ayık, "Bu gelişmelere paralel olarak toplantı sektörünün ulusal ve bölge ekonomilerine sunduğu katkı artıyor" şeklinde konuştu. Kongrelere katılan delegelerin, sosyo-ekonomik konularına bağlı olarak alım güçlerinin normal turistten dört ila beş kat daha fazla olduğuna dikkat çeken Ayık, dolayısıyla dünyanın her yerini gezen, seyahat kültürü yüksek bu kişilerin; şehrin otellerine, restoranlarına, eğlence mekânlarına, alışveriş merkezlerine, mağazalarına, banka ve kredi kart şirketleri dâhil olmak üzere tüm ticari hayata önemli bir canlılık getirdiklerini ve vergi gelirlerini artırdıklarını söyledi.

ICVB Genel Müdürü
ELİF BALCI FİSUNOĞLU

İstanbul'un kongre turizmindeki yükselişine ilişkin konuşan İstanbul Kongre ve Ziyaretçi Bürosu (The Istanbul Convention & Visitors Bureau-ICVB) Genel Müdürü Elif Balci Fısunoğlu, İstanbul'un dünya kongre sektöründe özellikle son 10 yılda fark edilen bir şehir konumuna yükseldiğine dikkat çekti. Fısunoğlu, şöyle konuştu: "Bu başarıda İstanbul'un özellikle İstanbul Kongre Merkezi ve Haliç Kongre Merkezi'nin açılması ile artan kongre merkezi kapasitesi, kamu ve özel sektörün bu alanda başarılı yatırımları, otelcilik ve diğer ilgili sektörlerdeki olumlu gelişmelerin ve profesyonel kongre organizatörlerinin özverili çalışmalarının payı büyük. İstanbul'un bir destinasyon olarak kongre turizmi serüveni, 1996 yılında Lütfi Kırdar Kongre Merkezi'nin açılışı ve Habitat Konferansı ile başladı. Aradan geçen 15 yılı aşkın sürede sadece turizm sektörü değil, bu şehirde yaşayan; politikacılar, kamu sektörü, yatırımcılar kongre turizminin önemini algıladı. Avrupa bölgesindeki en yeni otellere sahip destinasyonlardan biri olduğumuzu söyleyebiliriz."

Kayseri İl Kültür ve Turizm Müdürü
İSMET TAYMUŞ

Bundan 15 yıl önce Kayseri'de sadece 550 yatak kapasitesine sahip olduklarına dikkat çeken Kayseri İl Kültür ve Turizm Müdürü İsmet Taymuş, 2013 itibarıyla kentte hizmet veren yatak sayısının 4 bine ulaştığını belirtti. Kongre turizminde eğitim kurumlarının önemine işaret eden Taymuş, "Kentimizde yer alan Erciyes, Abdullah Gül, Melikşah, Nuh Naci Yazgan Üniversiteleri kongre turizmini hareketlendiriyor. Yıl boyunca birçok üniversite çatısı altında birçok kongre yapılıyor. Bununla beraber Kayseri Belediyesi de önemli organizasyonlara öncülük ediyor" dedi. Taymuş, Kayseri Valiliği'nin desteği ve Kayseri Belediyesi'ni organizasyonu ile düzenlenen 2012 Türkiye Kış Turizmi Fuarı'nın kış turizm merkezi olan kent için önem arz ettiğinin altını çizdi. Taymuş, ilde yapılan turizm yatırımları ile ilgili olarak, "Şu anda Kayseri Belediyesi Master Projesi üzerinde çalışıyor. Bu proje tamamlandığında kentte hem yaz hem de kış aylarında turizm hareketliliği artacak. Şu anda Kayseri'de 72 turizm acentesi hizmet veriyor" açıklamasında bulundu.

oda kapasitesi ile Avrupa'nın en büyük turizm kapasitesine sahip şehirlerinden biri... Kongre turizminde önemli bir başarı düzeyini yakalayan İstanbul'a, halihazırda ICCA datasına göre; önümüzdeki yıllarda gelme potansiyeli olan 7 binin üzerinde kongre bulunuyor.

KAYIT ÜCRETİ ORTALAMA 561 EURO

ICVB'nin sektörden topladıkları ön verilere göre, 2012 yılında İstanbul'da 125 uluslararası kongre yapıldı ve bu kongrelerden 55 tanesinin katılımcı sayısı da 500 kişinin üzerinde oldu. ICCA verilerine göre; 2011 yılında bir kongre delegesinin kongreye katılmak üzere ödediği kayıt ücreti ise ortalama 561 Euro oldu. ICCA datasında bulunan tüm kongrelerin toplam harcama tutarı da yaklaşık 13 mil-

yar 748 milyon dolar olarak gerçekleşti. Yalnız uluslararası rekabette Türkiye'nin söz sahibi olabilmesi için daha fazla destinasyon ile yarışması gerekiyor. Yeni kongre şehirlerimizde de başarı artarak devam ederse Türkiye; İspanya, Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya, Çin gibi kongre sektörünün önemli ülkeler karşısında rekabette daha güçlü olacak. Genel sıralamada ilk beşe girmek için farklı alan ve konulardaki kongreler için de cazibe merkezi olmamız gerekiyor. Dünyanın ilk 10 şehrinde Singapur ve Pekin'in dışında yer alan diğer tüm şehirler Avrupa Birliği üyesi. Sadece AB üyesi şehirlerin temsil edildiği bilimsel platformlar var ve bunlarla ilgili hala eksiklerimiz var. Kongre turizmi bir hizmetler bütünüdür en iyi şekilde tanıtılması, pazarlanması ve icra edilmesi ile mümkündür. Bu taleplere cevap verebilen

dolayısı ile kongre sektörü için tercih edilen bir varış noktası olabilmek, pazarlama, altyapı ve hizmet noktalarında gelişmişliğin ve kongre turizminin varış noktası için öneminin ifadesidir. Otellerden bağımsız olarak Türkiye'de iki kongre merkezi var. Üçüncüsü olan Kuşadası Kongre Merkezi'nin ise yakında açılması bekleniyor. Bununla birlikte özellikle beş yıldızlı otellerin bünyesinde önemli sayılabilecek sayıda toplantı ve kongre salonları bulunuyor. Coğrafi konumu, tarihi ve kültürel zenginlikleri, gelişen alt yapısı ve turizm potansiyeli ile Türkiye bu sektör için cazibesi her geçen yıl artan bir ülke konumuna geliyor. Özellikle Lütfi Kırdar Kongre Merkezi'nin, ardından Haliç Kongre Merkezi'nin hizmete girmesiyle bu alandaki eksiklik giderildi, Türkiye ve İstanbul uluslararası kongre takvimine girdi.

SERİNLEMEK İSTEYENLERE “BİCİ BİCİ”

Adana'nın lezzetleri denilince akla ilk önce acılı kebab gelse de kentin sunduğu bir diğer önemli lezzet de bici bici... Bu yerel tat, özellikle yaz sıcaklarının iyiden iyiye kendini gösterdiği ve nem oranının gittikçe yükseldiği şu günlerde, serinlemenin vazgeçilmezi olarak karşımıza çıkıyor.

Adana'da kent merkezinde termometreler öğlen saatlerinde 40'lı dereceleri gösterirken, yüzde 50'lik nemle birlikte hissedilen sıcaklık da artıyor. Çöl sıcaklığının etkisi altında kalan kentte yaşayanlar, zorunlu olmadıkça, evlerinden dışarıya çıkmıyor. Kent merkezinde, özellikle güneş altında çalışmak zorunda kalıp baygınlık geçirenler, ambulans ve özel araçlarla hastanelere taşıyor. Sokağa çıkmak zorunda kalan Adana sakinleri ise park ve gölgelerde uzun molalar vermek zorunda kalıyor. Uzmanlar, özellikle güneş altında çalışanların da mutlaka rahat ve açık renkli kıyafetler giyip, aralıklı olarak mola vererek bol sıvı almalarını öneriyor. Sıcaktan bunalan Adana sakinleri ise yöresel tatlı bici bici yiyerek serinliyor. Adana'da bici bici, pişirilip soğutulan nişastadan yapılan bir tatlı. Nişasta üzerine rendelenmiş buz, pudra şekeri ve kırmızı renkli şurup dökülerek servis ediliyor. Tabağı iki ila üç lira arasında satılan bici bici, Adana'da yaz günlerinin vazgeçilmezi olarak kabul ediliyor. Ayrıca bici biciyi sadece serinlemek isteyenler değil, kente ilk kez gelen yerli ve yabancı turistler de tercih ediyor. Turistlerin, en azından bu yöresel tatlının tadına bakmak istedikleri belirtiliyor. Adanalıların deyimiyle "Bir kez tadına bakan, bir daha tadından vazgeçemiyor." Bundan dolayıdır ki kentte bir kâse bici bici yiyen, ikincisini hatta üçüncüsünü sipariş ediyor.

ŞİMDİ BİCİ BİCİ YENİR

Adana'da kent merkezleri ve ilçelerde bici bici satan esnaf, yaz aylarında kentlin sakinlerinin ve turistlerin serinlemek amacıyla tükettiği bir tatlı türü ile ilgili olarak, "Adana merkezi ve ilçeleri özellikle de Çukurova'da bici bici kültürü gelişmiş durumda. Bölge esnafı olarak biz de bu kültürü gelecek nesillerin tatması için devam ettiriyoruz. Bunun nedenlerinin ba-

HAVALARIN ISINMASIYLA SERİNLEMEK İSTEYEN ADANA'NIN SAKİNLERİ VE ŞEHİR ZİYARET EDEN TURİSTLER KENTİN VAZGEÇİLMEZ TATLARI ARASINDA YER ALAN BİCİ BİCİYİ TERCİH EDİYOR

şında bici bicinin doğal ve katkısız bir tatlı olması geliyor. Bahar ayının başlamasıyla tatlıya ilgi artıyor ama yaz ayları ve okulların kapanmasıyla bu ilgi biraz daha fazla oluyor. Okullar kapanınca ve turist olarak şehre gelenlerle beraber müşteri yoğunluğu artıyor" değerlendirmesinde bulundu. Adana'da yaz günlerinin çok sıcak geçtiğinin altını çizen kent sakinleri ise şunları dile getirdi: "Adana'da termometreler öğlen 40'lı dereceleri gösteriyor. Tabii ki nemle beraber bu sıcaklık daha fazla hissediliyor. Kentte yaşayanlar, zorunlu nedenlerle dışarı çıktıklarında serinlemek için bici bici yiyor. Bununla beraber kavurucu yaz günlerinde evden dışarıya çıkmayanlar veya işyerlerinde çalışanlar da öğle veya akşam yemeklerinden sonra bici bici yemeği tercih ediyor. Pişmiş nişasta üzerine buz, pudra şekeri ve şerbetten oluşan bu tatlıyı, yoğun sıcaklarda tavsiye ediyorum. Adanalıların deyimiyle 'Bir kez tadına bakan, bir daha tadından vazgeçemiyor' Bundan dolayıdır ki kentte bir kâse bici bici yiyen, ikincisini hatta üçüncüsünü sipariş ediyor."

ADANA'NIN BİCİ BİCİ TATLISI TESCİLLENİYOR

Kentin doğal yöresel tatlısı bici bicinin yapması da pek zahmetsiz. Pişmiş nişasta üzerine rendelenmiş buz, pudra şekeri ve şerbetten oluşan bu tatlı, bu yoğun sı-

caklarda menülerde favori tatlı oluyor. 20 yıllık Cafe işletmecisi Uğur Özlüer, cam kâselerin içinde küp şeklinde pişmiş doğranmış nişastanın üzerine rendelenmiş buz, pudra şekeri ve kırmızı kokulu şerbet dökülerek hazırlanan bici bici tatlısını muz, çilek, kiraz, kayısı, kivi ve kavun parçacıklarıyla süsleyerek satıyor. Özlüer, 'Meyveli Bici Bici' adıyla marka tescili almak için Türk Patent Enstitüsü'ne başvurmuş. Özlüer, bici bici seyyar tezgahlarda satılan bir tatlıyken, meyve kullanarak daha sevimli hale getirip, Adanalıların beğenisine sunuyor. Şimdi de 'Meyveli Bici Bici' adıyla tescil ettirip, bir Adana markası haline dönüştürmeyi hedefliyor. Bici bicinin muhallebisinin ve şerbetinin çok iyi ayarlanması gerektiğini belirten Özlüer, bici bicinin yapımında su, nişasta, pudra şekeri, gıda şerbeti, gülsuyu, blok buz ve meyve malzemelerinin hazır bulunması gerektiğini aktararak, "Beş litrelik bir tencere içine dört litre su eklendikten sonra, kaynatılmaya bırakıyoruz. Suyun ısınmasını bekliyoruz. Bununla beraber yarım kilo nişasta da başka bir kabın içinde bir litre suda eritiyoruz. Bu karışımı, kaynayan suyun içine döküyoruz. Tencere-deki karışımı, kıvamı yakalanıncaya kadar karıştırılarak, pişiriyoruz. Kıvama gelen muhallebiyi, bir tepsiye dökerek, üzerine gıda boyaları ile şekil veriyoruz. Hazırlanan muhallebiyi servis edilmek üzere bir kâseye küp şeklinde doğruyoruz. Üzerine rendelenmiş buz koyarak, buza şekil veriyoruz. Rendelenmiş buzun üzerine isteğe göre kiraz, çilek, kayısı, muz, kivi, kavun gibi mevsim meyveleri veya çikolata, dondurma ile süslüyoruz. Önceden hazırlanan bici bici şerbetini kâsenin bir kenarından ilave edilerek, pipet ve kaşığıyla beraber servis ediyoruz. Aynı kap içerisinde bici bicinin yanında verilen pudra şekerinden, tercihe göre ekliyoruz" dedi.

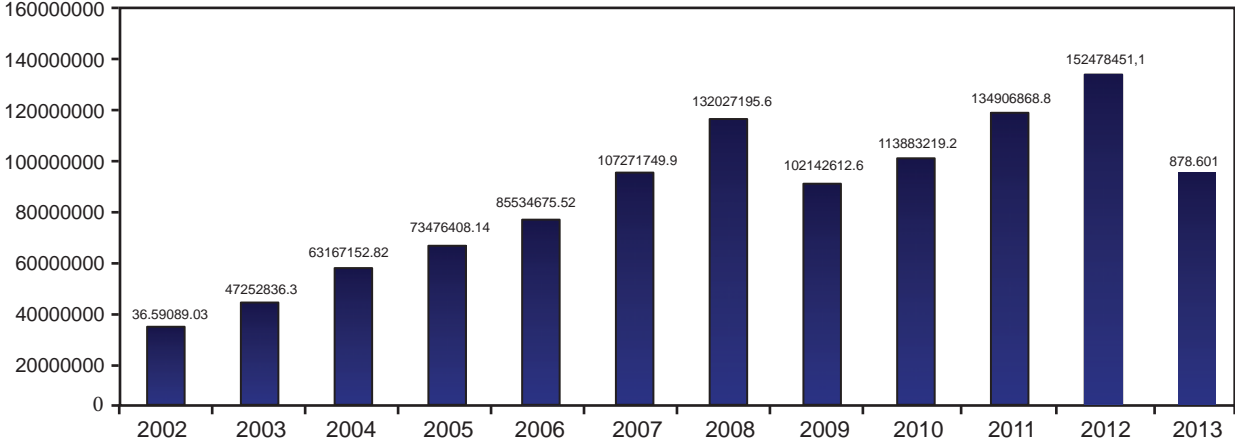
ADANALILARIN DEYİMİYLE "BİR KEZ TADINA BAKAN, BİR DAHA VAZGEÇEMİYOR." BUNDAN DOLAYIDIR Kİ KENTTE BİR KÂSE BİCİ BİCİ YİYEN, İKİNCİSİNİ HATTA ÜÇÜNCÜSÜNÜ SİPARİŞ EDİYOR

TEMMUZ 2013 AYI İHRACAT RAKAMLARI SEKTÖREL BAZDA İHRACAT RAKAMLARI - 1000 \$

SEKTÖRLER	TEMMUZ				SON 12 AY			
	2012	2013	Değişim (%)	Pay (%)	2011-2012	2012-2013	Değişim (%)	Pay (%)
I. TARIM	1.412.069	1.690.583	19,72	13,39	18.882.374	20.315.041	7,59	13,26
A. BİTKİSEL ÜRÜNLER	963.575	1.134.405	17,73	8,98	13.671.324	14.290.654	4,53	9,33
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	449.245	552.029	22,88	4,37	5.839.588	6.227.380	6,64	4,07
Yaş Meyve ve Sebze	120.932	116.163	-3,94	0,92	2.221.241	2.179.108	-1,90	1,42
Meyve Sebze Mamulleri	106.779	109.655	2,69	0,87	1.272.179	1.294.352	1,74	0,84
Kuru Meyve ve Mamulleri	76.121	96.562	26,85	0,76	1.366.811	1.440.271	5,37	0,94
Fındık ve Mamulleri	151.957	133.184	-12,35	1,05	1.847.802	1.782.783	-3,52	1,16
Zeytin ve Zeytinyağı	14.311	32.923	130,06	0,26	184.766	395.488	114,05	0,26
Tütün	41.073	90.332	119,93	0,72	867.393	893.936	3,06	0,58
Kesme Çiçek	3.158	3.557	12,63	0,03	71.544	77.337	8,10	0,05
B. HAYVANSAL ÜRÜNLER	127.347	165.174	29,70	1,31	1.549.857	1.865.006	20,33	1,22
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	127.347	165.174	29,70	1,31	1.549.857	1.865.006	20,33	1,22
C. AĞAÇ VE ORMAN ÜRÜNLERİ	321.148	391.004	21,75	3,10	3.661.192	4.159.381	13,61	2,72
Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri	321.148	391.004	21,75	3,10	3.661.192	4.159.381	13,61	2,72
II. SANAYİ	8.977.552	10.492.405	16,87	83,08	112.852.327	116.787.863	3,49	76,24
A. TARIMA DAYALI İŞLENMİŞ ÜRÜNLER	906.610	1.041.521	14,88	8,25	11.143.823	12.112.430	8,69	7,91
Tekstil ve Hammaddeleri	580.093	677.474	16,79	5,36	7.710.791	8.195.211	6,28	5,35
Deri ve Deri Mamulleri	161.803	183.536	13,43	1,45	1.559.644	1.768.524	13,39	1,15
Halı	164.713	180.511	9,59	1,43	1.873.388	2.148.696	14,70	1,40
B. KİMYEVİ MADDELER VE MAM.	1.293.008	1.554.884	20,25	12,31	16.500.136	17.617.269	6,77	11,50
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	1.293.008	1.554.884	20,25	12,31	16.500.136	17.617.269	6,77	11,50
C. SANAYİ MAMULLERİ	6.777.934	7.895.999	16,50	62,52	85.208.368	87.058.164	2,17	56,83
Hazır giyim ve Konfeksiyon	1.400.149	1.627.085	16,21	12,88	15.693.957	16.793.233	7,00	10,96
Taşıt Araçları ve Yan Sanayi	1.450.895	1.964.670	35,41	15,56	19.492.339	20.102.158	3,13	13,12
Gemi ve Yat	85.737	132.100	54,08	1,05	853.918	984.530	15,30	0,64
Elektrik - Elektronik	865.371	1.044.397	20,69	8,27	12.071.860	11.466.598	-5,01	7,49
Makine ve Aksamları	434.079	511.832	17,91	4,05	5.220.930	5.593.136	7,13	3,65
Demir ve Demir Dışı Metaller	513.600	579.476	12,83	4,59	6.333.521	6.559.105	3,56	4,28
Demir Çelik Ürünleri	1.247.695	1.107.044	-11,27	8,77	15.646.845	14.820.019	-5,28	9,67
Çimento ve Toprak Ürünleri	256.486	281.243	9,65	2,23	3.148.487	3.153.685	0,17	2,06
Değerli Maden ve Mücevherat	135.268	173.693	28,41	1,38	1.795.318	2.171.800	20,97	1,42
Savunma Sanayii	79.016	99.209	25,55	0,79	1.160.104	1.325.917	14,29	0,87
İklimlendirme Sanayii	303.364	366.613	20,85	2,90	3.716.938	3.987.827	7,29	2,60
Diğer Sanayi Ürünleri	6.275	8.637	37,65	0,07	74.152	100.156	35,07	0,07
III. MADENCİLİK	378.979	446.430	17,80	3,53	3.980.234	4.824.070	21,20	3,15
İhracatçı Birlikleri Kaydından Muaf İhracat					6.810.398	11.266.505	65,43	7,35
TOPLAM	10.768.600	12.629.418	17,28	100,00	142.525.332	153.193.479	7,49	100,00

YILLAR İTİBARI İLE TÜRKİYE İHRACATI 2002-2013 (1000\$)

İHRACATÇI BİRLİKLERİ GENEL SEKRETERLİKLERİ BAZINDA İHRACAT RAKAMLARI (1000 \$)

	TEMMUZ		Değişim (%)	Pay (%)	SON BİR YIL		Değişim (%)	Pay (%)
	2012	2013			2011-2012	2012-2013		
AİB	102.566	112.852	10,0	0,9	1.138.619	1.401.936	23,1	1,0
AKİB	889.454	991.754	11,5	7,9	12.594.527	12.811.024	1,7	9,0
DAİB	271.953	286.883	5,5	2,3	3.262.866	3.164.694	-3,0	2,2
DENİB	148.236	189.190	27,6	1,5	1.707.366	2.018.836	18,2	1,4
DKİB	76.752	70.428	-8,2	0,6	1.098.111	1.160.297	5,7	0,8
EİB	883.185	1.076.209	21,9	8,5	11.614.949	11.710.598	0,8	8,3
GAİB	675.124	819.261	21,3	6,5	7.631.633	9.025.514	18,3	6,4
İİB	466.827	601.757	28,9	4,8	5.633.865	6.274.084	11,4	4,4
İMMİB	3.135.451	3.417.601	9,0	27,1	40.004.332	40.516.154	1,3	28,5
İTKİB	1.568.423	1.835.139	17,0	14,5	18.221.921	19.489.234	7,0	13,7
KİB	133.786	90.699	-32,2	0,7	1.518.534	1.357.219	-10,6	1,0
OAİB	842.624	1.055.493	25,3	8,4	10.438.484	11.342.548	8,7	8,0
ÜİB	1.574.218	2.082.151	32,3	16,5	20.849.820	21.654.835	3,9	15,3
TOPLAM	10.768.600	12.629.418	17,3	100,0	135.714.934	141.926.974	4,6	100,0

İHRACATIMIZDA İLK 20 ÜLKE (1000 \$)

ÜLKELER	TEMMUZ	2013 TOPLAM
ALMANYA	1.177.528	7.656.584
IRAK	1.065.808	6.525.588
İNGİLTERE	768.761	4.709.910
RUSYA	616.507	4.023.246
İTALYA	583.505	3.934.137
FRANSA	534.060	3.721.404
ABD	484.189	3.292.440
İSPANYA	327.363	2.419.057
ÇİN	325.657	2.073.500
MISIR	280.999	1.983.441
AZERBAJCAN-NAHÇIVAN	280.589	1.694.984
SUUDİ ARABİSTAN	254.948	2.139.677
HOLLANDA	246.934	2.046.715
İRAN	243.407	1.421.752
İSRAİL	240.788	1.532.328
BAE	236.208	1.569.636
ROMANYA	221.149	1.526.925
BELÇİKA	218.306	1.524.989
LİBYA	211.378	1.702.550
CEZAYİR	179.491	1.313.040
İlk 20 Ülke Toplam	8.497.574	56.811.904

AVRUPA'DA YAŞANAN EKONOMİK HAREKETLİLİĞE PARALEL OLARAK BU AYKI İHRACATIMIZDA DA İLK BEŞTE AVRUPA BİRLİĞİ ÜYESİ ÜÇ ÜLKE YER ALDI.

AKİB-TEMMUZ AYI SEKTÖREL İHRACAT RAKAMLARI (\$)

SEKTÖRLER	TEMMUZ 2012	TEMMUZ 2013	DEĞ %
I. TARIM	186.494.966	201.403.555	8
A. BİTKİSEL ÜRÜNLER	123.749.249	127.252.172	3
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	74.109.475	78.908.586	6
Yaş Meyve ve Sebze	26.189.315	28.470.602	9
Meyve Sebze Mamulleri	13.096.246	7.885.847	-40
Kuru Meyve ve Mamulleri	4.651.846	5.783.256	24
Fındık ve Mamulleri	3.892.295	2.584.503	-34
Zeytin ve Zeytinyağı	1.134.652	1.430.332	26
Tütün	592.700	2.175.021	267
Süs Bitkileri ve Mam.	82.720	14.026	-83
B. HAYVANSAL ÜRÜNLER	18.797.205	26.220.980	39
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	18.797.205	26.220.980	39
C. AĞAÇ VE ORMAN ÜRÜNLERİ	43.948.511	47.930.403	9
Ağaç Mamülleri ve Orman Ürünleri	43.948.511	47.930.403	9
II. SANAYİ	678.368.122	776.188.502	14
A. TARIMA DAYALI İŞLENMİŞ ÜRÜNLER	64.099.489	72.627.592	13
Tekstil ve Hammaddeleri	60.457.469	69.771.438	15
Deri ve Deri Mamulleri	1.199.704	621.129	-48
Halı	2.442.317	2.235.025	-8
B. KİMYEVİ MADDELER VE MAMÜLLERİ	317.081.013	452.546.808	43
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	317.081.013	452.546.808	43
C. SANAYİ MAMULLERİ	297.187.620	251.014.102	-16
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	20.841.240	24.843.716	19
Otomotiv Endüstrisi	40.683.492	45.371.999	12
Gemi ve Yat	75	320	327
Elektrik-Elektronik,Mak.ve Bilişim	19.979.980	26.529.123	33
Makine ve Aksamları	25.315.157	18.962.936	-25
Demir ve Demir Dışı Metaller	27.735.434	36.932.537	33
Çelik	142.807.367	77.460.590	-46
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	8.619.243	6.086.302	-29
Mücevher	1.592	266	-83
Savunma ve Havacılık Sanayii	566.355	516.608	-9
İklimlendirme Sanayii	10.554.697	13.720.158	30
Diğer Sanayi Ürünleri	82.987	589.548	610
III. MADENCİLİK	24.590.699	14.162.114	-42
A. MADENCİLİK ÜRÜNLERİ	24.590.699	14.162.114	-42
MADENCİLİK ÜRÜNLERİ	24.590.699	14.162.114	-42
TOPLAM	889.453.787	991.754.170	12

AKİB TEMMUZ AYI İHRACATTA İLK 10 ÜLKE (\$)

HAZIR GIYIM	
İSPANYA	4.253.908
ALMANYA	3.186.371
İNGİLTERE	2.608.321
ABD	2.065.484
AHL SERBEST BÖLGE	1.846.427
FRANSA	1.110.681
SUUDİ ARABİSTAN	1.028.025
HOLLANDA	785.523
IRAK	707.859
KKTC	347.834

YAŞ MEYVE SEBZE	
RUSYA	7.075.385
SUUDİ ARABİSTAN	4.408.874
BULGARİSTAN	3.952.440
ALMANYA	3.030.906
IRAK	2.788.590
FRANSA	2.218.714
İNGİLTERE	1.645.520
KKTC	1.520.515
İTALYA	1.420.578
ABD	1.287.078

SU ÜR. HAYVANCILIK MAM.	
IRAK	16.527.440
ALMANYA	2.820.632
LÜBNAN	1.457.261
SURİYE	1.030.607
LİBYA	815.682
ABD	726.284
AZERBAJYAN-NAHÇİVAN	724.218
KKTC	402.052
İTALYA	210.758
TACİKİSTAN	193.477

DEMİR VE DEMİR DİŞİ METALLER	
IRAK	42.745.374
CEZAYİR	13.353.001
ABD	10.798.456
FRANSA	8.352.450
RUSYA	8.059.109
LÜBNAN	6.799.785
SUUDİ ARABİSTAN	5.360.477
AZERBAJYAN-NAHÇİVAN	4.972.799
KAYSERİ SERBEST BLG.	4.627.435
İTALYA	4.607.759

TEKSTİL	
İTALYA	14.909.706
PORTEKİZ	5.177.651
ABD	4.336.467
RUSYA	3.836.536
MERSİN SERBEST BÖLGE	3.446.581
İSPANYA	3.332.911
YUNANİSTAN	3.156.426
ALMANYA	3.018.647
POLONYA	2.852.507
FRANSA	2.811.979

HUBUBAT-BAKLIYAT	
IRAK	19.678.912
SURİYE	7.946.458
LİBYA	4.320.594
SUDAN	3.582.422
YEMEN	3.478.970
LÜBNAN	3.081.953
ALMANYA	3.046.094
ARABİSTAN	2.755.224
MISIR	2.276.064
HOLLANDA	2.056.533

AĞAÇ VE ORMAN ÜRÜNLERİ	
IRAK	15.644.901
ALMANYA	3.778.076
AZERBAJYAN-NAHÇİVAN	3.572.561
TÜRKMENİSTAN	2.387.933
LİBYA	2.370.805
ÜRDÜN	1.840.739
FRANSA	1.803.214
SUUDİ ARABİSTAN	1.700.141
İTALYA	1.567.486
SURİYE	1.395.379

KİMYEVİ MADDELER	
MISIR	143.238.573
MALTA	61.485.182
ÜRDÜN	34.415.780
İTALYA	34.345.345
KKTC	30.551.499
BAE	25.708.947
YUNANİSTAN	20.177.947
CEBELİ TARİK	18.544.200
IRAK	15.220.188
UMMAN	10.145.414

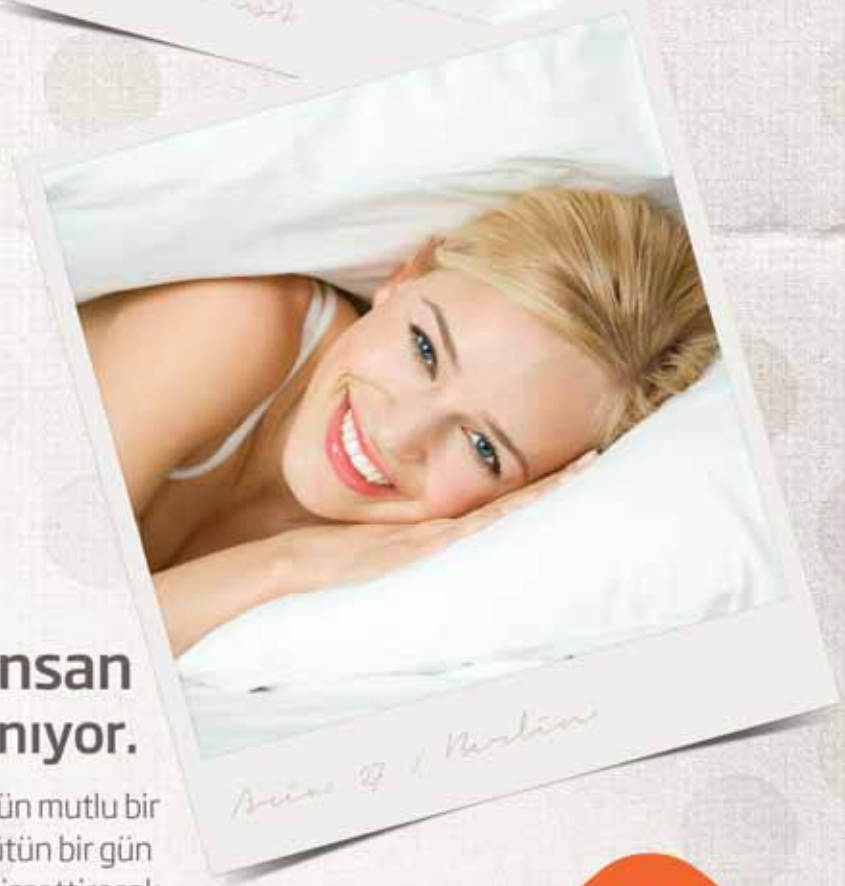
Archer 33 / Jennifer 33 / Tokyo

Kelley 19 / Seattle

Daniela 5 aylık / Roma

Anita 33 / Berlin

Dünyada milyonlarca insan her güne daha mutlu uyanıyor.

5 kıtada milyonlarca insan, BRN Yatak ile her gün mutlu bir sabaha uyanıyor, harika bir uykunun keyfini bütün bir gün boyunca yaşıyor. Çünkü BRN, insanları mutlu hissettirecek rahatlığa ulaşmak için gece gündüz çalışıyor. Şimdi daha mutlu bir gün için sizin de BRN ile tanışma zamanınız geldi. İyi uykular.

maerskline.com

Global ticarete Fırsatlar yaratıyoruz

Nereye bir iş fırsatınız çıksa, Maersk Line sizi oraya taşır.

500 gemi, yılda 46.000 liman uğrağı, 130'dan fazla ülkede 17.000 çalışanı ve benzersiz global servis ağı ile konteyner taşımalarda sizlerin hizmetindeyiz.

Yüklemeleriniz ve verdiğimiz hizmetlerimiz için lütfen maerskline.com web sitemizi ziyaret ediniz.

Maersk Denizcilik A.Ş.

Merkez T : +90 216 666 5000 • F : +90 216 692 1272

İzmir T : +90 232 488 9100 • F : +90 232 464 5153

maerskline.com

Mersin T : +90 324 241 3100 • F : +90 324 232 1569

Bursa T : +90 224 219 7600 • F : +90 224 233 0328

**MAERSK
LINE**